

Liber rarus!

Sum de Libris Monasterii Sancti
malzowensis

no 1645.

- Insignia Regalia omnium
Malth. alla + webernd, quam
archidia. audire Cathol.

~~St. A. 182.~~

EX BIBLIOTH.

NATIONIS HUNGAR.

III A 182.

VITEBERG.

SIGNAT. C1919CCCCXIII.

SIRACIDES

VEL ECCLESIASTICVS
IESV, FILII SIRACH, PARÆNE-
ses ad vitam benè beateq; transigendam, in lo-
cos communes redactæ, & versibus ele-
giacis redditæ per

M. IOHANNEM BOCATIVM
*VVetschariensem P. L. Scholæ jam Epperiensis
in Hungariâ superiore Rectorem.*

Dedicatæ

MAGNIFICO DOMINO
CHRISTOPHORO LIBERO BARONI
à Teuffenbach Capitaneo generali in
Hungariâ superiore,

Et

Quinq; ibidem regijs & liberis confæderatisq; civi-
tatibus,

Calloviæ, Leutschoviæ, Bartphæ, Epperies,
Cibinio.

Cum præfatione

Dn. ÆCIDII HVNNII, SS. THEO-
logiæ Doctoris, Professoris & Pastoris
VVitebergensis.

WITEBERGÆ,

Typis M. Georgij Mullerj, Anno 1596.

EPIGRAMMA

ad

SPECTABILEM
ET MAGNIFICVM DO-
MINVM CHRISTOPHORVM,
LIBERVM BARONEM à Teuffenbach, Equi-
tem auratum, Sacrae Cæsar. ac Regiæ Ma-
jestatis, nec non Sereniss. Archiducis Austriae
Maximiliani Consiliarium bellicum &
generalem superiorum Hunga-
riæ partium Capita-
neum &c.

NSTVD Otomanæ semen furiale Megaræ
Hungarin atroci Marte cruentat humū.
Forsitan et Scythicæ laniantis acinacis iræ
Romano propius imbiberentur agro:

Ni, TEUFENBACHI, scelus hoc tua mascula virtus
Cœlitus indultâ mitificasset ope.

VT tamen & Musas liqueat te jungere Marti
Et pollere togâ non minus atque sago:

Perleze Siraciden non durâ fronte BOCATI,
Grande Pœtarum carmina pondus habent.

V Vitebergæ faciebam

FRIDERICVS TAUBMANVS,

Francus; Pœta & Professor.

ÆGIDI

ÆGIDIUS HVNNIVS,

Theologiæ Doctor & Ecclesiæ

VVitebergensis Pastor

Lectori S.

N MAGNO PRECIO
habentur libri gentilium, quibus
nobis doctrinam de virtutibus
& moribus explicatam

reliquerunt. Cujusmodi sunt inter opera
Græcorum libri decem Ethicorum Aristotelis
ad Nicomachum: & inter latina scripta,
quæ hanc Philosophiæ partem profitentur,
libri tres Officiorum Ciceronis. Hæc
Ethnicæ vetustatis monumenta, non solum
asseruantur in Christianorum bibliothecis,
ne intercidant, sed etiam introducuntur in
scholas, proponuntur & explicantur ju-
uentuti, et ut ad amissim illarum, quas con-
tinent, præceptionum, quantum illæ quidem
ad legem Dei morale congruunt, vitæ suæ

A 2

ratio-

rationes componant sedulo admonentur
scholastici.

Et certè si quid ego judicare possum,
omninò arbitror, digna esse hæc gentilita-
tis scripta, quæ etiam à Christianis legantur,
et volvantur & ad fines in humana vi-
ta utiles accommodentur. Siquidem in ijs
animadvertimus scintillas quasdam, quæ
humanae menti ex tristissimo lapsu primor-
um parentum reliquæ permanferunt. Cer-
nimus quo pacto & ipsi inter honesta tur-
piaq; discreverint, & illa quidem colenda,
hæc fugienda præceperint: adq; adeò com-
minus intuemur opus illud legis scriptum in
cordibus eorum, de quo Divus Apostolus
Rom. 2. concionatur. Interim nemo Chris-
tianus inficias ibit, hanc Philosophiæ par-
tem, quæ circa formandos hominum mores
& regendam vitam omnem occupata est,
multò tradi absolutius in sacrarū literarum
codice, ijs maximè libris Biblicis, qui ex
pro-

professo regulas eiusmodi praescribunt. Ex
quo genere est & is, quem vulgò Ecclesiast-
icum appellant. Qui praeter doctrinam de
vero Deo, & multis alijs capitibus Eccle-
siae proprijs, omnig gentilitati penitus igno-
tis, perfectã insuper tradit rationem, nor-
mam & formam instituendae vitae, praescri-
ptis saluberrimis regulis ac praecipis, de
virtutibus & officijs omnis generis, qua-
lem sese quisq; in suo statu, conditione &
vocatione erga quosvis omnium ordinũ ho-
mines gerere, quid sequi, quid vitare de-
beat.

Hæc verè moralis Philosophia tantò
plus commendationis meretur, quàm altera
illa gentilium quantò præstant, quæ Dei
patefactione cœlitus innotescunt ijs, quæ ab
ingenij humani industria elaborantur, sic-
uti sunt Philosophi gentiles, dictamen lu-
minis naturæ: Siracides noster, tanquam
vir Deum religiosè colens, ductum Spiritu

tus Sancti qui & mentem eius divinae suae
lucis radijs illustravit, & calamum rexit,
ut hic eximius Ecclesiae doctor tam salutas
res doctrinas nobis ex illo sapientiae suae pe
nu depromeret. Proinde laborem utilem
& Ecclesiae Dei fructuosum praestat orna
tissimus vir, M. IOHANNES BOCA
TIVS, Scholae Epperiensis in superiore
Hungaria Rector, quod librum hunc Si
racidae erudito carmine redditum in lucem
emittit, idq; hoc pio consilio & instituto, ut
opus verè aureum, omniumque celebratione
longe dignissimum, literatæ juvèntuti Chris
tianaè hoc etiam modò commendat. Vbi sia
mul operam dedit, ut adhibita methodo, quæ
sparsim aliàs hinc inde toto libro leguntur,
in certa capita redigeret: ut quacunque de
re vel in Ecclesia vel Schola differendum
alicui sit, ex suis quasi cellulis sententias ad
institutū congruentes proferre, & ad usum
praesentem accommodare queat. Cumque

con-

consimilis labor in Eobano Hesso, quod
Psalterium Davidis carmine reddidisset,
à Luthero, Philippo Melantbone, alijsque
mirificè, & meritò quidem laudatus est:
utiq; & noster **BOCATIVS** suam laudem
et commendationem reportat, quod ingenij
sui dotes ad Biblicum hunc librum Eccle-
siasticum tanquam reconditæ et divinæ sa-
pientiæ thesaurum quendam inestimabi-
lem, pro ingenij sui elegantia ubertateq; ve-
næ poëticæ commendandum & illustrandū
conferre non dubitavit. Quo labore, ut
quamplurimi ad sui aliarumque ædificatio-
nem salutariter utantur & fruantur, De-
um æternum toto pectore precor.

VVitebergæ die 27. Martij,
Anno Christi 1596.

A 4

AD

A D D O M I N V M
M. IOHANNEM BOCATIVM
VVetschaviensem Lusatium Scholæ Epperiensis
Rectorem amicum suum.

DE moribus piè docebat Socrates:
Platoq; Aristotelesq; par clarissimū
Scripsere de virtutibus volumina
Non parvâ, quæ suæ memoriæ quis
Monimenta censeat relicta & gloriæ. (magis
Virtus colenda ut sit, quidem rectè docent,
Sed quæ timore casta vero numinis
Non Christianam percipit præsentiam,
Finemque nacta pessimum, menti nocet.
Pleno Dei sed quæ timore pullulat
Et corde surgit, sola virtus vivida,
Hæc est, bonoque fulta sub fundamine,
Casta fideque nixa Christi sanguine.
Ergo pijs quòd hanc doces laboribus
Notamque cunctis esse docto carmine
Optas, B O C A T I dum Syracidæ libros
Sacros in ordinem ductos exhibes
Accommodo discantibus fusos metro:
Opus bonum Deo, bonis & omnibus
Gratum facis. Laudabiturque & posteris
Nomen tuum; cæloque merces te manet.

Ernestus Hettenbach Medicinæ Doctor & Pro-
fessor pro tempore Rector Academiæ VViteb.
ALIVD.

A L I U D.

CArmine lascivos multi modulantur amores,
Potandiq; artem non quoq; nemo docet.
Inq; argumentis multa est facundia vanis,
Quæ nulla ingenuos utilitate juvant.
Qui solet infantes dentato arrodere jambo,
Atque aures salibus commaculare nigris,
Hunc de re sacra jubeas si condere versum,
Aridior testâ versificator erit.
Quantò **BOCATIVS** melior, qui effundere venam
In Bachi non vult in Venerisque jocos.
Sed pia Siracidæ lingua præcepta latina
Exprimit, & cultis versibus ornat opus.
Ite per exemplum vos ô pia corda poetæ,
Hoc sale qui salsus quam bene salsus erit.

Salomon Gesnerus S. Theologiæ Doctor
& Professor VVitebergæ.

A L I V D.

Qui decus ingenua sibi nobile q̄rit ab arte,
Nec par doctrinæ moribus esse studet,
Deficit ille magis, quam proficit. Ergo tenellû
Disciplina regat semper honesta gregem,
Siracides autem vitæ præcepta colendæ
Optima, de libris, quæq; coëgit, Avi.
Quicquid enim culti facit ad spectacula moris,
Omne Deo grata cum pietate docet.

A S

Sedulus

Sedulus has versa leges, teneroq; probandis
Gestibus & factis infer ab ungue, Puer;
Si probus, & sapiens, & vir pius, atq; beatus
A fera dici posteritate cupis.

En tibi, si qua minus sapiunt, & amara videntur,
Musa facit docti suavia cuncta viri. (tur,
Dulcia sic reddunt absinthia tetra labellis,
Acria sic Medici pocula melle linunt.

Curat idem quoniã sapiente **BOCATIVS** arte,
Dulcibus involvens dicta severa modis,

Quis non, ingenio, & virtute valere, suisq;
Discipulis medicum judicet esse bonum?

Nicolaus Steinberg, Vratislaviensis. P. L. C.

EX EPIGRAMMATE
IOHANNES SPANGENBERGII
in Siraciden.

Herbifer ut vario florescit germine campus,
Flore velut pratum multicolore viret.

Vt nova diverso turgescit palmitis vitis;

Doqmate sic vario pullulat iste liber.

Hic docet humanam sine sollicitudine vitam

Dezere, & in cunctis cœlica jussa sequi.

Hunc ergò assidue pueri, versate libellum,

Ad mores vobis commoda multa feret.

REVE-

REVERENDISSI-
MIS AC DOCTISSIMIS
VIRIS, Dn. SEVERINO SCULTETI
Pastori Bartphenfi & quinq; vicinarum civi-
tatum Seniori, Dn. THOMÆ TIMÆO
P. Cals. Dn. M. ANTONIO PLATNERO
P. Leutsch. Dn. M. SAMVELI SAUTERO
P. Epper. Dn. M. GEORGIO TROSTERO
in, P. Cib. D. GEORGIO FLORIANO
P. Saar. Dominis suis fautoribus &
partim affinibus colendis,

Et,

NOBILISSIMIS AM-
PLISSIMIS ET ORNATISSIMIS
viris, Iudicibus, Senatoribus ac centum viris quinq;
in Hungaria superiore fœdere junctarum civitatum.
Cassovia, Leutschovia, Bartphen, Epperies, Ci-
binij &c. Dominis suis honorandis.

S. D.

Ore receptum est, viri Reveren-
dissimi & nobilissimi, ut illi, qui
sive sint jussi & ab alijs persuasi, si-
ve ultrò quid in publicum, ob cer-
tas eaque causas honestas & graves, scribere
velint, in vestibulo libri quædam præmittant,
& vel causas instituti sui exponant, vel ppter
Zoilos,

Zoilos, nec optimis quoq; parentes, asylon & perfugium sibi quærant; ut ita quasi scuto muniti magis cordatè malorum ictus & tela sufferre possint. Sicuti exempla non qualiumcunque, sed & nostri, & prisca illius seculi copiosè restantur. Quod nisi *ἔν τῷ φανερώ*, & luce meridiana clarius esset, quædam hic allegare non dubitarem. Quod ad me, poetam crescentem & messem suam adhuc in herba videntem, attinget, utrumq; paulò copiosius exponerem, nisi id, quod præstare deberem & vellem, vir clarissimus & omni immortalitate dignissimus, Dominus **ÆGIDIUS HVNNIVS**, & alij doctissimi viri præoccupatione ex gravissimo iudicio profectâ, & ex nullo meo meritò huic meo libello præfixâ, satis perspicuè declarassent. Si quis igitur talium virorum censuram in loco aliquo habet, quod mihi planè persuasum est, non arbitror aliquem fore, qui conatus meos, nil sanè aliud quærentes, præterquam gratam animi notam erga benè meritos declarantes, & discipulis duntaxat prodesse cupientes vel solum conantes, facile dente theonino arrodât & sinistrè accipiat. Quippe non ignoro hæc etiam nostram ætatem, ut aliorum doctrinâ in oculos incurrente præstantissimorum virorum, ita quoq; Poetarum celeberrimorum esse feracissimam. A deo
ut

ut verè dicere possim, anferem me strepere in-
ter olores, quod Rex ille poetarum Virgilius
de se ipso pronunciare non dubitavit. Verum
probe mihi sum conscius quod omnis hinc ex-
ulet inanis φιλαυτία, quo vitio plærosq; meæ
ætatis laborare non ambigo, cum cuilibet,
quod aiunt, suum sit pulcrum, & qui velit in-
genio cedere, sit rarus. Benè de juventute me-
rendi conatu totus ardeo. Quoties enim dictū
illud Christi mihi in mentem venit, cum ait:
Merces vestra copiosa erit in cælo; ex animo
mihi gratulor, quod pubem in officinâ Spiri-
tus sancti & Ecclesiæ seminario ut bonis arti-
bus, in quibus ut Plato dicit, Deus gratam de se
famam sparsit, ita doctrinâ cælesti imbueret &
doctiores vel tantum meliores reddere pos-
sim. Quis etenim negat, illa quoq; de nobis in
pulvere ferè asinino (scholasticum intellego)
laborantibus, pronunciarī? Et si de mei ordi-
nis hominib⁹ ita magnoperè loqui concessum
est? nonne & nos illi sumus, qui, sicut Daniel
ait, multos ad justitiam erudiunt? In labore
jussit nos esse Paulus copiosos. Nil alijs alibi
fideliter & cum magno juventutis fructu quid
quam velim detractum, de me revera id affir-
mare ausim, quod nulla me mundi ingrati-
tudo, de qua patsim multi quiritantur, nullę mo-
lestiæ, nullus labor aded frangat, ut de conatu
in

in docendo & erudiendo tam facile abduci pa-
tiar. Quomodo igitur cunq; fieri potest, sub
meâ ferula viventes, ut ad alia studia diligenter
percolenda: sic etiam ad poëtica studia exer-
cenda invitare soleo. Non equidẽ omnes poe-
ticâ capi satis experior: At nullam occasionem
prẽtereundam esse censeo, quę juventutem im-
buere queat, ut tandẽ divinum illud studium,
ambabus ulnis ut aiunt, amplectatur. Hoc etiã
opusculũ eo fine successivis horis concinnarã,
non ut publicè ederem, sed in *παιδείῃ* meo,
rationem pro virili versiculos ex alia materiã
conficiendi monstrarem. Sed ubi casu labor hic
meus ab uno atque altero bono & docto viro
saluatim lectus fuisset: nescio certè quid in eo
offenderit, quod, ut cum alijs quoq; versifica-
tionem meam communem esse vellem, suade-
ret. Ego quidem diu reluctatus sum; verum
cum & alijs alibi pagellas aliquot legendas ex-
hiberẽ: nescio certè, quo fato, mox non tantum
illarum applausores, verum etiam ut typis ex-
cudendas darem, sum propediem nactus.
Nolui ergo hĩc adeo tenax esse, qui graviori
iudicio hominibus non abscondassem. Quale
quale deniq; de meo hoc opusculo aliorum tu-
turum est iudicium, non valdè laboro, cum
vos, Reverendissimi & Nobilissimi viri, patro-
nos elegerim. Multa à vobis accepi, multa me
vobis

vobis debere agnosco. Spero autem futurum,
quin, pro vestra singulari in me pietate & hu-
manitate tenuem hunc ingenioli mei foetum
vobis loco magni alicujus monumenti, donec
Deo ter optimo maximo meis studijs clemen-
ter benedicente his per occasionem plura acce-
dant, dextrè sitis accepturi meq; & mea studia
vobis commendata esse passuri; Filius Dei fa-
xit, ut omnes & singuli domi & foris diu cum
omnibus vestris contra Tyrannidē Turcicam
& alios corporis & animæ hostium insultus
immunes maneatis. Amen. VVitebergæ 28.
Martij, ad fastos veteres, Anno Dei nati 1596.

Vestra R. & A.

Observantissimus

M. IOHANNES BOCATIVS
P. L. Scholæ Epperiensis pro
tempore Rector.

vobis debere agnoscere. Sicut autem futurum
quod pro vestra singulari in me orata & hu-
manitate tantam hinc ingenio mei fortiter
vobis loco magis alienus indonemur, donec
Deo sit optimo maximo meo huius elem-
ter benedictio huius per aeternam p[er] hunc acco-
dant, dexterae huius acceptum, nec de hoc huius
vobis commendata esse pallium. P[er] hunc Deo
sicut omnes & ingulit huius & huius huius
omnibus vestris contra Ivarnide Turicam
& alios corporis & animi huius infirmis
Ivarnide huius. Amen. V. heberga
Marius, & huius veteris, Anno Dei huius

Obervantissimus

M. JOHANNES BOCCACCINI
P. I. Schola Episcopalis
P[er] hunc huius

LIBER PRIMVS ECCLESIASTICI:

ELEGIA I.

*Hæc ego Siracides Solymæ generatus
Iesus
Victuris etiam do monimenta li-
bris.*

Quæ sine labe docent ut longam ducere vitam,

Et fieri sapiens quomodo mente queas.

Serviat hæc alijs, mihi gloria nulla magistro,

Non mea sed vulgi commoda quero pius.

Neve putes verbis modò me præstringere fucum,

Impetus hic puro purus ab ore venit.

Sed nimium felix nostras qui pectore Musas

Versat, & exercet nocte dieq; suo.

Non sine fruge cadet res illa, nec aurea perdet

Tempora, quisquis in hac se statione locat.

Nil equidem nostris ego viribus arrogo suasu,

Quid nisi nos miseri terrea massa sumus?

Vult tamen ingenio fieri compendia Numen:

A Domino vires cor sapientis habet.

Rebus & humanis est aptus nemo gerendis,

Ni faveant Genio fata secunda suo.

absq; Deo series cæca sumus æmula talpæ,

Visus & ingenium cælitus acre datur.

B

ELE-

ELEGIA II.

Ex præfatione.

Inclita priscorum quondam sacra lumina Vatum
Nomina quis toto magna fuere solo.
Voce genus mortale uranes docuere per oras,
Qui solida mundo sit rationis honos.
Illorum passim sapiens industria vires
Summis, & ingenti semper adauxit opes.
Perq; Prophetarum bene dispartita labores,
Legifero Domini codice scripta dedit.
Hinc alios cedro dignos, qui dulcia sueta
Conscripsere Deo retulit usq; viros.
PREMIAM nos meritis, quæ digna, referre tenemus
Isacis ex aliâ stirpe creata phalanx.
Ergo sacris posthac pia scriptis oscula demus,
Omnibus ut nostris sint documenta vijs.
Nec sacra Eleusina hæc sint nobis ipsa, sed omnes
Pallulet in terra quæ tanta plagas.
Scripta rudimentum populis hoc orbe remotis
Afferat in varias protinus aucta vices.
Præstitit hoc etiam Salvator nomine, cuius
Siracides ego sum factus & ipse nepos.
Cum sacra, quæ manibus noctesq; diesq; revolvit,
Esset ei præter biblia dulce nihil.
Scita IOVÆ tenuit, sanctæq; volumina legis,
Et quæ fatidici cuncta dedere senes.

Atq;

Aut bene præterea quod quod gens æmula Vaticanæ
Arte suâ felix enucleasset opus.
Is veneranda patrum vestigia nempe secutus
Fœtibus ingenuis est imitatus avos.
Pinxit enim libulam calamoque sequace papyrum
Ordine literulas jussit habere pias.
HVC age corda jurant quemcunque recolta bilance
Ut trutinans justâ singula facta gerat.
Hinc pietas casus veniet spectata per omnes.
Surget & hinc morum nobile cuique decus.
Ut bonus & prudens fias, quid compita lustras?
Est Virtus raris inveniendâ locis.
Tex tenebris puras quæ te via ducat in auras
Hic tibi nos etiam sœla sequenda damus.

ELEGIA III. De sapientiâ.

IPSE Deus cordis fons & sapientis origo est.
Pulset æthereis Spiritus ille locis.
Solut enim toto Dominus cum providus ævo
Sic, quis enim præter tam bene mente sapit?
Adsit is æquoreas recitet qui certus arenas,
Et pluvie guttas qui numerare queat.
Qui, prius in rerum speciem quam cuncta venirent
Noverit ætatem Lunaque Solque tuam,
Qui spacium vasi mihi prædixisset Olympi,
Nondum humeris cælum cum tenuisset Atlas.

B 2

Qui

Qui foret hos mundi tractus terrasq; jacentes
 Perticâ & hoc triplex ordine mensus opus.
 Qui serie longâ lini maris antra profundi
 Presserit annexo pondere ad usq; basin.
 Quiq; Deum dictis opera ad meliora vocasset,
 Ut fierent alijs illa vel illa modis.
 Principio D E V S est sine mens & originis expers,
 Cujus habent homines numine quicquid habent.
 Dogmata cœlestis benè nosse salubria vitæ,
 Particulam superæ mentis habere solet.
Aurea cui dulces dant jura Tonantis habenas,
 Huic D E V S ex vivo fonte ministrat aquas,
 Ergo nec in numero tu quem sapiente reponas,
 Sit nisi mens illi de super orta, iro.
 Hoc duce non dubites oculos tibi quærere plures,
 Omnia prudenti cum ratione geras.
 Est opifex rerum, cœli terræq; repertor,
 Cujus ad imperium cuncta creata tremunt.
 Qui residens alti super aurea mœnia cœli
 Augusti titulos & Sabaothis habet.
 Unicus is memor & secreti præsciis heros
 Cui voluit rerum conscia corda dedit.
 Vivax ille D E V S, D E V S ille antiquior ævo
 Disposuit nutu singula facta suo.
 Ante videns res est omnes dimensus ad unguem,
 Protinus & certas jussit habere vices.
 Pro bonitate genus mortale sed inde beavit,
 Esset ut haud fallax quisquis imago DEI.
Sensibus

Sensibus insuper hos posthac illustribus auget

Qui sua non dubitant iussa verenda sequi.

DVLCIA mente DEI Sacra vol vere, Numen amare, **N. 2.**

Est sapere, & verâ cum ratione venit.

Hæc pius & prudens præ fulvo suspicit auro,

Et putat in mundo dulcius esse nihil.

Nemo vir est sapiens verè, quàm sorte malignâ

Qui stabili fixus non timet esse loco.

Quippe nec in rebus prudentia deserit arctis.

Sed miseris tandem clara trophæa parit.

Semine de sapiente sati tolluntur in altum,

Si modò virtutem quærat amore genus.

Longa trahet secum ratio pia tempora vitæ,

Cauta petens animus fata secunda petit.

Ingenium felix magni comitantur honores,

Quæ datur ingenij gloria vera datur.

Robur alit, sorti nec virtus ardua cedit,

Eventus cautæ res habuere bonos.

4. Qui patulas cocto benè cordi præbuit aures.

Postmodo non paucis doctor is esse potest.

Quisquis in hæc fixo pede se statione locavit,

Tranquillos vitæ sentiet usq; dies.

Fallaci quondam quinon fuit ore repertus,

Hæc poterit sospes commoditate frui.

Ille suos etiam cernet florere nepotes

Participes tanti tempus in omne boni.

At si difficiles aditus in fronte minetur,

Et veniat vultus horrida tota D E A.

Non est des ideo tua terga, locove recedas,
Quæ mala jam sors est experiere bonans.
Scilicet explorat quæ mens tibi nam sit in arctis,
Parte minus lætâ turba caduca sumus.
Nectareis succos succis ea miscet amaros,
Cernitur adversis quæ venè firma fides.
Sed sequitur fructus pietatem & premia mentis,
Felix in duris qui remanere potest.
Tunc virtus casus fuerit tua nota per omnes,
In planum rursus te revocabit iter.
Seq̃ suasq̃ tibi res omnes prodiga cedere,
Pectora, mens etiam stabit aperta tibi.
Cæpta secunda dabit, curaq̃ trahitur omni
Ne qua tuis noceant sæva pericla radis.
Non autem referet placidos offensio cursus,
Tristibus inconstans vita perire solet.
M A C T E novis & adhuc sapientes integer annis
6. Plus oculis frenos accipe care meis.
Sic tua Rhinoceros metâ præcordia firmes,
Sic alijs quondam providus esse velis.
Ut metat, ac dulces referat cum sænore fructus,
Sparsa per inversam semina condit humum.
Dumq̃ colonas agris flavas expectat aristas,
Sæpè tulit Pluvias, frigora sæpè ruit.
~~Perfer~~ & adversis, patiens ceurobar inbare,
Si malè nunc olim non quoq̃ fiet idem,
Vix ubi principium sors flebile sumet æserba,
Orta malis capies gaudia mille tuis.

Fructus.

Fructus erit iam iam iustissimus inde laborum,
Dat meritò tenni præmia magna Deus.
Terga dat ingenuis malè concio sana magistris,
Nec duro molles accipit ore lupos.
Neu per versa cohors prudentes audit habenas,
Ast, ut equus sternax, excutit omne iugum.
Lydius attritum non sic lapis excipit aurum,
A lapide ut victum se fateatur idem.
Se fatuus flecti negat, & monitoribus obstat,
Fortem & fictorem se prius esse putat.
Tàm ventosa placet sibi tantum gloria, tales
Cùm tamen interea cor animumq; voret.
HVC age, cuius ego patris instar amore tenebor,
Dulcia si fuerint hæc documenta tibi.
Consilio faveas, & habenas promptus ad istas
Ardua præceptis colla domanda sinas.
Teq; gubernari non aspernare magistro,
Ingenuas illo dante tenebis opes.
Has gremio, occurrens, geminis has excipe palmis,
Quodq; semel caput pes benè carpat iter.
Nec tibi per volucres veniunt ea commoda ventos,
Cui nisi certanti bella corona datur?
Quærere non grave sit, decus est defendere parta,
Qui sapit ingenium Numinis instar habet.
Dat mora sæpè brevis pro sorte torante salutem,
Gaudia mæstitiam ponè secuta ferent.
Vidi ego qui durâ religatus compede, tandem
Ferret honorata dulcia quæq; loco.

B 4

Vidi

Vidi caruleæ premerent quæ colla cithenæ
Deposito are aureis vestibus illa tegi.
Vel diadema tulit villâ de paupere natus,
Induit ac humiles purpura docta Viros.
Certè aliquando fidem faciet lux inclyta dictis,
Splendidus ut titulos experiare novos.
C A R A mihi soboles cape quæ præsentia, laudis
Sunt seges, æternos doctaq; corda parant.
Sensibus hæc imis & in ipso pectore ponas,
Ne frustra doceam, dem sine fruge sonos.
Arripe, namq; vides capiendi quanta facultas,
In decus & laudes copia quanta vides,
A V R E A salvifici pro Nectare dogmata verbi.
Ambrosiæq; loco sacra statuta cole.
Est etiam facies rationem certa parandi,
Ferre Viro gressus cum sapiente suos.
Ergo latus lateri jungas, ac tecta frequenter
Quæ cerebro sano non caruere subi.
Sive dies fuerit, seu nox obscura, requiras
Ipse **D E V S** quo te gaudeat esse loco.
Semper inoblito teneas hanc pectore curam.
Ut facias Domini jussa verenda tui.
Robur is arcanum dabit, & plus æthere sensus,
Ut tua salsa probe munera corda gerant.
O Q U O T I E S felix, qui cœlica fata professus
Voce canit vulgo fasq; piûmq; rudi.
Mysta vel Antistes, qui Christi servat ovile
Cœlestiq; suas germine pascit oves,

vt

Ut subeat magno, par est, ardore labores,
Ut bene pro rostris dicere nota queat.
Usq; moram nectas ita tu, partumq; tueri
Non modò, sed partis addere plura velis.
Et, quæ culturam præbent loca sæpè peragres,
Mens perdit vires desidiosa suas.
Poneq; dicentem furtim velut umbra sequaris,
Fronte pilos gestat, post ea cæca DE A est.
Si latet in tectis, & vocibus utitur intus,
Des operam capias aure patente sonos.
Aut caput immittas per apertas fortè fenestras,
Aut stes de dictis pendulus ante fores.
Contiguas habites ades, tentoria figas
Hic ubi stat paries illius atq; domus,
Participes sient hujus tua pignora nati,
Perfugium quod eis dulce & asylon erit.
O quàm præsidio sub tali vivere dulce est,
O mihi contingant talia tecta diu.
H I C statio tamen est nulli qui Numina ridet,
Numina qui ridet, protinus exul aget.
Qui pius in fanis versatur, & astra fatigat
Accersens precibus pectus in acre DEV M.
Is feret æthereâ sapiens cor ab arce profectum,
Ut nisi quod fas est providus ante gerat.
Pandet in occursum illi sapientia palmas,
Et natum amplexu claudet amica suum.
Hoc pia cum soboli dulces dant oscula matres,
Hoc nova quæ thalamos sponsa subintrat, egit.

Inde boni gnarum Cererem fontesq; sagaces
Illius egregio proferet ille penu.
Iamq; nova subito venient in corpora vires,
Ut peragant partes singula membra suas.
Discat & is Domino quavis considerare sorte,
Inceptum quondam ne pudeat opus.
Præ socijs apices at honorum ascendet in altos,
Ut queat in medio verba diserta loqui.
Officijs clarus laudum decora ampla tenebit,
Magnificas cinget pulcra corona comas.
Nomen ad astra feret, cum corpus mole sepulcrum
Sub gelida positum labile forte cadet.
Non ita qui tenebris palpant ut lumine caesi
Afferet à stygijs corpora Numen aquis.
Nil quoq; tale sibi promittat labe volutus
Grex, qui pro nihilo ducit honesta sibi.
Exulat hinc etiam damnosa superbia fastu,
Hinc abeat quisquis subdola verba dedit.
Impia lingua sonos sine fruge profundit in auras,
Scilicet à Domino est utile posse loqui.
Vox habeat Numen doctrix ut fundat ab ore
Quæ sunt proferri iudice digna Deo.
Non est axe tegas errorem, & Numina culpes,
Quod sonat os populis verba nefanda tuum.
An latet, in mundo quid mens cælestis abhorret?
Scis bene quæ placeant displiceantq; polo.
Non par hoc dicas: me duxit in a via mundi
Rector, & in casus prævius ipse fuit.

Ab

Ab cur hęc animo probra voluis, & ora resolvias
In Dominum, cujus pectora labe vacant.
An Dominus nostros quoq; flectit in impia sensus,
Ficta cupit nobis an simulacra coli?
Vna modò si te pietatis mica teneret,
Grande nefas dictis spargere tale putes.
Asper habe vocis rationem, & respice ad ortus,
Nos homines finxit quā ratione Deus.
Liberam tu mens est, ita libertate beavit
Quod mentis partem iussit habere genus.
Est via, quæ meritum te fulgida ducat ad astra,
Est via sulphureas quæ tibi monstrat aquas.
Elige quam curras, bi vno stat meta sub isto,
Ipete, vel mortem, vel tibi quare nec eis.
Sunt elementa duo, quæ pro ratione prebentur,
Humor aqua fluidus cunctaq; summa vorans.
Stat decus æternam te coram, stant quoq; busta,
Vel decus æternum, vel tibi busta caper.
RES immensa Dei sapientia, facta hęc penda
Cujus nemo solo, at recitare potest.
Corda hominū renesq; probat, videt omnia vindex,
Hosq; colunt animo qui pia facta, le vnt.
Gesta patam veluti cernit, sic gesta sub umbris,
Qualicumq; etiam picta colore, notat.
Cælitus, in furias ut eat, quis quæso iubetur,
Cui Deus in vitium iussa severa dedit?
LPS A suos passim Sapientia jactat honores,
Nec pudor est coram dicere vera grege.

Quis

Quæ sic non dubitat vulgò quoq; voce fateri,
Quà tenet augustum concio tota locum.
illa ego sum, referens, diò quam perculit astro
Orbe statuta dedit qui veneranda Deus.
Pandaq; totius discuro per aëra mundi,
Sic equitant nubes & per inane volant.
Remq; laremq; modò superâ statione repono,
Lustro modò currus Lunaq; Solq; tuos.
Sola pererro vias ego quicquid ubiq; locorum est,
Quà patet aetherei gressibus orbis iter.
Quaq; suis tellus victus cultoribus affert,
Et viridis gregibus pabula præbet humus.
Hinc adeo metas penetraq; magistra per omnes,
Aspicio vasti grandia monstra, maris.
Illinc ad populos & gentes ordine cunctas,
Terrarum Dominos & rude vulgus eo.
Ut statio mihi certa foret, certiq; penates,
Omnia jam passim per loca blanda fui.
Non tamen ambitio fructu caret illa, benignus
Me rerum atq; meus cæpit amare faber.
Me pius hospitio, complexus amore, locavit,
Et prius hebræos iussit adire lares.
Sic Deus! in media maneat jam stirpe Iacobi,
Mancipium volo sit gens Idumæa tuum.
Sic ego: nata meæ est, à te pietatis imago,
Tunc ubi nil rerum terra polusq; daret.
Interitus expers ævum durabo per omne,
Quæ me non videat, nulla futura dies.

Ante

Ante steti præstò tentoria sancta Iehovæ,
Et gessi famulas fida ministra vices.
Præmia pro meritis capio, quod in alma Sionis
Mœnia tam sanctas cerno recepta domos.
Sed magis est, dominam quod ego regina per urbem
Iam Solymæ teneo sceptrâ verenda regi.
Gratulor ipsa mihi, quod & agmina iusta, peculi
More Deo quæ sunt sede favente rego.
Hic me radices transire iuvabit in altas,
Hic ubi sunt animis omnia pulcra meis.
En quam sublimes fundunt ea brachia ramos,
Alta comis altus sydera tangit apex.
Semper habens frondes Lybani sic Cedrus odoro
Omnibus optandas vertice laxat opes.
Hoc est Sionio Cyparissus culmine nata
Ad Boreâ spectans pallida fronde plagas.
Æmula palmifera stans florens arboris, altis
Quæ vitreas folijs semper opacat aquas.
Me Iericho fecunda rosis non vincit amœnis,
Nec superat fructus dulcis oliva meos.
Aereas imitor platanos, quæ flumina propter
Præbent alituum castra sonora choris.
Præbeo fragrantem adaperitis naribus auras,
Ut quoque vix oleant cinnama fracta magis.
Hoc lacrymata facit pingui de cortice myrra.
Hoc faciunt Syrio galbana nata solo.
Hoc incensus onyx famulantibus æde theatris
Est, quando flammis mascula thura cremat.

Non

Non umbrosa Iovis spatij plus occupat arbor,
Frondebis ut multam forte pererret humum,
Leta comis virides extendo per aëra ramos,
Ex me jucundus protinus balat odor.
Non aliter dulces defendit pampinus uvas,
Cùm laïces anno nobiliore tulit.
Quem peperit mater non flos fuit ille caducus,
Semper honorificas sustinet arbor opes.
Huc age, quem species capit hæc mea plena favoris,
Huc age, quem noster captat & aptat amor.
Nobilis innumeras mea continet area fruges,
Exple queso tuam dente minace famem.
Aëra quando secò dictis redolentibus byblam,
Non dubites nostris sumere mella favis.
Loton edet, mea quisquis edet, neq; sercula spernet,
Ob nostros capiet nausea nulla cibos.
Quò plus me biberis, tantò magis acris anhelum
Urgebit, sumas pocula nostra, sitis.
Arx mihi parenti, & sum propugnatio fame,
Meq; colens nemo sustinet esse reus.
Nomen inane cui non sum, sed Numen, is ævum
Vivet, & æternos cernet in axe dies.
SI nescis, hæc sunt, quæ dulce volumina laudum
Cælitus hinc omni tempore fædus erunt.
Ista dedit Mosi magni regnator Olympi
Quæ pro lege Iacob jussit habere domum,
Hinc mentis fons est hinc & rationis origo,
Profuit hinc quisquis cor animosq; gerit.

urbibus

Rivibus hinc multis sapientia flumina vana
Vuliter quorum corda rigantur aqua.
Auriferis Ganges undis ita volvit arenas,
Quando per immensos dissipat agros.
Sicut Achæmonius Tigricæ apudissimus exit,
Cum solvit rigidas xere repente nives.
Aut velut Euphrates germanus Tigridis ortu
Emisso velox agmine vira capit.
Vel sic fluvius genibus de fontibus ortus,
Cum voluit riguras tempore messis aquas.
Flumine ceu pharijs Nilus quoque stagnat in oris
Pleias autumno cum fuit orta meus.
Haud aliter commune penit sapientia vitæ
Innumeris aperit flumina nulla viris.
Cuncta patent, oritur quando lux publica navandi
Nil vetat ex illa lumina habere face.
Nemo fuit, nemo nunc est, est nemo futurus
Illius immensas qui numeraret opes.
Non Divæ virtus est perscrutabilis ulli,
Æquat enim superos provida mente Deos.
Fluctibus innumeris ut volvant æquora gattas,
Non tamen est vasti copia tanta maris.
Illius ut sensus æquet cordisq; profunda,
Usq; adeo immensis est ea abyssus aquis.
In virides ex me quam plurimus exilit hortos
Rivulus, ut fœtu plena rigetur humus.
Diffugio, crepito, salio per mollia prata,
Dulce parit risus tramite murmur agris.

FONS

Fons donec multus vastum concurrat in æquor,
Fiant Neptuno mox nova regna suo.
Ut nequeas oculis latos transcendere campos
Sicco luminibus deficiente loco.
Namq; rudimentis terrarum transeo fines,
Quolibet & virtus nostra sub axe patet,
Qua sol jungit equos, qua sol dimittit habenas
— Ut iliter mea se dant documenta viris.
Non mihi vaticinos teneo, sed vulgo labores,
Servio per varios fida ministra locos.
I tunc, meq; nega communi ferre salutem
Commoda, privatus vel mihi rere labor,
Quod paro morte caret: factum indelebile nostrum est,
Æthere mens vivat, cætera curo nihil.
Exhilarant animos cum vino Musica nostros,
41. Docta sed afficiunt plus tamen ora viri.
Cum juvenile decus viridi mihi staret in ævo,
51. Flore suo species pulcra niteret adhuc:
Patre satum claro ne me malus error haberet,
Est prece nostra suum mens venerata Deum.
Ut saperem, medio fani sub fornice palmas
Ad Dominum geminas supplice voce tuli.
Et quamvis tunc me rex alti audivit Olympi,
Elysium votis usq; onerabo polum.
Dum mea falce sua non rumpet stamina Parca,
Sit mihi lætitiæ summa caputq; Dea.
Qui volet ad vites maturis gaudeat uvis,
Plus animus prudens me sed in orbe juvet.

IIa

*Illam mihi statio est imberbi semper ab ævo,
Ac tenuit cursus res quoque nulla meos.
Auribus illius patulis de voce pependi,
Et vigil ad fantem corde favente fui.
Res mihi successit pro voto, et pectore virtus
Egregio mentis contigit esse meo.
Ergo Deo grates dare pro ratione paravi,
Quod foret is tanti maxima causa boni.
Hinc mea firmavi ne corda nefanda pararent
Ausam, sed in medio commoda mille darem.
Nec me frustrata est spes, nec deduxit ab ausis,
Obtinui solidum cum pietate decus.
Mens fuit hic tantum vigilans intendere curas,
Sed pia non fecit vota caduca Deus.
Dumque manus duplices reverenter ad astra levarem,
Spiritus est auctus viribus ipse suis.
Mox didici humanos demta caligine casus,
Heu homo quam vera nil rationis habet.
Anchora jam Divam, veluti bene iacta tenebam,
Ut fierent unum, pectora bina prius.
At primis Dominum mea mens dilexit ab annis,
Ergo mihi semper fata benigna dedit.
Cum se difficilem præberet, corde dolorem
Sensi, me donec non relevaret ope.
Gaudia concepi sed quanta beatus amicè,
Tunc ubi sum nihil hac lætius esse ratus.
Vox igitur Dominum cecinit renovata datorem
Tantarum, cum sit carmine dignus, opum.*

C

Vos

Vos quibus est cor adhuc rude ferte his vocibus au-
 Preceptor vobis atq; magister ero. (res
 Vos etiam credo, nimium sitis ignea vexat,
 Et labor est ingens discere nota parum.
 Namq; loco sapiens hoc, ut loquar, ora resolvo,
 Vos dictis mentes his adhibete pias.
 Qui poliant animos sermones discite gratis,
 Felix qui gratis res habuisse potest.
 Illius in frenos non segnes ite sagaces,
 Quaalta pro magnis cunq; tulisse iuvat.
 Sed properate, sinunt dum res, citò tempora currunt,
 Ut sapias, tenero discere flore decet.
 Ipse brevi noster didicit quàm plurima sudor,
 Namq; gravis, suavis fit pietate, labor.
 Ut salvas mirentur opes, quibus aurea corda
 Pondera, vos capiant dulcia sacra magis.

E L E G I A I I I I .
 De timore Dei.

Legibus ex Domini sapientia queritur omnis
 I. Esse pium factis est rationis opus.
 Integer & vitâ meliora statuta Iehovæ
 Qui sequitur prudens jure vocandus erit.
 Alma Fides, & quæ gaudet patientia duris
 Sunt res, eterno quæ placere DEO.
 Mens Dominum reverens agitabit gaudia corde,
 Et capiet letos tempus in omne dies.

Quin

Quin etiam tandem benedictio larga sequetur,
Ex pleno cornu munera mille feret.
Res per honesta DEVM timuisse, corona timentis
Rebus in afflictis cinget honora caput.
In Dominum ratio celebri veneranda pavore,
Nobilis ut radix, pullulat omne bonum.
Cujus in æternum florebit ab arbore ramus,
Perpetuasq; geret fronde virente comas.
Vna super spes est, quæ te soletur in arctis,
Quod supplex Domini iussa pavere velis.
Ira viro Domini metus est sapientia origo,
Quæ virtute modò credula corda beat.
Fœmineum pietate genus statio ista moratur,
Si modò fœmineum cor veneranda gerit.
Non sua mens velis alibi tentoria figit,
Sicubi quàm cernit fasq; fidemq; coli.
Plus formido Deum capiet quàm thuris honores
Qui dat, & æternum facta nefanda patrat,
Corda timore Dei generantur inertia factis
Turpibus, & veniunt gaudia longa metu.
Prosper erit pia fata stupens in rebus acerbis,
Prosper & in medio turbine letus aget.
Hæc locuplete penu latices depromit & assert,
Larga domo dat opes, munera larga tholo.
In scelus ire vetat, crudelibus eripit ausis,
Iam perijt curru qui periculate volat.
Vir sapiens animum minimè dimittit egenis,
Et quamvis taceat desinit esse miser.

Donec res humiles ope pronâ provehat æther,
Donec eum clarâ vox pia laude vehat.
Des operam ne dona feras fucata, litesve
Corde Deo ficto, vel simulanter agas.
Des operam ne falsa crees, neu nubila vulgus
Ante geras cæcum compositosve dolos.
Lance fer æquali qua sunt peragenda, repulsam
Ne referas turpem lusus ab arte tuâ,
Interitusq; tuos legio circumflua risu
Ne videat, factum cum ferat aura scelus.
Nec nimis attolli cupias, graviore ruina
Ne miser ex alto præcipitere loco.
Fas nihil humanis est quenquam fidere rebus,
Si nescis puro corde pavere DEVM.
Vos quibus est animo melior sententia recto,
Vos & vestra magis credite cuncta DEO.
Quippe suam firmus bene qui spem ponit in illo,
Ecquid in afflictis ille perire potest?
Vos etiam Dominus quibus est metus acer ab ipso
Poscite res pede sed non abeunte bonas,
Vos doceant veterum quibq; nunc exempla virorum,
Nullus ab hoc pendens pulsus abiit hero.
Qui spes ac operas in eo posuere relictis,
Irrita spes nullis, res rata, firma fuit.
Da quem voce truci repulisset, & ore minaci
A se reijciens non retulisset opem.
In miseris dextram dat, & ipsa labe remotâ
Prosequitur veniã non remorante reos.

Quos

Quos pavor ob Dominum tenet haud errore tenen-

Ne verbo ipsius dent habeantq; fidem. (tur.

Fisus in arbitrio superi spes obtinet omnes,

Præscriptasq; pavet non tenuisse vias.

Quos pius ardor habet cultu, & qui Numen hono

In lege ipsius rursum ut amentur eunt. (rant

Pectore propter Herum magnâ formidine ducti

Inclyta submisso poplite sceptrâ colunt.

Nonne DEI, referunt, fœdâ nos labe volutos

Hic fatius duras est cecidisse manus.

Fortè trucis gladio, quàm succubuisse Tyranni,

Vnde salus miseris nulla venire solet.

Tanta DEI cùm sit miseratio quantus & ipse,

Malumus in bilem strage venire DEI.

FASTVS & ira suos non samunt cœlitus ortus,

10. Vt Dominus pius est, sic pia corda probat.

Laus & honor comites sacra cœlica semper amanti,

Lege rudis superâ damna pudore feret.

Deponunt animos sua qui benè rostra gubernant,

Et faciles motus rex pius omnis habet.

Non premat imbelles veneranda potentia cœtus,

Sorsq; suo maneat magna minorq; gradu.

Corde Deum coluisse pio bona & unica laus est,

Ex meritis hominum gloria vana venit.

Laude duces magnâ tolluntur in orbe potentes,

Major ei, cultor qui pietatis, honos.

Non ratione suâ regitur sine crimine vivens,

21. Integer & vitæ pectora recta fovet.

QVATTVOR & sunt quinque meo res ore canenda,
 25. Et sua jam decimam lausq; decusq; manet.
Pignora nata toro res caro beta parenti :
 Interitus hostis posse videre sui.
Cui sociam vitæ prudentem fata dederunt :
 Ore suo nulli noxia damna ferens,
Esse sub indignis quem non fors ardua cogit :
 Felix, cui misero rebus amicus adest,
Iamq; beatus & is ratio cui pectore summa,
 Qui justo dictis tempore grata sonet.
O supra laudes positus benè providus omnes :
 Omnibus his major qui stupet ora Dei.
Vincit enim pia fata timens & pectora & ore
 Quicquid habet cælum, quicquid & orbis habet.
NON à lege fugit, non aspera frena rebellis
 33. **Excudit, & posito dat sua colla iugo.**
Tangit acu verbi cælestia dona prehendens,
 Hinc veluti rutilans fax pietate micat.
In tenues animam dejectus casibus auras
 Non dabit in Fatum quem timor altus agit.
Ille sacro firmat dubijs hoc omine mentem,
 Rursus ab Elysiâ quod venit arce salus.
AVRVM & opes animos generant, plus fata ti-
 Qui colit, is nullo tempore egenus erit. (more
Mente Deum repetens generosi est æmulus horti,
 Qui ferat immensas tempore veris opes.
Ab soboles animæ dulces date plena secundis.
 O pueri gelida corda timore Deo.

Nil

NIL homo faxit ei, nil corda pavore fatiget
34. Qui Dominum facie sortis utraq; pavet.
Firmus in hoc se spesq; locat nihil arma stupescens
Pallet ad hostiles corde trementa minas.
Hos oculis placide facilis Deus aspicit alto,
Qui sacra supremi jura Tonantis amant.
Fortis is est clypeus, bona propugnatio contra
Hostis ab infesto quod jacit ore faces.
Sol medio radijs cum cælo fervet, hiatu
Ne pia turba ruat, prospiciat ille casa.
A quo lata datur mens, & pia gaudia vultu,
Sanas in sana carne dat ipse vices.
Me quoq; scilicet adhuc cum de viis error haberet,
Quam rudis indocto pectore doctor eram.
Tunc mea notitiâ vidisses ilia rumpi,
Cum mihi lingua ferè nex truculenta foret.
Ex tantis me summa malis bonitate redemit
Gratia sat meritis non soluenda Dei.
Iam sapio, videoq; pios meliore teneri
Mente, quibus spes est non abolenda Deus.

ELEGIA QUINTA De fiducia in Deum.

FIXA Deo rebus fiducia credat agendis,
33. Inssa modo res est hoc veneranda sequi.
Vox illi spes ac res est sacrosancta Tonantis
Cui sua de superis pendet amica salus.

Omnia in omnipotente DEI cui credula mens est,
Semper in optato tempore latus aget.
Namq; domus ferri quam firma repagula servant,
22. Nec Boreâ nimium fiante perire potest.
Quis calor est animi Domino se credere totos,
Quando movere viros ulla procella valet.
Ægra due pariunt mihi res ac tertia bilem,
Marte vel arte potens cum vir in orbe jacet.
Cor sapiens lusus cum sit nec sentit honores,
Ipsius & meritis gratia nulla datur.
Cumq; fide miseris rebus sese exiit almâ
Credulus ante, ferens in nova sacra pedes.
Hos infelices bis acutus percalit ensis,
Ad stygias abeant post sua fata domos.

E L E G I A VI.

De verbo divino.

IMPIA pars hominum veneranda statuta Iehovæ
1. Pestis & horrendi funeris instar habet.
Quæ sibi vir sapiens ducit pro munere magno,
Quæ veniente die, quæ fugiente legit.
Illa Dei vultus ratio sit recta colendi.
4. Æternum verâ Numen amare fide.
Illa Dei verbum studio sectatur & audit.
Illa suis cœptis mitia fata gerit.
Non ita quæ simulant, perfusaq; pectora fuco:
33. Exitium capiti nam sibi turpe parant.

34. Dul-

Dulcia sacra Dei sapiens velut anchora prendit, 34.

Sed simulator agit, quod raris acta Noto.

Quem mens sana tenet, non tardus sana frequentat

Divinos facili percipit aure sonos.

Falsa nihil de mente DEI sit opinio nobis,

Sacra tene Domini pectore salvus eris.

E L E G I A VII.

De operibus divinis.

NATE fer huc aures, cape dicta salubria vitæ,
Salvificumq; tuæ disce salutis opus. 17.

Me doctore vias nosces quibus extat Olympi

Aurea stelliferi post adeunda domus.

Principio rerum bene conditor omnia finxit,

Omnibus & partes officiumq; dedit.

Nec factis manibus jam cessant cardine sanctis,

Vno opera illarum cuncta tenore vident.

Invidiâ sine semper agunt quæ credita quondam

Muneris expediunt officiosa sui.

Lumina per terras Pater huc deflexit & illuc.

Et virtus passim mox fuit orta DEI.

Implevitq; suis latum cultoribus orbem,

Sunt nova per vastum monstra vagata solum.

INDE rubrâ terræ massâ spectantia pronum

Fecit, & in matrem jussit abire suam.

Hic duplex hominis genus unâ carne paratum,

Mente ferè Domino fœmina virq; pars.

His dedit imperium, claris & honoribus auxit,
Sceptra solo gererent ut quoq; sceptra salo.
Omnia quis viridis parent animalia campi,
Flumina qui tranant, alituumq; chori.
Quos ratio, ac oratio, mens, ars, sensa, beauruna
Cognitioq; boni, cognitioq; mali.
Cætera cum teneant animantia talia nunquam,
Ast hominum imperio colla domata ferant.
Ut canerent illi præconia digna parenti,
Et ferrent superum laudis honore Deum.
Hinc vitæ leges Deus his aeternaq; sanxit
Fœdera, quæ puram dent capiantq; fidem.
Illius hauserunt auditu verba stupenda,
Et poterant oculis ora videre Dei.
Ad quos ille: nefas fugiat mens vestra, nec extra
Præscriptas aliò corpora ferte vias.
Ex alto nostras res ac opera omnia lustrat,
Nam quid in hoc non is cerneret orbe Deus?
Constituit rerum Dominos terraq; potentes,
Solut at Israel rex moderatur opes.
Quaq; duces peragant oculo vigilante pererrat,
Et cum sole suam lustrat utramq; domum.
Luce vagâ cernit quæcunq; gerantur in orbe,
Sive dolos alijs, commoda sive parent.
Annulus ut gemmam, sic ille tuetur amicos,
Pupula quodq; oculis hoc benefacta viri.
Nec mora longa ævi, cum surget ab axe daturus
Præmia grata bonis præmia dura malis.

Sed

Sed quos luctus habet veniã dignatur, & audit,
Et gemitu fessisne turbulentur adest.
Os alijs liniens, fortis de more caballi
Convocat hinnitu palpo sonante gregem.
Sic: opifex rerum lucem plus aestimet unam,
Nonne per alternas sol redit ipse vices?
Quid ni? Sic placuit distinguere festa per annos,
Sic iussit famulas ire redire dies.
Vna dies alijs præstat, lux luce iubetur
Plus votis, precibus, religione coli.
Nonne luto Domini manus alma creavit Adamum,
Ex hoc nos trahimus nonne parente genus?
At nos conditio quos vasto cernis in orbe
In varios homines dirimit una gradus.
Hos ornat major sapientia, dedecus illos
Nomine cum claro non sinit esse loco.
Alter cognoscit causas, non tollitur alter,
Hos premit atra, illos fors peramœna levat,
More levi argillã fingentis terrea vasa
Componit facili nos faber ille luto.
Arbitrio gerit omne suo: sine lege potentis,
Qui dominas partes cum lubet unus agit.
Hinc homo statq; caditq;, nec est qui proferat illud,
Cur opifex ita me quod cupis ipse paras?
Sic malè conveniet justis res improba factis,
Quam malè sunt uno vitaq; morsq; loco.
Aut ita jungetur populo pia turba nefando
Sicut qui stipulis postera grana legit.

Tardus

TARDVS ego tandem longo post tempore veni,
Sicut qui stipulis postera grana legit.
Dives at hinc posui quoq; tot sub fornice vina,
Quot quibus est vitis culta labore suo.
Vsq; adeo Deus est largus pietatis amanti,
40. Vsq; suis adeo remq; laremq; dabit.
In nova fert animus præcepta resolvere linguam,
Fertilis, ut Lunæ cornua plena, loquar.
Huc ad me pueri, Grex sanctior, ite frequentes,
Crescite flumineas ceu rosa propter aquas.
Ite citò, pinguis dulces date thuris honores,
Ex vobis gignant lilia blanda decus.
Laudibus alternis date iubila, psallide chordis,
Stringite vocalis pleetra sonora lyrae.
Est bonitas ingens Domini, parat omne labores
Ejus ad imperium plasma citoq; facit.
Non video quis eum verbis castiget, & ausit
Hos importuna mittere voce sonos.
Nam quid agunt isto superi iam tempore? Numen
Non hoc præterito tempore fecit opus.
Nos melius: Deus ille Deus facit arbiter omne
Cui supplex quondam terra polusq; fuit.
Cui famulas tulit ipsa vices, & paruit unda,
Ut murus populi clausit utrinq; latus.
Cum genus Isacidum vinclis deduceret arctis,
Hæc eadem Ægypti mergeret unda ducem.
Dulcia sunt, fieri quæ mandat, & æqua ministrans
Hic miseris omni tempore dexter adest.

ipse

Ipse pater supero de caelo opera omnia lustrat,
Qui sensus hominum cordaq; cuncta notat.
Qua sol exoritur curru, quave occidit idem,
Non ejus vultus, res nova si qua, fugit.
Voce nefas magnum committitur: hujus ad usus
Quis fuerit, cur hoc fit geriturq; modo?
Tu melius contra: res frustra est nulla creata,
Dispereat tellus si qua prophana gerat.
Larga Dei huc equitat benedictio fluminis instar
Desuper in terras agmine fundit aquas.
Rursus ubi punit gravis indignatio gentes,
Hem vicina mari terra calore sitit.
Quicquid agit, capit egregie de labe remotos,
Impius at risus grex ea cuncta facit.
Quanta bonis est utilitas quod condidit ille,
Tanta viris res est exitiosa malis.
Æs, aqua, flamma, oleum, lac, mel, sal, vina, farina,
Sunt hominum auxilio singula nata bono.
Dotibus exitium parat his pars frigida justo,
Quam rerum cæcam turpis abusus habet.
Utiliter multis volitat nigrantibus alis,
Idem fert alijs tristia damna Notus.
Exercet rabies ventorum seva procellas,
Sternit & in præceps dat sata læta boum.
In stabulis armenta necat cum murmure clausa,
Fert, ferit & verrit quâ valet ire modò.
Grando, fames, ignis, gladius, mors, bestia, serpens,
Sunt hominum species exitiosa malis.

In

In flammis ea iussa ruunt, quæ prima capessunt.
Cor salit hic, famulas expediuntq; vices.
Ante quibus non est compressa licentia sine,
Ni jam sint hostes legibus ulta suos.
Illa fuere, chelys quæ laudibus extulit ante,
Quod proba sint magni singula jura DEI.
Tempore quæ certo commendat nobilis usus,
Ne malus his etiam Zoilus esse queat.
Ergo pio grates Domino jam dicite corde,
Laudibus ergo novis tollite ad astra DEVM.
Solve DEO psalmos mea mens edocta per ejus
Verba, recepta suo codice verba sacro.
Facta DEI digitis operata fer ordine justo,
Gratus ego certâ lege docebo rudes.
SOL decus asti orum parit orbis & urbis honores,
Purpureo lætos lumine vestit agros.
Finge tibi centum linguas, vel mille, solutas,
Non Domini parilis facta stupenda canes.
O quando sat erit DEVS ô tua dicere facta,
O tua quam virtus est mihi magna parens.
Tu solus cordis penetralia cernis & ima,
Tu benè mentem hominum scis taciteq; notas.
Tu ventura vides, momentaq; singula nosti,
Sint casura vides quaq; quibusq; modis.
In loca sacra tuos ducens oracula pandis,
Hinc, ubi mens hominum non sapit, ille sapit.
Mens æterna Deus, sapiens & originis expers,
Non ejus ratio plusve minusve capit.

O spe-

O operum facies Genitor per amena tuorum
Arguit, omnipotens quod regis omne DEVS.
Nostra licet ratio penitus non noverit illa,
Omnia nec nostro conspicienda solo.
Attamen illa suo sic usq; tenore feruntur,
Ut faciant Domini singula jussa sui.
Sunt alijs alia auxilijs, op. rasq; ministrant,
Perq; vicem mirâ se bonitate levant.
Unica non vana est species, sine pondere res est
Nulla, & nulla suâ fabrica fruge caret.
Nos oculis miseri vix cernimus amula puncti,
O ubi cernemus quot satis esse queat?
Emicat ex toto divina potentia mundo,
Quàm blandè passim cœlica templa nitent.
Clara dies noctem jam prædicat, atra diem nox.
Sol decus omne poli, Sol decus omne soli.
Exiccat radijs, quæ proxima & obvia cœlo,
Cum mediâ mundi se statione locat.
Æstuat ignis edax rerum fornace calente
Plus calidus flammâs super inane jacit.
Arguit hæc series immensa quod illius est mens
Qui celeres fecit ritè volare rotas.
Nocte jubar tollens vaga Cynthia dirigit annos,
Et festos cursu sustinet orbe dies.
Cornua jam recipit, Solidos nunc exit in orbes,
Et vice jam versâ quâ fuit orta redit.
Cerne rotas cœli magnum per inane volutas,
Quàm pulchrè mundo nocte silente micent.

Qua-

Quarum nulla loco poterit se tollere virtus,
Donec eas genitor non jubet ire loco.
Cerne coloratae bene curvos Iridis arcus,
Voce refer: dignus laude Magister erit.
Quod sua nimborum Thaumantias axe creatrix
Tergora tam velox curvat in orbis opus.
Lata cavo superum volvit se fornice sedes,
Ipsa manus Domini tam grave gyrat onus.
Grandine permistos devolvit ab æthere nimbos,
Concretasq; gelu turbine fundit aquas.
Cristalliq; domus stat aperta per aëra magnum,
Vnde truci facies profilit igne minax.
Alitum de more volant, & ut agmina, nubes
Eripiunt clarum mole tegente diem.
Mox lapides cælo natos jaculantur ab alto
Nubila, præcipiti concomitante salo.
Ad data jussa ruunt, & perflant turbine terras
Contra Austri Boreas sævus ab axe Notum.
Ut volucres huc inde cadunt, aut impete magno
Quando cicadarum contegit agmen agros.
Miranda niivium jaciunt albedine plumas
Lumina quæ lactis nostra colore tenent.
Aut salis instar agris est passim nata pruina,
Aut imitata gerit stiria longa sudem.
Iam glacialis hyems gelida desævit ab arcto
Vellere cum niveo flumina dura facit.
Duraq; jam lymphis vada dantibus induit arma,
His ubi plaustra modo quæ ratis ibat, eunt.

Tunc

Tunc exuta jacent omni juga montium honore,
Vestibus & cassam frigus adurit humum.
Arboribus frondes spoliantur, gramina campis,
Nulla decus picti floris Eremus habet.
Vere novo redeunte fugat sol mitior aura,
Quicquid alit tellus, flumina quicquid alunt.
Si qua perusta calent & hiant face solis in agris
Hac noctu vires rore cibante gerunt.
Voce maris domina conclusit sinibus undas,
Continet atq; suum margine lymphæ salum.
Monstravitq; voret quo limite litoris oram,
Ne pereat muris insula cincta suis.
Cum redeunt naves numerant ponti horrida mōstra
At qui narrantis pendet ab ore stupet.
Multa modis illic miris animalia sulcant,
Squamigeri pisces squamigeræq; ferae,
Classibus hac iter est, hac mille pericula tentat
Propter opes longos qui Garamantas adit.
Litoris ora mihi legitur, sistoq; carinam,
Non sat ego mirum laude celebros Deum.
Desino, nam tanta pater est in luce locatus
Ut meritis nequeam digna referre suis.
Altior est quam voce feratur ad alta canora,
Ille super cælos & super astra sedet.
Huc age quisquis aves Domini magnalia gratus
Quæ potis est dictis inclyta facta loqui.
Quæ pia corda valent Domino super omnia magno
Dulcia ferte citò carnana, ferte lyram.

D

Quicquid

Quicquid habent vires expromite, non tamen illi
Laudibus imponent carmina nostra modum.
Si quis eum vidit, tanto dabit aequa magistro,
Si quis in axe fuit sat celebrabit eum.
Nos sed adhuc misero qui degimus orbe locati
Laudibus, ist par est, ferre nequimus eum.
Est oculis mora multa, videmus ab orbe remotum
Nil praeter summi lumina clara poli.
Tempus erit, nebulas has abstrahet arbiter aequi
Notitiam rerum cum dabit esse DEVS.

E L E G I A VIII.
De misericordia Dei.

O Immensa DEI miseratio corde dolentem
18. Quae caput, & vanas non sinit esse preces.
Orantem veniam stygio deducit ab Orco,
Ut super astra miser tollat honore caput.
Massa quidem rudis est homo, res obnoxia fato,
Hunc tamen auxilio non remorante iuvat.
Omnia mundi oculus Sol lumina lumine vincit,
Sed manet interitus hunc quoque ritè suus.
Non igitur caro nostra, nihil quae cogitat aequi,
Perpetuam posthac sorte vigere solet.
Templa DEVS caeli colit altae molis, at arcto
Pulvis homo matrem lumine cernit humum.
Mens aeterna facit solida omnia, & omnia firma,
Quam solam iusti laudat honoris apex.

Nemo

Nemo opera illius vehet æquâ laude canendo,
Carminè nemo satis mystica facta colet.
Nemo potens quàm sit trutinabit lance, nec edet
In miseros animo quàm patiente Deus.
Sponte favet, si quem fovet & pro numine versat
Nos homines, di vâ pro ratione potens.
Non ita se luteo generi res exerit æqua
Quam gerit, & medio cœpta labore cadunt,
Subiacet imperio fati, miser, æger, egenus,
Nil prodesse D E O, nil nocuisse potest.
Est ævo brevis, & centum vix exerit annos,
Mittit si tot ei dant modò fata dies.
Vt si gutta freto sit demta nihil minor unda est,
Sic quid ad æternos tempora pauca dies?
Scrupulus à vastâ fuerit si motus arenâ,
Anne notabile mox inde foramen erit?
Sic annus, dico, si vivitur unus & alter,
Tempus id æternum tunc vocare potes?
Temperat ergo Pater fragilem pro munere sortem,
Est bonitatis in hanc corde favente memor.
Non ignorat homo lethi quod jure tenetur,
Ducere qui nequeat secula mille solo.
Hinc fusâ pietate libens complectitur omnes,
Si modò non dubiâ mente petenda petant,
B L A N DVS amor dextram vicino porrigit æquam,
Sed bonitas quosvis sublevat orbe Dei.
Corripit, & letho mox eripit, edocet, ornat,
Vtq; gregi pastor, sic cavet ille suis.

His plenus veniæ est, quos fœdi pœnitet ausi,
Et moniti posthac numina sancta colunt.
NON frater fratri misero se subtrahit ægris,
4. Attamen hæc virtus fortior ipsa DEI est.
Qualis hiante solo terris est imber apertis,
35. Talis & in miseros gratia dia viros.

E L E G I A I X.
Gratiarum actio pro Dei misericordiâ.

Summe tibi rerum dignas rex accipe grates,
51. & sine me numen jam celebrare tuum.
Me, DEVS alme, rogo quod jusseris ire furenti,
Me, dirum linguæ quem retinebat onus.
Ex tot ego telis per te sum liber amaræ
Vocis, & hostiles nil valere manus.
Pronus in auxilium rupisti vincula nexo,
Pro pietate DEVS, pro bonitate Pater.
O celebranda satis nunquam tua gratia clemens,
O cuius virtus non habet ulla modum.
Dextra tua eripuit rabidâ de fauce leonum,
Quorum ego jam dudum præda cruenta forem.
Quin per te gladio sua demta remotaq; vis est,
Fluctibus ex medijs me tua dextra tulit.
Ex facibus multis circum mea corpora fixis,
Ne caro sub cineres iret adusta suos.
Ex Phlegetontis aquis & Averni tristibus undis,
Ne fierem stygijs hospes & esca lupis.

EX

Ex linguis etiam quibus est detractio cura,
Ne me corripere iudicis ante thronum.
Iam vicinus eram fato, penitusq; sepulcri
Debebant sub humo frigida membra tegi.
Grata mihi dura rupissent stamina parca,
Rebus & infernis pars quota unq; forem.
Fortiter hinc ac hinc vinctum me incluserat arctis
Innumeri laqueis densa corona mali.
Nullus opem, quamvis clamarem voce, ferebat,
A te sed solo venit amica salus.
Namq; tuum postquam numen memor ante malo-
Sollicita querulus voce precarer opem. (rum
Ecce iterum tutata tua me statione locavit
Gratia, qua facili suscipit aure preces,
Qua parit eventus letos pro tristibus ausis,
Inq; pios gentes non sinit esse feras.
Ante DEVM pia vota dedi, facilemq; rogavi,
Ne mea perpetua traderet ora neci.
Aut ego mente pia Dominumq; patremq; poposci,
Ne mea sub tumidis cymba nataret aquis.
Tunc ubi me pede calcaret grex ore superbus,
Solutus is adverso tempore misit opem.
Nocte dieq; tuum pater o colo carmine nomen,
Promptus eo in laudes corde patente tuas,
Quod prece te frustra non sum nec voce secutus,
Voce colendus & hac tu prece semper eris.
Lata Deo plausu date carmina, fundite laudes,
Pectora non habeat rusticus ulla pudor.

Hoc iuvat, hoc fieri cupit, hoc vult tempus & atrox
Felix qui gratâ munera mente tulit.

E L E G I A X.
De peccato.

PATRANTEM mala nulla dein mala nulla sequuntur
7. Et merces felix pro pietate venit. (tur)
Qui sub nequitia specie sua semina terræ
Mandat, ei turpis fœnora reddet ager.
Post veniam rursus labi res verberare digna est,
23. Continuare suum, certa ruina, scelus.
Pœna manens facti tandem fert limite gressum,
27. Sicut & ad prædam cum tenet antra leo.
VIX est venales quæ fert oratio merces
Laudibus, ut turpi crimine pura vacet.
Ut oculos pascat vendens per numina jurat,
Vix itaq; sub libra fas pietasq; jacent.
Compacto fixus cœli muro palus inhaeret,
Cum premit & premitur falceq; iungit onus.
Quid vetat ut simili dicam ratione gravari,
Quem nimium lucri sacra cupido tenet?
At nisi par merces æri pietate ministret,
Hostibus illa suis est spolianda domus.
Quippe fenestrati est homo res operâ emula cribri,
Scoria semper ei cum sua grana jacet.
Exulat à pietate dolus, nec agenda modestè
Præcipites animos, corda sed æqua probant.

MI

MI Deus ipse mei qui nosti pectoris astus,

23. Cujus ego video tot bonitate dies:

Arabie pater assere me pater assere fœda,

Lumina ne capiat spurca libido mea.

Cum gravibus pietate viris & laudis avite

Sim comes, in castas sit via nostra domos.

CV R devota tuus vacuus jejunia venter

35. Sentit, at in prisco mens manet una loco.

Non ita te facili Deus accipit aure litantem,

Pro precio Mors hæc, pro prece pœna datur.

Non aliter manibus qui fœda cadavera tangit

Et puras abiens fert sibi fontis aquas.

Ad loca nota tamen redeunt haud profuit unda,

Cum digitis iterum tangit, ut ante, malum.

NIL adigat voces quoque te prorumpere in istas:

46. Nam quid & hic alto me videt axe Deus?

Scilicet hæc Supero cura est, tot ut agmina linquas

Propter me, & totum deferat orbe gregem.

Æmulares ego sum puncti, sine nomine corpus,

Non metuum, pars me quæ tuatur erit.

Iurcifer heus, nonne ille tuos quoque cerneret ausum?

Ad cuius nutum terra polusque tremunt?

Fulmina cum cælo jaculatur in igne corusco,

Exiliunt montes, & cava busta stupent.

Sapè colonus agros cum vomere scindit adunc.

Obstupuit tactos inter aratra boves.

Nulla mali quod signa polo venientis haberet,

Sed jam non dubias cerneret axe faces.

Hæc incl. si tenens animo spectacula, cælo
Non credit claros cum videt ire dies.
Templa sedens Dominus mens est super ardua vi-
Cujus nemo prius facta futura notat. (dex.
Ut neget hoc verâ gens à pietate remota,
Illa tamen gladios & sua tela parat.
EST scelus omne velut bis acutâ cuspide ferrum,
21. Et quâcunq; ferit nulla medela levat.

E L E G I A X I.

De pœnitentiâ.

LVBRICA te quoties mala suavit inire libido,
Heu fuge, care, tuam corripe nate viam.
Funde preces, labem procul indulgentia pellet.
Prona DEI, posces si modò corde, tuam.
Quin hoc triste malum nocuo plus aspide vita,
Tabæ venenatâ ne tua membra neget.
Dente feras rigidus cristis leo mordet adunco,
In tua trux serpens pectora virus alit.
TOLLE moras vitio, nec luctus differ in ævum.
18. Dum sano vitam corpore sanus alis.
Linque malum, ne te fatum prius exuat aurâ,
Ne miser hinc abeas, & nigra regna petas.
Si superos mens est cultu penetrare recessus,
Non simulata DEO pergat ad astra fides.
Est DEVS, & frustra quis eum tentaverit, ausus
Cum tacitos etiam cernat in orbe Virum,

Sunt

Sunt Furia, mihi crede, animas quis fata revellunt,
Hos illæ miseros in sua jura trabunt.
Cum rabie vexata Ceres rursus ilia pavit,
Nonne per alternas post redit illa fames?
Vidi cui fuerant Gazæ locuplete metallo,
Mox vidi modicis hunc eguisse cibus.
Nescis quid vesper serus vehat, ortus Olympi
Sol albus nebulis in mare sæpè cadit.
Cor sapiens venit ante DEVM cum vita salutem
In salvo titubans pectore ferre queat.
Non hæc venturi temnit mens gnara pericli,
Quæ fugienda fugit, quæ facienda facit.
Hoc quisquis cultu mentem imbuit, ore sagaci
In medio prudens verba diserta facit.
ERGO adiens Dominum susceptas elue sordes
17. Naturæ vitium corrige, tolle lucem.
Sit statio Dominus tua, in æquo ponito gressus,
Poplite nec divinis condita signa cole.
Ecquid ab inferno laudes DEVS accipit altus,
Cui nisi, adhuc vivo spes rata corde fuit?
Lumine nam cassi, nigra quos jam sustulit urna
Non ibi facta DEI concelebrare queunt.
Dum Levis aura tibi cibus est, refer ante ruinam
Pro Domini grates pectore gratus ope.
NAM quid adhuc cessas Domini sacra templa subire?
5. Fors, si non hodie, cras moriturus eris.
Pœna repente venit, quando venit, ocyus Euro,
Quæ prævisa minus tela nocere solent.

D 5

NEV

NEC probro scindas vitæ quos pœnitet acta
Turpiter : egregio crimine tu ne vacas ?
Ab quis in orbe manens est crimine purus ab omni ?
Dura sumus hic, Domino sordida massæ sumus.

E L E G I A XII.

De oratione.

AD Superum querulas effundens pectore voces ?
Ne dubiâ Domini mente moreris opem.
Et moveare prius, cito da stipis æra petenti,
et præbe largâ munera sæpè manu.
QUÆ ratio struxisse domum subitoq; solutam,
Mox frustra in planum præcipitare solum ?
Tuq; precaris opem, sed inertia pectore volvis
Verba, ac in superos omnia dira voves.
RESPICIT afflictos, tumidos fastidit, et illos
Cor quorum veræ nil pietatis habet.
Ante Deum precibus sunt sceptrâ ligonibus æqua,
Non iro Cræsus plus ve minus ve capit.
In viduos illi gemitus penetrabile cor est,
Ac citò pupillas accipit aure preces.
Ab miseros, ob quos plorat sine conjuge conjux,
Non frustra tristes obruit unda genas.
Mente Deum semper purâ quicunque fatigat,
Momento citius quod volet omne feret.
Mens afflicta Deo votis gratissima res est,
Cujus nec media nube teneatur iter.

Nec

Nec prius absistit, quam quod cupit axe reportet,
Et lacrymis cælum pondus inesse sinat.
Illa dies veniet, vel adest, examine iudex
Cum bonus æquali singula lance probet.
Quando cadent causâ qui res & vota piorum
Fecerunt lusus, ac habuere jocos.
Non bene convenient, nec in unâ sede manebunt;
Hos polus, hos stygius tollet ab orbe lacus.

ELEGIA XIII.
De sacrificijs.

NON Dominum timuit favis mens illita fuco,
7. Corde Deum gelido qui stupet, ille stupet.
Omnibus autorem vitæ ergo dilige nervis,
Nec famulos ejus destituisse velis.
Iusta Deo reddens quoq; da sacra iusta colenti
Ferq; sacerdoti præmia iussa tholo.
Da quæ prima fuere tibi, seu pectore sordes
Quæ tollunt, humeris quæve levare solent.
Aut, quæ nos faciunt genus immortale, feruntq;
Astra super templi fornice dona, lites.
Thura Deo perigrina ferens ex pauperis arca,
35. Est qui filiolum patris ad ora necat.
Res malè parta dolis inhonesta redibit ab arâ,
Non capiunt superum farra scelestæ Deum.
Non sacra qui tantum faciunt se crimine solvunt,
Sed quibus est Christi munere parta salus.

Ferte

ferre Deo dignas grates libatio vera est,
In miseros clemens fert pia dona Deo.
A fœdis gressus retulisse oblatio grata est,
Corde timere Deum muneris instar erit.
Ergo mihi levis ære manus, non munere facta
Sit, mea cum Domino reddere vota velim?
Non ita, sunt aliquid Supero quoq; munera iusta,
Munera qui iussit ferre Magister erat.
Munera iusta ferens altaria ditia reddit,
Dulce sacro iusti spirat odore focus.
Res accepta Themis tribuens sua cuiq; puella,
Cujus nulla potest immemor esse dies.
Quando Deo laudem dare vis, da fronte serena,
Et pede primitias non remorante feras.
Munera, non oculis adversa tuentibus, offer,
Cum decimas partes das, quoq; letus abi.
Magna ferant magni, fer cistâ paupere pauper
Quæ potes, atq; tuæ quæ genuere manus.
Dona Deo referas æquo si pectore, septem
Mox Domini largas experiere vices.
Fraus iterum generat fraudem superisq; ferenda
Furtim dona dolis imminuisse nocet.
Ultor enim Deus est, & amator & arbiter æqui,
Plebs illi est uno magna minorq; loco.
PROMPTA sit in corpus benè partis cura levandū,
Prompta sit offerri res tua tota Deo:
NON sed ab his aversus eas, quos ipse vereri
Debes, ne populus seditione ruat.

Con-

Contrahat hæc furias, fueris cum lusus, acerbas,
Et veniet capiti pœna luenda duplex.
Sensus is est vanus: Dominum nil facta movebunt,
Hunc ego thuricremis si veneratus ero.

LIBER SECVNDVS
Paranesium Siracide.

ELEGIA I
De πολυπραγμοσύνη vitanda.

Dulcis ama soboles tecto latuisse sub arcto,
Sors humilis regno plus bonitatis habet.
Tantò plus in humum videas & supprime fastus,
Quò magis in celsa sede locatus eris.
Sic Dominus vultu te complectetur amico,
Qui colit ætherei templa beata poli.
Dic, quis eo fuit, est & erit quondam altior alter,
Qui colat ætherei templa beata poli.
Orbe Deus tamen hoc submissis viribus usus
Cùm vult interea summa stupere facit.
Fastidire suam sortem nocet: æmulus ali
Corruit, ac miser est qui peregrina sitit.
Fæda quid ambitio te vexat? vix geris illa
Quæ bonitate tuæ sortis adepta tenes.
Exitiosa fuit multis audacia: nullum
Conciliant animo turpia vota gradum.

Exitus

Exitus infelix proprijs plus viribus auso
Munera quem capiunt exitiosa perit.
Sapè venit multis communis Erinny's ab uno
Turpiter audaces in sua fata ruunt.
Damna ferunt animos quos alta superbia vexat.
Ambitiosus honos lerna salumq; mali.
Rostra quid affectas, quid clari munera regis
7. Conveniunt minimè viribus ista tuis.
An petis indicio sis arbiter ense severus?
Mixta geres dubio fasq; nefasq; foro.
Iudicis ora gravis malè causa potentis ab æquo
Dives, & à vero dives abire jubet.
Quin Corydon maneat sors quem Corydono paravit.
Laus quæ sita fugit, gloria sponte venit.
Hoc age, lege Dei pede non abeunte: profanum
11. Turpiter imperium ser petiisse virum.
Res Domino curasq; tuas committe: potentens
Ex Iro Cræsum quem volet ipse facit.

E L E G I A II.
De magistratus officio.

VOs quibus est fato rerum commissa potestas.
10. Tradita prudenti sceptrum tenete modo.
Sicut enim artifices mens judicat æqua labores,
Dædaleumq; suis laudibus ornat opus.
Principis haud aliter tolluntur ad æthera facta
Omnia, quæ sapiens ante tribunal agit.

ES

Esse duces est summo conjuncta periclo,
Tunc ubi dux fatuos dat sine mente sonos.
Rex gravis imperij bonus ordo, & cardo salutis,
Plus animos armis dicta severa movent.
Auladum sequitur mores, velut æmula rerum
Simia: quod Rex, hoc cætera turba facit,
Remq; gregemq; malus præses fundo eruit imo,
Urbs prudente diu Iudi. e salva manet.
OMNIPOTENTE DE I nutu genus omne Deorum
Imperat: ipse Deos datq; rapitq; DEVS.
Regem heroa manus populis dat quando Tonantis,
Pendet ab arbitrio regia nulla suo.
Consilioq; ducem dictis qui subleuet æ quis
Vir, non à quavis arbore demus adest.
IVRE ab eis summo, nec habenas mitte furori,
Nobilis ex nullo pœna calore venit.
Auxilioq; leves humilem, cape dicta benignus,
Ne causâ justus fors meliore cadat.
Nil vel amoris, vel concedant jura favori,
Turpia pars referat neutra trophæa domum.
Virq; viri cassæ, tutor tutore carenti,
Huic conjux, illi sis pius ipse pater.
Sic pro prole suâ te altissimus ipse fovebit,
Matris & ardorem vincet amore tuæ.
Non prius in miseris dictis quem ponito partes,
Omnia ni certa cognitiq; notes.
Non strepitu voces clamoso abrumpe loquentis,
Altera pars etiam sæpe trophæa tulit.

Cum

Cum tua non agitur res, fer vestigia retrò,
Hinc procul hinc abiens jura nefanda fuge.
TURPE quod Eunuchi servanda cubilia pandunt,
Turpe quod absolvunt Iudicis ora nefas.
Injustas partes dictis absolvere justis
Est ad pauperiem semita prima novam.
Remq; laremq; suum perdit, qui voce superba
21. Arma minatur & hic jura silere jubet.
At non difficilis Deus accipit aure querelas,
Hinc velox illis pœna luenda venit.
Qui meliora tenax negat hæc admittere dicta,
Perversum reprobò cum grege carpit iter.
Corde, Deum venerans, monitus pia verba reponit,
Vir sapiens dictis quem capit, ille sapit.
Arma parare Deo nimium impia, ridicula est res,
Arma parare Deo qui studet, ille cadet.

E L E G I A III.
De Tyrannis.

IN sibi subiectos princeps qui sanguine gaudet
9. More tibi pestis sit cita causa fuge.
Sanguinolenta procul nam qui consortia vitat
Sub lare semoto tutius esse potest.
At status is tuus est: prudens data munera tractes,
Ne, quo non speres tempore, tristis eas.
Sunt laquei, tuleris gressus quocunq;, cruentâ
Perq; locos plenos cuspide carpis iter.

REX

REX alium superat regem, gens præbuit ortus
10. Gentibus, & regnis regna domata novis.
In promptu causa est: sitis auri, jura repulsa,
Vis truculenta viris tollere sceptræ solet.
O homo terra, cinis, pulvis, quæ tollis in altum?
Dum superas vix es portio facta luti.
Ut medicus fragiles dudum tibi fulciat artus,
Mox tamen infestis vermibus esca cades.
Quin potius vox hæc semper tibi personet aures:
Rex hodie fueram, cras nece putris ero.
His ego sæpè oculis vidi detrusus ad ima
Regi insperato Rex sua sceptræ daret.
Mille duces solio dejecti turpiter alto,
Et vincetas alij sæpè tulere manus.
In sua consortem cum quis te culmina regni
13. Attrahit, huic potius subtrahere colla i-go.
Plus tamen invitum rex ambiat ore sequaci,
Donec in oblato munere clarus eas.
Neu patiare nimis toties te voce rogari,
Alter ab alterius vir quia pendet ope.
Expeditasq; citò tibi quæ data munera rerum,
Teq; puta medijs nunc maris ire locis.
Nulla fides Dominis: sunt ore pericula blando,
Dum socium credis, qualis es ille probat.
Tristia pro lætis jam verbis verbera mis et,
Ira gravis Dominos, gratia lenta capit.
Crede mihi, carcer durus, Labyrinthus & hæc est,
Rustica non habet id caula, sed aula malum.

E

ELE-

E L E G I A I I I I

De impijs.

VOCE nega, neq; mente proba quod præstitit ausus
9. Turpiter, in stygias mox is abibit aquas
Nec te commoveat viridi quod sorte resultant
Cum scateant vitijs impia turba suis.
Non ventura vides, quamvis præsentia cernas,
Sera, tamen quondam pœna venire solet.
Plus pius unus agit, quam crimine mille notati,
16. Auget hic, hi minuunt orbis & urbis opes,
Hoc oculis vidi, sed sæpius auribus hausi,
Casibus his monitus doctior esse velis.
Sulphuris igne jacet Sodome consumpta, nec unus
Incola de portis corpora salva tulit.
Nec manus impubis, nec tu nive cana senectæ,
Nec tu virgineus salvus es inde chorus.
Iamq; cremandâ igni tantum Lot ductus ab urbe,
Hospes ab hospitibus jussus at ante tamen.
Heu pice flamma ruit fatali, ac omnia perdit,
In cineres abeunt urbs hominesq; suos.
Cœlitus ergo mali solvunt pro crimine pœnas,
Cum sceleris vindex surgit ab axe DEVS.
Tercentena virum ceciderunt millia quondam,
Cum Domini nolent jussa verenda sequi,
Nempe sed unus eris tu quem non pœna sequatur,
Nec veniet factis durior hora tuis.

Magna

Magna quidem Domini miseratio, nec minor ira.

Ille potest flecti, ledere & ille potest.

Vnâ quippe iacent hic gratia pœnaq; lance,

Hæc ce dabit meritis præmia lance tuis.

Diffugiunt frustra quibus impia ducitur ætas,

In mundi nullâ parte latere queunt.

In gremio Domini deponunt omnia iusti,

Atq; pium sequitur certa medela gregem.

Sunt qui fœda patrant malè sanos propter honores,

20. Heu miseros precio quos iuvat esse malos.

CRIMINE pollutus grex lini more crematur,

21. Limen ad infernas, quâ meat ille, domos.

Qui, dum forte pios fatis peioribus uti

22. Viderit, in risus solvitur ore novos.

Hunc iterum quondam miseris dolor acer habebit

Cordis, & hunc etiam flamma peruret edax.

Degeneres hominum sceleri cum dira precantur

23. Inferno dictis seq; suosq; rovent.

Trax ubi terribiles animo furor excitat iras,

24. Grata malis res est, nausea fœda pijs.

Cui pietas cordi est non respuit æqua monentem,

25. Impius exemplis facta nefanda tegit.

NON reditura fugax celcri pede labitur unda,

26. Sic perÿsse dolo res quoq; parta solet.

Sic abeunt nebula, sic atra tonitrua cælo,

Vt gemit amissas grex sceleratus opes.

Impius allato dum manere gaudet, ad urnam

Fit genibus propior, perniciemq; refert.

Flore caret soboles, & qui nascuntur ab illa
In petrâ radix impia nata perit.
Sin sita ita propter aquas fuerit seges illius, illa
Messes æternam nesciet unda suas.
Labe sati, & focij labis sunt horror amanti
42. Sacra, sed in gemino suntq; manentq; loco.
In sobolem transit patrum cum semine crimen,
Cui meritò semper tristia fata vovent.
HEU nimium infelix à se qui sacra revellit,
42. In vitâ Furias & styge mersus habet.
NATA solo repetunt ortus: gens impia pœnas
Hic dedit, & pœnas post sua fata dabit.
Leta pio generi tandem auferet urna dolores,
In mala crudelis pars graviora ruit.
Non animos faciat quod & hæc numerosa cetera
7. Conscia militiæ dat mala fœta tuæ.
Pone modum sceleri, vindex tua limina servat,
Perpetuò cor edens veris, & ignis adest.
Non sapit ille dolos qui tristes fraude sagaci
19. Consuit, & doctâ fabricat arte malum.
Hoc fatuos, non corda decet sapientia, quisquis
Aversam verâ mentem habet usq; fide.
Per magicas artes colubrum qui reddit inermem,
12. Anne ab eo lesus voce dolendus erit?
Quando feræ morfu precium dant triste magistro,
Vulnera que faciunt plangere nemo potest.
Sic operum fœdus vel facta nefanda malorum
Qui sequitur sicco funere mersus obit.

Mate-

Materiam flammæ cupidam qui præbet iniquæ:
Afferet in calidos & sua membra rogos.
Fallor? at is parili ratione peribit, amicus
Qui sceleri, florens addit & ipse scelus,
Tigride cum tigris vivit, cum turture turtur,
13. Sic par cum socio compare vivat homo.

ELEGIA QUINTA

Oratio ad Deum contra impios.

ALME potensq; Deus mundi, fator unice rerum,
36. O pater aure patens hæc pia vota cape.
Exere vim, contra gentes, tua tela valenti
Tende cito feriens exera monstra manu.
Frangere viris vires, oculo te vindice monstra,
Hostis nos populum cernat ut esse tuum.
Ingenno victi fateantur ut ore: Tonantem
Hunc præter solum quis DEVS esse queat?
Adde novum robur, molire stupenda, sub auras
Quæ tua lativagas inclyta dextra ferat.
Sit furor in cursu, flammisq; minacibus iras
Funde, sit adversis tristior hora viris,
Contere quis animus non est tibi subditus, armis
Mox hostile tuis tunderetunde caput.
Conscia te moneant altaria, & illa memento
Fœdera, ut hæc series postera facta canat.
Bilis eos rapidis involuat at excita flammis,
Securos peragunt qui sine mente dies.

E 3

Qui

Qui faciunt agrè populis tua verba professis,
In cursu pereant te feriente suo.
Ne, fracta cervice, duces hæc deinde profundant:
Cedite vos, præter nos quia nemo valet.
Huc pater Isacides huc se cum semine sistat,
Et sata Iacobi sit tua turba domo.
Stirps generata tuo gerit hoc de nomine nomen,
Quæ soboles olim prima vocata fuit.
Quin solymas etiam placido vultu aspicias arces,
Hic ubi sunt laudi templa dicata tuæ?
Da nova fulcra tuæ sedi pater almae Sioni,
Ut vox multa tuum tollat ad astra decus.
Sorte tenes l. flos dudum tibi, more peculi,
Hos iterum renoves in tua jura Deus.
Leta fidem faciant oracula: namq; carebas
Quod nolis visos deservisse tibi.
Non dubitata manet spes vatum: expectat hiatus
Cordis, & hoc gemit ut perficiatur opus.
Vota Deus placide sine pondus habere vocantis
Te nostri moveat sanguinis autor Aron.
Sors nostra hospitium quocunq; sub axe tenebit,
Te, canat æternum carmine fassa Deum.

E L E G I A VI.

De officio parentum.

VOS quibus est Dominus facilis, thalamoq; beavit,
7. Vos quibus innumera gratia prolis adest.

Par

Par est huic cervix teneris flectatur ab annis,
Ad pueri duras arma movete jubas.
Est tibi, siq; precor prestanti corpore nata,
Te decet hanc vinclis continuisse domi.
Ne si forte locos fuerit spaciata per omnes,
Quando puellaris Zona soluta cadat.
Suadeo, si procus est sat idoneus illius, illa
Fac jaceant uno corpora bina toro.
Nobile fiet opus, cum filia casta marito
Nupserit ingenuo, nupserit atq; viro.
COPIA natorum fors est, sed gloria vana,
Cum numero certant triste parare malum.
Vir propter sobolem frustra letabitur illam,
Pectore cui nihil est cura pavere Deum.
Vana patri spes est, vana est fiducia natus,
Robore qui pollet sacra statuta fugit.
Unica quæ superat proles pia mille sinistris
Præstat, quæ sanctæ nil pietatis alunt.
Ne mihi tota domus natis sit plena superbis,
Frigidus in sterili mato jacere toro.
NOLO meâ nomen capiant de stirpe nepotes,
22. Quis sint degeneres à pietate dies.
Moribus incomtus gravis est infamia patri
Filius, Et matri filia turpis, onus.
Mille-piam juvenes sociam petière puellam,
Lictor at infamem vix adijisse cupit.
Nata procax dolor est ingens, lacymæq; parenti,
Nausea sit nactô summa deinde viro.

SE vaga, vel præcox vinculis compeſce puellam.
Ac ut clauſa domi præcipe penſa trahat.
Et ſi forte vides quod compita cernere gaudet
Omnia, lætitiã Virgo proterva cupit.
Aſt ubi ſalua manet, veniam concede furori.
Nec nova res: calidus prurit & urit amor.
Laffus in exemplo eſt qui longa per arva viator
Carpit iter, primo flumine potat aquas.
In Venerem juvenum ſunt inguina prona ſenumq;
Felix cui licitum eſt hanc relevare ſuim.
Qualis amor patris eſt, talis quoq; pœna ſequatur.
30. Cùm videt à natis non toleranda geri.
Paruit à trifti melius gens caſa magiſtro,
A pueri lacrymis lætior eſſe potes.
Qui ſine lege ruit, nec amicas audit habenas.
Ante alios patri cauſa ruboris erit.
Tela manu, ſcuticam puero qui geſtat, in hoſtem
Fert: at amicorum ſpes nova pœna malo.
Lætitia ſeges eſt natus, poſt funera patris,
Cum referat patris nomen & ora ſui.
Dum vixit pater hunc pro Nectare vivus habebat,
Mortuus exequias jam quoq; lætus agit.
Successore pio nam gaudet, honore, quod iſte
Æmulus in patrias poſſit abire vices.
Aſpicit, & lacrymis queritur data terga flagello,
Qui natum notum non cupit eſſe DEO.
Quid mihi profuerit pulcer ſine lege caballus,
Qui pede rectorẽ calcat, & ore ſecat.

Rene

Rem gerit huic similem juvenis custode remoto,
Qui velut asper equus respuit omne jugum.
Sunt qui fuste suos etiam tractare parentes
Non dubitant: adeo blandus amore nocet.
Causa tua est male Vir quod gaudia perdis, & aeger
Is: tibi cum nato tessera jacta fuit.
Tu consors operum per amicas ore loquelas
Ibas, nec turpes sustulit ira jocos.
Ad proprium arbitrium teneris qui vixit ab annis,
Nunc aro major vix tolerabit herum.
Sic puer impubis, ceu stirps tractabilis arte est,
Mature dominum poscit uterq; suum.
Percute dum tener est, nil caerulea terga nocebunt,
Mixta repentino verberare verba juvant.
Erige dum nova sunt, nec inertia corpora linque,
Percutiant querulas ferrea sceptrata nates.
Filius hinc pyllos tecum splendet in annos.
Hinc cernet letos curva senecta dies.
MAGNO natorum genitrix in amore tenetur,
37. Saepè sed à natâ gaudia plura tulit.
INNUBA virgo patrem dare lumina fessa quieti
42. Non sinit, & matrem cura novata tenet.
Hæc favor & labor est ut honestè sponsa mariti
Transseat in castum splendida tota torum.
Cur timeant, multas sibi fingunt ordine causas,
Ne veniat serò, neve puella nimis.
Jam nova jura viri metuunt, jam gaudia carpat
Ne quis ei cupidus mascula supra ferreas.

E S

Ergo

Ergo manus genitoris habes quæ provida partes,
Sic etiam natæ tu memor esse velis.
Quando vagos oculos, nec humû dejecta modeste est,
Erigit, & castus non tenet ora pudor.
Hic opus est duris quibus hæc adstricta cathenis
Discat honorificè per fora ferre pedes.
Plena voluptatis res est, adîsse puellam.
Tecta peregrini non abeunda laris.
In partes virgo ne te deducat amaras,
Fabula ne tecum fiat in urbe cave.
Quos odio sequeris toto ludantur in orbe,
Conveniens magis est hostibus ille pudor.
HVC mundi proceres, aures huc ferte parentes
33. Quos Deus in cælo fecit in orbe Deos.
Huc ades imperij qui tradita sceptrâ gubernas,
Sive tuas dives qui moderaris opes.
Heu miserum nutu tibi si fors imperat uxor,
Aut fraterna genu supplice iussa facis.
Donec agis, tuus esse velis, ne triste potestas
Te nova mancipium truxve molestet herus.
Remq; laremq; alijs qui largus tradit habenis,
Turpiter ad proprias poplite nutat opes.
Dum tibi vitales alternant aëra folles,
Ipse gravi quondam parta labore tene.
Is certè miser est qui tradidit omnia natis,
Ut vivax Parca stamina longa gerat.
Me patre sed coram stet malo natus egenus,
Et querulas certam sic sibi poscat opem.

A geni

A genitore suo dictis est turpe rogari,
Turpe quidem fieri sed tamen usq; vides.
Ergo te dominum series tua tota salulet,
Ante obitum nulli te patiare regi.
Tunc sed ubi jam jam te fatum ponet in urnam,
Heredes facias dulcia membra tuos.

E L E G I A VII.
De officio liberorum.

VOS dulces thalami segetes & pignora lecti,
3. Ferte parentales pectore & ore sonos.
Hoc ideo, soles fatis melioribus usi
Latos & laetos ut videatis humi.
Iussa fac, afficias hoc semper bonore parentes
Quem tibi donec agis præcipit orbe Deus.
Orō paterna colens veniam pro labe meretur,
Quærit opes vultus qui genitricis amat.
In patris affurgens nutum gaudebit & ipse
Prole sua, & cælo quod volet omne feret.
Observans genitoris erit vel Nestore major,
Et pius in matrem gaudia quanta parit?
Non genus officij coram patre præterit ullum,
Iussa timens Domini iussa paterna timet.
Ter patienter onus, quod & acris jura parentis
Imponunt humeris fortè ferenda tuis.

Felix

Felix in soboles benedictio larga parentum,
Ad matrum bilem te cetera parata ruunt.
Turpe patris nexos illudere: turpe genitrix
Effera natorum scommata corde ferens.
A se, qui lusus genitorem fecit, honores
Tollit, & in fati turpia hasta cadet.
Proque parentali curam gere nate senectâ,
Neufacias volucres huic equitare Deas.
Hinc fatuos placidè ferat indulgentia sensus,
Ætas in pueros cana redire solet.
Virtus & Genius lateat tuus: arduus olim
Mente fuit, superas quem modò mente sagax.
Sorte vel affectum tenui tue pasce foveque,
Hæc pietas multo sænore dives erit.
Grata feres iterum miseris obnoxius: adest hæc
Sors procul, ut glacies sole tepente, fugit.
Vulgus abhorret eum, patrios qui deserit annos,
Ægra ferens matri præmia dira feret.
Laudibus alta tuum gratus fer ad astra parentem,
7. Hinc & eam quæ te feta dolore tulit.
Ab soboles quamvis in dulces fida parentes,
Præmia pro meritis reddere nulla potest.
A genitore pio memori cape pectore dicta,
23. Ut quondam reges clarus adire queas.
Mater & erudiens quando tua corda gubernat
Illa tenere citò mox documenta velis.
Namque parentales qui negligit asper habenas
Se tandem natum post miser esse dolet.

ELEGIA

ELEGIA VIII.

De officio herili & servili.

VIR pius & facilis jus quando lenit acerbum,

4. Nec Lybici crudus more leonis agit.

Sapè reis prudens veniam dat furibus æquam,

Nec durâ lapsas conditione premit.

Indiga servitiij res est domus atq; supellex,

10. Ut famulus vivat munera præstat hero.

Æra daturus at is non tristi fulminat ore,

A quibus auxilio commoda multa tulit.

Sis Dominus, Domino magnum qui versat Olympum

Tu quoq; ser famulas servus & ipse vices.

Turpe sed emeritis mora cum stipendia servis

4. Protrahit, & semper sumere nilq; dare,

Ut majora feras, amitte minora libenter,

Munera qui retulit, munera rursus habet.

MAGNUS es & famulâ tibi conditione laborans

7. Fert operas, vacuas nec sinit esse manus.

Planus in hunc Dominus sis mente, nec affer honorè

Tu remoras ejus, nec malè differ iter.

Indulgente potest si Numine liber abire,

Ipse ser auxilium sollicitumq; leves.

GREX eget auritus, post gramina, fuste sequaci,

33. Quò citius Domini perficiatur opus.

Sic malè jejunus peragit sua munia servus,

Ni cupido dulces carpserit ore cibos.

Si

Si gravis ore, labore levis, fuit utile multis
Hunc etiam famulum iuste dolasse suam.
Trade tuo quod agat, cum fas, sine fine ministro
Serva quies Dominis noxia damna parat.
Ocia qui sequitur se tollere querit in alium,
Mox in herum servus corda superba gerit.
Ad robusta bovem rigidam juga ducit arator,
Arbore trux posita pectora mollit equus.
Adde malo plagas, melior sit stipite servus.
Ne paragat vacuos nil operando dies.
Ocia multorum sunt fons & origo malorum,
Æternam requiem nobile pandet opus.
Nulla dies unquam pigris sit meta laborum,
Ocia sectantem vincula dura ligent.
Attamen ad pœnam pro spreto quando vocabis
Munere, conveniens esto luela reo.
Tu quoque flagra capis cum servum vapulat agmen?
Ergo tuos artus destituisse velis?
Mancipium de more tuo tradetur: in illos
Plebs animos, quales in tua corda gerat.
Sed medio jam rursus eas, & siste parumper,
Lauticies hæc ne sit quoque causa fuga.
Quanta tuis passim se nausea gressibus addet
Pristina si profugum munera obire velis.

E L E G I A I X.
De adulteris & impudicis.

EST

EST qui nocturno peragit o[mn]i tempore furta,
23. Talia non trepido pectore verba sonet,
Quis vigilante meos jam lumine cerneret ausus?
Delictis veniam nox dabit atra meis.
Ne quis ad hęc videat me dura repagula servant,
Anne meum paries dulce revelet opus?
An mea facta DEI tangunt, ut pessima, mentem?
Ille procul superã sede locatus agit,
Ab miser, ab cæcus qui talia corde volutus,
Nec Dominum tenebris cernere posse putas.
Ut fugiant oculos hominum, qui lucida cernunt,
Non oculi fugiunt turpia facta Fabrum.
Ejus enim longè superant vaga lumina solem,
Cum mediã mundi se statione locat,
Hinc res humanas nebulã additã ad atra tuetur,
Adde quod hunc nubes nulla tenere potest.
Quin quod venturum est & adhuc hęc luce remotũ,
Quomodo venturum sit, videt omne prius.
Inunc vivaci tua patres crimina flore,
Atq; DEVM sensu & luce carere puta.
Et videt & vivit, stat præsto, auditq; volutans
Tu tibi quæ fatuo pectore verba facis.
Hoc animo subeat: veniet me triste merentem
Supplicium, haud ullo qui prohibente necet.
Ante oculos, ante ora hominum productus in auras
Non expectato tempore turpis ero.
LECTA tori vetitis indulgens pectore flammis,
27. Quæ thalamo fœdus non sinit esse suum,

Træmia

Præmia pro meritis capiet, nec adultera turp
Fallet eum, cælo qui super astra sedet.
Dumq; suos tædis, per furtiva repellere honores
Incipit, & leges deseruisse Dei:
Pænâ manens facti nunc ejus lumina servat,
Quæ scelus admissum proferat omne palam.
Quin etiam ante aras socio data fœdera rumpit,
Ultio perfidiæ sic quoq; major erit.
Hinc in legitimo spurios enixa cubili
Afferet ex alio turpia monstra viro.
Deseret hanc etiam Dominus thalamiq; poliq;
Supplicioq; cito facta nefanda premet.
Ex hominum medio trux agmine pœna revellet
Inq; Stygis tenebras præcipitabit eam.
At Furia natos memori cum plebe manebunt,
Et series pœnas postera quæq; luet.
Radices aget hæc nullas, nec pendula fructus
Arboræâ dulces fronde lagena feret.
Ut sapiant miseros exercent illa nepotes:
Exemplo felix qui mala cunq; fugit.
Illecebræ volucris modus est, sequiturq; scelestos
Ver breve lætitiæ longa doloris hyems.
MERTIA corde movent, & ab æquâ mente reducunt,
25. Hæc si quæ cernant lumina nostra geri.
Cum fastu vir inops tumet, ac ex paupere villâ
Prosiliens cristas ore crepante gerit.
Frivola cum falso mendacia gutture jactat
Missus ad imperium, divitijsq; potens.

Cumq;

Cumq; senex miles per castra Cupidinis ardet,
Ut ferat illicito gaudia fœda tholo.

VENA mero turgens & fœmina visa morantur

19. Ne sapiant cauto pectore corda virum.

Offipedes vermes, labes, contagio, lethum,

Turpibus hæc dantur præmia certa viris.

Sicca Venus vires adimit, floremq; juventæ

Carpit, & ante dies Parca salacis adest.

ERIPE te cantu Syrenum, vitulus earum

9. Ne miser incasses præda vocata cadas.

Fac tibi, & ipse pius nautis quod fecit Ulysses,

Ne capiant aures monstra canora tuas.

Vtile formosas non cernere sæpè puellas,

Hinc juvenum fomes flammaq; corde venit.

Cur lateri latus addis? edent contagia pectus,

Pone sedens, pestem qui fugit, ille fugit.

Turpis edax rerum mulier cum divite gaudet,

Est opibus mulier certa vorago tuis.

Est Veneri via prima oculis huc inde volutis,

Ire per alternas, quæ cibus iste, domos.

Forma capit multos, dux forma libidinis: orbes

Luminis avertas talia monstra videns,

Non peregrina tuis sylva est venatibus apta,

Quas tu turpis amas possidet alter opes.

A stipulis agrè calidus defenditur ignis,

Fax calidusq; viro fœmina visa rogas.

HEV fuge: blandiloquo fallax latet anguis in ore:

82. Fœmina quod loquitur tinctile virus habet.

F

Quæ

Quæ modò palla fuit longum depasta sub ævum.

Hæc tinea quondam vesti vorace cadet.

Pala manus fortis quam præcipitavit in ignem

23. Pascit opus flagrans dum cinis ipsa cadat.

Castra Deæ flammis cui mens est fœda sequendi

Iam iam venturæ semina mortis alit.

Baucis ei cibus est Helenæ dulcissimus, æstu

In medio quando turpe peregit opus.

LUXURIOSA vago se prodit fœmina vultu,

26. Ore tremens oculis bestia spurca micat.

ELEGIA DECIMA.

De virtutibus honestæ conjugis

& quomodo à marito sit

tractanda.

CASTA marita toro fulvo preciosior auro est,

7. Si sapias, hanc animam ceu venerare tuam.

Lingua parit lites trux blandos inter amores,

Tarda sed ad crimen debet inesse fides.

Cùm te quis jubeat de conjugè multa vereri,

9. Dic: hæc invidiæ sunt mihi signa tuæ.

Quid seris has lites, quid & hæc tu iurgia misces

Dispereat casto qui movet arma toro.

O quoties felix, quoties est ille beatus,

Qui dicat: coniux est mihi casta domi.

Quæ digitos operâ lassat, quæ brachia nudat,

Quæ nunquam plenas cessat habere manus.

Eia

Eia quid hęc melius? cui vitam credit & omnes
Quas sibi deposuit sub lare parcus opes.
Hęc cęleste viro donum, quę pro rogat ævum
Provida cui soles molliter ire facit.
Vos quibus est pietas animo sperate maritas,
Quis Venus ex oculis luceat, ore pudor.
Seu tibi sors fuerit terris angusta vel ampla,
Leta domi vultus hęc erit ante tuos.
Oris amęna bono, blandoq; decora lepore
Nata viro prudens vulnera voce fugat.
Cęlica res mulier quęcunq; silentia pręstat,
O decus, o opibus cara virago magis.
Dic mihi quid gemmis, fulvo quid carius auro?
Nupta modesta domi, nupta modesta foris.
Quod sine sole polus, torus hoc sine coniuge castus
Sol decus omne polo, nupta pudica toro.
Forma secunda iuvat facies ubi frontis honesta,
Hęc tibi formosę lampadis instar erit.
Sic ab eã tuat cęta domus ceu lumine sacrã
Lampadis ignicomę fulget in æde decus.
Sospes is est nimium coniux cui servat amorem
Vni, nec Venerem captat in arbe novam.
Dulce suo spectrum formosa marito marito,
Huic ea sollicito gaudia mille parit.
At par si formę pietas sit & ipsa secunda,
Nescio quid maius totus hic orbis habet.
Nupta manu famulis quę rem disponit & arte,
Semper erit domui firma columna sacę.

Sepibus incassos fera quaelibet irruit hortos

Absq; bonâ conjux conjugē damna dolet.

Qui sobolem gignit, qui claudit mœnibus urbem.

41. Non sinit in calidos hunc Deus ire rogos.

Plus ad seclâ marem transmittit fœmina casta.

Cujus in æternum fama perennis erit.

FLAMMA propinquorum dulcis: concordia fratrum

25. Conjugio casto non simulatus amor?

Hæc tria stirpe sotos humanâ, ac axe locatos

Exhilarant animos cordaq; læta creant.

Conjugialis amor vasto res unica mundo,

Digna favore hominum, digna favore DEI.

E L E G I A X I.

De vitijs fœminarum.

Tunc malè res agitur quando est amissa potestas

9. Effera fœmineo sceptrâ tenente choro.

Fœmina cui cor edit, morbo correpta nefando

25. Omnia vir potius membra dolore gerat.

Arte dolos mulier componit, & arte sagaci

Fallere plus novit fœmina mille viris.

Invidiae stimulis nihil acrius, hostis & irâ

Nulla libido truci major in orbe fuit.

Ore venenato nihil est crudelius angue,

Ultio sed primas hîc muliebris habet.

Malo mihi leo sit socius truculentus, & asper

Horrida subter humum qui tenet, antra draco,

Quam

Quam sociam vitæ mihi fœdere jungere & usu.
Semper acerba graves quæ jacit ore minas.
Cum furit, in vultu macies sedet æmula facci.
Pallet & indomitâ bile cruenta tumet.
Tunc aliquis melior se vos qui corrigit ausus
Mox properata mari causa pudoris adest.
Fœmineâ decies minor est fraus fraude virorum.
Ergo refert illis præmia digna DEVS.
Difficile ad montem per multas itur arenas.
Est conjux tacito garrula tale viro.
Illius in blandos ne forma invitet amores.
Nec dicas, animis convenit illa meis.
Non ego propter opes ducam, ne ditior illa
Me premat, & Codrum mancipiumq; vocet.
Tela volant: quod humo vir surgis maxima causa
Hæc ego sum: Dominam me volo ferto tuam.
Hæc levitas animo crux est æterna mariti.
Uxorem tenui præstat habere casâ.
Est miser & per multa trahit suspiria noctem.
Ecquis in hoc domino posset amore mori?
Quid? quod in hoc cursu vix pallida ducitur ætas.
Quicquid agit miser hinc semper ineptus agit.
Unica fons, mulier nobis est labis, a vitæ,
Heu miseris quantum perdidit illa boni.
Illius est mortale genus quod tollitur aurâ,
Illius ad stygiæ quod via ducit aquas.
Aggere vallatur ne flumen transeat alveum.
Hæc animi vinculos debet habere pcedes.

Si monitis lapidem frustra vir moveris omnem,
Ultima discessu sit medicina mali.
Dira mihi tria sunt, quartum bene sanus abhoret:
Quilibet, & pestis ducit id esse loco.
Ore loquens blando tacite cum prodit amicum:
Qui facit in Dominos schismate turba ruat.
Sanguine qui dictis non noxia polluit ora:
Hæc pejora truci morte vocanda puto.
Quicquid at hoc fuit, est gravius cum femina ba-
Latrat, et ante fores commota dira jacit. (chæs.
Rumpitur in sociam dictis, spectantibus urbis
Civibus, heu miserum jam quoque cerne virum.
MAGNA minorque bouum juga distrabit inter aran-
26. Sic mala conjugio femina virque bonus. (dum,
Hæc mihi non conjux, sed scorpio dirus habetur,
Qui mea lethifera corpora pungat acu.
Triste malum, vino conjux impleta, marito,
Tunc aruum nude cum genitale patet.
Nosse cupis quæ se Veneri Pueroque dicavit,
Ex oculis mulier noscitur illa suis.

ELEGIA XII.

De pudore.

HVC iterum pubes ades o dulcissima præsto,
4. Ut quid honorificus sit pudor inde scias.
Fas & vera loqui cum debes Iudice coram,
Non tuatunc fallax occupet ora pudor.

Labæ

Labe suã victi demissis vultibus ibunt,
Te decet ingenuã dicere voce palam.
Et cum pro verã facies re verba rogatus,
Nemo tibi magnus, nemo timendus erit.
Nulla virum capiat te spes, & negligẽ pondus
Hostis, ut eximium, quod gerit ille tuus.
Quod fas quodq; nefas queat esse professio veri est,
Ore tacente diu turpia facta latent.
TURPITER incutiunt vobis mea verba pudorem,
Vtile cum non est, res inhonesta pudor. 42.
Sapẽ pudore aliquis quæ turpia comprobat acta,
Sapẽ quis utiliter non rubet ante forum.
Concipiant animo tunc fœmina virq; pudorem,
Quando pijs thalamo quod nocet illud agunt.
Vana duces pudeat vel reges dicere verba,
Cum faciunt rubeant iudicis ora nefas.
Grex agat hoc Dominis quisquis parere recusat,
Vicino metuat vir nocuisse bonus.
Turpe sibi ducat spolians aliena, rapaci
Turpe manu quæ non sunt tua ferre domum.
Te pudeat quod edens de turba more prophana
Ludis & appositus dat tibi fulcra cibus.
Hoc etiam pudeat te quod nunc ære profuso
Caresse pro meritis detinet acer herus.
Est pudor auditã nil respondere salute:
Turpe cupidineo vis quod amore mori.
Non rubor, at scelus est horrendum facta libido,
Sanguine cognatam deperisse sibi.

Dedecus est ingens æra eripuisse puellis,
Mox tamen in tædas transiluisse novas.
Est sibi qui famulas alienas postulat effrons,
Illarum in probrum ferre cubile pedes.
Huic subeat rubor ora gravis qui exaggerat illud,
Quod socijs quondam, sed sine lege, dedit.
Criminis instar habe quod tu dimittis in auras,
Æternos fuerant quæ reticenda dies.
Nobile, crede mihi, fuerint genus ista pudoris,
Felix teste bono qui rabor ora tenet.
Inunc sic pudeat te, si tua quæq; benigno
Ora tenere suo nempè favore cupis.
Sunt etiam versâ vice quæ infamia non est,
Sed decus, & felix sic puduisse labor.
Non alios propter partes tenuisse sinistras,
Velle DEI legem, fœdera velle sequi.
Iustas atq; pias dictis absolvere partes,
Vicino & socijs corde favere pio,
Sanguine non ægrè patrimonia solvere junctis,
Sedulitate sui ferre laboris onus.
Iustâ alijs mercem precio divendere lance,
Et cubitis nullos addere ponè dolos.
Æquo animo lucrum componere, sive sit ingens
Seu curtum, & votis post fora missa minus.
Venditor aut emtor quod fas cape, daq; lubenter,
Nec fallax alijs illa vel illa geras.
A teneris dulces natos docuisse salutem,
Ad famuli scuticas exhibuisse scelus.

Cum conjux sit iners res arctis claudere vinculis.

Ne per eam caræ diminuantur opes.

Terq; quaterq; prius numerare examine longo

Danda, nec huic frustra fidere cuncta domi.

Quædas, quæ recipis bibulâ signare Papyro,

Vt vigilant oculos erudisse suos.

De falso fatuos deducere tramite dictis,

Ne miseri pereant regnaq; nigra petant.

A juvenum serie rixas revocare seniles,

Ne minuat canum fortior ira caput.

Hæc virtute tuus gerat insuperabilis ardor.

Sic cum perpetuâ laude perennis eris.

Post rutilos ignes horrenda tonitrua cælum,

Humanas mentes ora pudica movent.

E L E G I A XIII.

De modestiâ in capiendo cibo.

FORS epulis quoq; te convivium lauta vocarunt,

31. Naturæ facies debita jurat tuæ.

Inter & heros, sat honesta sedilia presses:

Vtile sit gestus hîc didicisse bonos.

Turpe quod in patinas distendas rictibus ora,

Mirerisq; gula pabula tanta tuæ.

Quin potius voluas animo: dolet hospes iniquus

Quod mihi tam lautos præbeat ipse cibos.

Offergit lacrymis quod porrigit æger, & escam

Invitus me jam carpere sæpè jubet.

F S

Frena

Frena tuos teneant digitos, ne litora lancis
Omnia transvolent, & meliora vorent.
Frustra quid evolvis, quid corrigis ense magistrum?
Gessit enim in classes hæc coquus ipse suas.
Ne præcepta voses mea dura: fac ipse periculum
In te, cum quoq; fors hospitis hospes eris.
Ne quid agas stultè, vigiles hinc pectore curas.
Nunc adhibe: ratio multa cavere potest.
Sume dapes, quantum sat erit pro ventre canenti:
Corta decent homines, pascua longa feras.
Audit. Edo posthac malè: quod natura poposcit.
Qui sumis, gratis fercula rursus habet.
Te gravis & morum species commendat honesta,
Si modò mature clausuris oris iter.
Ultimus in patinâ tacitè ridetur ab illis,
Iamdudum labij quis mola clausa vacat.
Iussus adesse viris conviva potentibus, ante
Hos oris tibi non occupet antra cibus.
Qui vorat & nunquã stomacho moderabile suadet,
Et gerit immodicis ilia laxa cibus.
Præter quod vires enervat corporis, atq;
Debilitat Genij mando profundus opes.
Cogitur insomnes malè sanus ducere noctes,
Ventre dolet, patinis ilia triste tonant.
Vespere qui modicè se pavit, transigit horas
Noctis iners morbi, membraq; fessa levat.
Adde quod aurora cum nuncius axe resurgit
Lucifer, is placidè linquere strata potest.

Prom-

Promptus ad officij se ex plurimis munia tollit,
Et gerit assuetas pesq; manusq; vices.
Ergo opus est citius mensa valedicere, quando
Plus justo stomachus sentit habere tibi.
Ipete tecta domus, thalamoq; supinus habenas
Da somno, donec fiat amica Ceres.
Verba senes faciant, quibus est prudentia major,
Ac fuit in magno panda carina salo.
Respice praeterea, post te qui carmina dicit
Voce graves voces sibilat esse tuas.
Pars choreas ducunt, hanc tu clamando lacesis
Ne capiant quos dat tibia rauca sonos.
Quid nunc enumeras quam tu patriaq; tuisq;
Commoda des, & quam sors tua saepe tulit.
Dulce rubens veluti prodest carbunculus auro,
Sic ubi convivis Musicus ordo canit.
Annulus & viridi ceu gaudet & ipse Smaragdo,
Non Orpheus aliter dulcia vina facit.
Tu quoq; qui minor es, juvenilia solveris ora
Terq; quaterq; sed haec transilisse nocet.
Quando rogatus eris, modicum mox redde rogatis,
Et nescire refer te, licet illa scias.
Iam compeisce tuum sene multa loquente tabellum,
Quo tacitis prudens hoc videre minor.
Nunc vocat hora domum, nunc surge, nec ultimus e-
Tu pete, sunt alij quos remanere juvet, (des
Sed propera, ne, dum tardes, jam plaustra Bootes
Invertat serus, noxaq; per acta cadat.

Verba

Verba domi facias quot vis, peragasq; labores:

Qui placeant; fiat cum pietate tamen.

Nec vinum socios in praelia trumat inermes,

Namq; parare solet tristia bella merum.

Sic dicas: ignosce Deus, mihi letior ignis,

Quod venit ex isto munere nempe tuo,

Tu victum dape, tu potum de vite dedisti,

Res & vita mihi te quoq; dante manet.

Quod tibi profuerit cape nate, nec omnia ventri

Ingere: sunt epulae quas tetigisse nocet.

At cur non liceat querenti reddo vicissim:

Qui tibi non profunt sustinet ille cibos.

Nec numero nec more vora, patiaris amari:

Ne quid ab immensa ventre dolente gula

Inluxies multis res est obnoxia morbis:

Mandoni stomacho tormina diua gemunt.

Ergo gula vitio citius non unus obiuit,

Vita cibis e vi plus moderata capit.

QUOS probitas morum spectatos reddit, adire

9. Non cesses, quorum sunt sine labe dies.

Affice jucundo tua tristia pectora sensu,

At ne radices altius arbor agat.

Si quid edis, nec vis, epulas discerne salubres,

Felix, cui quod edit non nocuisse potest.

E L E G I A XIV.

De ebrietatis vitio.

Nunc

NUNC alia ex alijs doceo: bene consule vita,
32. Ne tibi, ceu multis, det quoq; busta merum.
Ut cinis æra probat, sic vite probantur amici,
Sobria corda latent, pectora pota patent.
Tunc nil celatur, non lex tenet ulla, recedit
Fas, sunt in uno lingua animusq; loco.
Vina tenent animum, si sumas vina modeste:
Est sine jucundo vivere triste mero.
Dulcia vina parant animos, corpusq; salubre
Reddunt: sed magno gurgite summa nocent.
Ebrietas fatuos auget sub pectore sensus,
Heluo ut in socios provocet arma suos.
Prælia donec eant, auroq; doletur amare,
Multa ferat corpus, vulnera multa caput.
Quid feras in socios gladios ad pocula stringis,
Gaudia cur turbas, dira q; verba jadis?
Differ, habent aliud tua noxia jurgia tempus,
Quin placidos jam nunc spargis ab ore sonos.
Aspice sunt hilari quam dulces mente sodales,
Tu cignos inter stridulus Anser ades.
Corrige quod tentas, tua corrige vota superbe,
Fac placido quod jam quilibet ore facit.
Jam loculos aperi, jam dulcia pocula sicca,
Plaudes, sali, canta sicut & ipsa cohors.
Sic habere bonus vir, sic tu laude vebaris,
Sic te symposij concio tota canat.

ELEGIA

E L E G I A X V.
De honore senibus exhibendo.

GRande nefas pylios non esse in honoribus annos
8. Laudibus ac curvos non coluisse senes.
Omnibus ex æquo subrepat inertior ætas.
Ante puer, tardo qui pede serpit, erat.
Posse puta fieri quoq; te quem rideat alter,
Et lepidi fatuum dicat habere nihil.
Tu puer es, nec te cani sapientia vincat,
Quæ secum vitæ tempora longa trahit?
Quin cole prudenter, nec neglige quicquid ab illis
Evolat, à patribus quæ didicere suis.
Namq; rudimentum præbent, quæ voce profundas
Verba, & quæ præstet detinuisse domi.
Quæ nisi sub teneræ discantur flore juventæ,
25. Cana tibi quondam vita peribit iners.
His ego præcipuas non denego carmine laudes,
Quæ bona canicies si veneranda sapit.
Hos quoq; semper amo, qui dum sua sceptrâ guber-
Expendunt æquo numine quicquid agunt. (nant
Tempora cui properant cygnæa & provida mens est,
Eius eat circum laurus odora caput.
Qui Numen cultu afficiunt & honore Iehovam,
Rursus & his posthac fama perennis erit.

E L E G I A X V I.
De sapientibus.

NE

NErudis ingenio sapientes temne loquelas,
8. Sed placidâ falsos percipe mente sonos.
Lydius hæc lapis & totius regula vitæ
Sunt, quæ vir prudens cum ratione ferit.
Verba ducem sapiunt qui monstrat in omnia sensus.
Seures cum tenui, sive potente Viro est.
Cerne tuam in sortem quid proxima tectâ ministrant.
9. Contiguo si quis vir lare forte manet.
Cum te dura prement, adeas quos esse putabis
Fidos: plura uno lumina plura vident.
Protinus officium poscas, ut amicus amico
Consulat in medium, fataq; dura levet.
Æquis observes animis quid proferat ille,
Si qua nocere queant, si qua juvare queant.
Stulte quid in magni te confers divitis ædes?
10. Et casa qui sapiat dat quæq; parva Virum.
Divite te coram nudas & poplite flexo
Stas, quem dic animum divitis esse putes?
Quin age & ex inopis cistâ pete quicquid egenus
Poscis, hic est Genio consilioq; potens.
Cœlitus est, si cui pleno sapientia rerum est,
Ille suo nutu quid tibi desit habet.
Res per honesta Viro mens pauperi: at ille beatus
Plus est, qui sapit & jugera multa colit,
Quod sibi turpe putat vir dives, turpe sit illi
Non minus, & majus fors quoq; crimen habet.
Tollit humo virtus: est qui jam sceptrâ gubernat.
Cum mendicato vixerit ante cibo.

Vsq;

Vsq; levat sapiens ratio de paupere villa:
Aula rudis caulâ non simulanter eget.
Si sit, ut in multis, sapiens cor ab axe revulsum
19. Negligat & Superi jussa colenda sequi:
Sis mundo insanus, cape cœlica: præstat id illi
Quantum sol tenebras vincit in orbe nigras,
Ipsa sibi caros industria tollit in altum,
20. Sunt inter medios corda recocta duces.
Quem sua cura tenet coluisse laboribus arva,
Ille sibi multas accumulabit opes.
Sed duce qui coram non naribus atitur, ille
Accumulat capiti multa pericla suo.
Rebus in humanis melius qui judicat, & se
Nil facit, ac tenebris nocte dieq; latet:
Is tantum prodest, quantum thesaurus & aurum
Quod sub humo semper ferrea vincla tenent.
Mentis inops lateat, ratio quem nulla gubernat,
Patribus in medijs ingeniosus eat.
Verba diserta gregi solers ceu flumina fundit, 21.
Ac veluti vivo fonte ministrat aquas.
INTEGRA cui mens est, auditq; salubria dicta,
Approbat, & plenis laudibus illa canit.
Sed ratione carens naso suspendit adunco,
Quod videt aut audit cum pietate geri.
Fronte gerens oculos est undiq; laude celebris,
Et vivax famâ nobiliore volat.
Clara per ora virum sapiens celebratur, & audit
Hic benè quâ steterit facta corona gregis.

Hæc

HÆC anima fiet esca tua, de labi remoros,
6. Et vigili studio pectora cana sequi,
Sapè quis ingenio satis acer, & omnia lance
Expendit, sed ei cor scatet usq; dolo.
Mens inhiat sceleri, ad fraudem convertit amici
Vim Genij totam, pectoris atq; decus.
Mille modos tenuit versutus corde nocendi,
Et gerit arbitrio singula facta suo.
Spectat humum cum vult, cum vult se tollit in altu
Lumine, ut hæc fieri pro pietate putes.
Voce silente diu mos est audire loquentis,
Vires alterius callidus arte sciat.
Heu tibi si dormis, nec ut artes arte repellas,
Doctus es: ad casses te trahet ille suos.
Si verò ratio est tibi nondum tuta nocendi,
Siq; hodie non est, cras magis aptus erit.
Tu quoq; tela feras, & ad has te oppone sagittas,
Sunt gestus, his tu certior esse potes.
Ingenium caeste videt quæ corde volutet
Improbis, & signis pectora cæca notat.
Res agit, arridet, gressus vestemq; repente
Mutat, & in vitus fert sua corda palam.
CÆCA famas auri fora plaut, & ora recludit,
20. Ne maneat partem pœna cruenta veam,
TURBA sapit melius varijs exercita rebus,
34. mens luctata diu provida verba facit,
Qui volet esse domi fornaci affixus, & aur as
Negliget, in tenebris carpet egenus iter.

G

Scili-

Scilicet innumero sapientia venit ab usu,
In veteri celebris pectore sedit honos.

E L E G I A X V I I .
De consilio.

AD M O N I T V melior potes esse per omnia cautus
33. Facta geri sana si ratione cupis,
Verba diserta facit cum te sapientior, audi
Promptus, & ut gressus dirigit ille, mea.
Qui pia contemnunt animo consulta rebelles,
In scelerum cursu nocte dieq; manent.
Non consulta gerens post turpia facta dolebit
Pro vitio pœnas sorte abeunte luet.
Ne fer eò gressus loca quæ salebroso ruinam,
Quæ lapis & scopuli triste minantur iter.
Et via plana quidem non raro sternit euntem:
Plana minansq; tibi sit via tuta minus.
Nonne vides natos, qui ludunt fraude parentes,
Nulla fides illis qui tua tecta colunt.
VT I L E consilium dant multi, comoda servant:
37. Non semper monitis es minor ipse tuis.
Non prius accedas, quam sint tibi nota bilance
Quæ meliora tibi, quæ nocitura putas.
Sæpè quis ore favet mendace, vel annuit arte,
Ut peragas cœptum, nec pede tardus, iter.
Is tamen hæc secum: cur his non gratuler ausis?
In mea sponte volans retia venit avis.

Nec

Nec cui suspicio te propter vana resedit
More adeas, ab eo consiliumve roges.
Sunt alij quibus invidia tu causa, nec illos
Posce, sua ut melius te ratione juvent.
Sic male respondet mulier consulta, quid ejus
Hostibus acceptum possit & esse bonum.
Sic tibi cur pavidus ceu fœmina quaeritur armis,
Mascula quo fuerint bella gerenda modo.
Sic jussus merces emtor voce aestimet ante,
Ipse tuas, vendis, dicet is, arce gravi.
Sic tua mercator si vis dijudicet ultro,
Heu tibi quàm precium cistula vile feret.
Sic non legitime respondent invida corda,
Quæ bene sollicitos facta juvare queant.
Sic & opem perdes ubi pectora dura rogabis,
Ut miseros capiat mollior aura reos.
Sic non Herculeos suadebit turba labores
Languida, cujus iners pectora torpor habet.
Sic male conductus reddet mercede, penates
Cui nulli, non sit quando cubare nefas.
Sic piger æconomus raro de rebus agendis
Annuet hortatu non minus ipse suo.
Hos in consilium non asserere doctior usu:
Sis comes agminibus, donec es orbe, pijs.
His animus veneranda sequi sacra maxima cura est,
His unus tecum pectora versat amor.
Fata licet tibi sint interdum devia lapsæ,
His placidè monitus mox pius esse potes.

G a

Tunc

Tunc per eos jussus meliori assuescere vita
Facta mali nolis improbus ulla sequi.
Felix adversis cui fidus amicus adhæsit,
Dulce, cui dicat, tu mihi asylon eris.
Multa nec in speculâ vigili hoc armata Virum vis,
Quod sapiens uno lumine sæpè videt.
Nec patris æterni favor exulet: irrita fiunt
Consilia, auxilio quæ caruere DEI,
Res quoties peragenda venit, prius adde magistros,
Et nisi consilio seria nulla geras.
Præbet opus mortem vel vitam, conscia virtus
Quod gerit, & dictis provida cura notat.
Lingua necat, confert eadem quoq; lingua salutem,
Pendet ab auxilio spesq; timorq; suo.
Sæpè valent alijs multi benè mente politâ,
Se nequeunt ipsi sorte levare tamen.
Sunt qui dicta velint dare docta, sed ore fatigant
Plus importuno dantq; molesta Viris.
Ergo à divinâ bonitate quod exulat, illud
Nil profecturo cuncta labore facit,
Frustrâ quis Domino non indulgente resolvit
Se, vigil ut multas cernere possit opes.
Sunt quibus est usu satis experientia longa,
Illis pro voto prospera quæq; cadunt.
Corde frequens citius, quod a vet grex poscat ab illis,
Et sua consilijs sunt rata vota bonis.
LEX Domini fano cum sit spargenda ministris,
39. Anne solum ferro curvus arare potest?

Doctor

Doct̃or enim in sacras qui vult prorumpere voces,
A rebus vacuas debet habere manus.
Quem calor in terras animi fert, scindat ut agros
vomere, vel bobus ponè magister eat:
Pro calamo scuticam, pro libris portat aratrum,
Enumerat vitulos voce sonante suos.
Sole oriente quibus det pabula, sole cadente,
Sollicita hæc animis unica cura sedet.
Sic & ab artifice qui querunt æra labore,
Ut faciant operas noxq; diesq; monet.
Cùm dat Praxiteles solertia membra quieti,
Nobile cultello sculperemallet opus,
Scilicet & noctu manus exit aperta cubili,
Et statuam digitis fingit adesse suis.
Dum parat in vanum, vocat hora resurgere lecto,
Cæca sopor quamvis lumina pascat adhuc.
Hoc facit ære domans validis incudibus æra,
Brachia cui frangit malleus ante focum.
Cura animum exercet ne pigra forcipe massa
Corruat, & pœnas ille, vel illa luat.
Iam sonat innumeris circum trux ictibus aures,
Iam versat cineres flamma retenta suos.
Nulla quies animo nisi pulcros vertat in artus,
Quicquid non formam debet habere rudem.
Arte levi figulus patinas qui format & ollas,
Tàm celerem plantâ torquet utrâq; rotam.
Fictile quò placeat vas, applicat ante colores,
Incrustans vitio tergora nuda suo.

Heu quoties humeros curvat, quam fiat obello
Digna uno tandem pulcra patella suo.
Fœtidus irrepit furnos, piceasq; lagenas
Purgat, ut immundi nil ferat ille locus.
Sic juvat artifices magno sudore cohortes
Officij partes semper obire sui.
Quid facerent amplæ tractu sine talibus urbes?
His hominum series nulla canere potest.
In statione suâ remanet tamen omnis, in arte
Quem fors fabrili jussit habere locum.
Publica non tractent quos cura domestica frangit,
Non opifex teneat sceptrâ verenda manus.
Mystica pandentes secessum ac otia querunt:
Vatibus est sacris penna liberq; labor.
Est sua mechanicis itidem solertia rebus,
Quam tamen ingenium dicere sacra vetat.
Ore potest docto sacra spargere verba sacerdos,
Sed nequit artificis ferre laboris onus.
Scindere dura valet bene vomere rusticus arva,
Non ovibus Christi pascua ferre potest.
Scilicet in propria se jactet quilibet aula,
Rura colonus aret fortia, mysta libros.
Quem capit ingeniosa Dei proponere vulgo
Dogmata & altâ homini quæ sit ad astra via:
Is monumenta virum præscorum callet ad unguem,
Doctus & ante homines, doctus & ante Deum.
Abdita vel Vatum libris rimatur apertis,
Evoluit studio biblia cuncta pio.

Cogitas

Cogitat in sensus meliores si qua rigescunt
Intuitu primo, nec satis apta legi.
Hinc labyrinthæos evoluit & ordine nodos,
Ut redeat fætus optima forma novi.
Regibus ostendit quo vitam tramite ducant,
Quæ deceant magnos dedeceantq; duces.
Munus obit clarum, magnas legatus ad urbes,
Et pede non pigro cum gravitate redit.
In varias Proteus veluti se vertit & artes
Cuncta peregrino sub lare tatus agit.
Mane creatorem rerum sub corde volutat,
Poscit & æternum voce sonante Deum.
Proq; gregis veniam delictis mitigat ore,
Non dubio castas pectore dante preces.
Ac simul has Dominus non respuit, aure sed æquæ
Accipit, illi alto spiritus axe venit.
Hinc medio dictis novit sapientibus uti,
At alios quod sit jusq; piump; docet.
Larga Dei verbis ornat benefacta canoris,
Aurea cum gratas tollit ad astra manus.
Ergo Deus precibus non tantum, flectitur æquis
Sed facit optatis pondus inesse pijs.
Hæc tamen interea reputat sub pectore secum,
Quæ velit in medio cum grege verba loqui.
Nam vigil æthereis benè temperat omnia dictis,
Resq; suo sacras ore frequenter habet.
Unde rudes vulgi capit admiratio mentes,
Ipsæ cum rerum flumina tanta vident.

G a

Morte

Morte caret sapiens quod lingua profatur in auras,
Cumq; Viro ratio non tumultatur humo.
Nulla viri docti capient oblivia nomen,
Ingenioq; suum stat sine fine decus.
Mille vides alios, quos gloria nulla salutat,
Nec vivis etiam fama pusilla manet.
Ut seruent nummi vitam, redimantq; salutem
41. Æra reo: miseris sunt sua fata tamen.
Ingenium contra fugit urnam & busta beatum,
Et quâ dispereat non erit illa dies.
Impia carnifices generant consulta dolores:
13. Felix voce alios qui sapiente levat.

ELEGIA XVIII. De stultis.

ASpera te duris quanquam fors versat egenum,
8. Auxilij, nec te qui tuatur adest:
Te tamen ingenio noli concredere vano,
Consilio & sanâ quod ratione caret.
Quos furor extimulat comites fuge, ne qua redactus
Tramite de recto conscia, damna feras.
Et sæpè indignas fors punit acerba sodales,
Unius ob fatui facta scelestâ viri.
Munera parva tulit cum fido cautus amico,
20. Exiguam docto flumine pingit opus.

Supprimit.

Supprimit hoc dictis os stultum quicquid amoni
Munus habet fatuâ garrulitate suum.
Quæ tibi cunq; dabit ratio quem nulla gubernat,
Occidit, & posthac utilitate vacat.
Sic fert, ut referant cum fœnore dona vicissim,
Nec patitur munus nomen habere suum.
Quanta tibi dederit quotiesq; per omnia spargis
Compita, præconis voce sonante modo.
Sole abeunte dedit, nondum redeunte reposcit:
Scilicet in tali est munere dulce nihil.
Ergo amens querulum cum se quoq; fingit amicis,
Non pudor est tales fundere ab ore sonos.
Fonte ministravi pleno benefacta, nec ullus
Est mihi qui grates pectore gratus agat.
Nec memor ille mei, quem more parentis alebam.
Si memor est, ludos me facit ille suos.
Sed quis sum meritò non rideat obvius aure,
Dicat & hæc? ô quàm te malus error habet,
Talia plus animum volitantia tela moverent,
Quàm si de summo ferrer ad ima gradu.
Evenit id quibus est rudis intra pectora sensus,
Ut sic præcipites in sua damna ruant.
Kox sine lege cadens quamvis ea proferat ore,
Quæ bona sunt: at cum sint sine fruge gravant.
Cui caput est cerebro vacuum non sentit habenas,
21. Sic mordax frenis ore repugnat equus.
Vana tamen ratio quoq; multis noxia sæpè
Damna dedit, miser os fecit & ipsa viros.

Delirus vacua vertex est amulus ollæ,
Propter enim rimas nil tenuisse potest.
Illius ex factio citò vulnere diffluit unda,
Ac documenta suo corde fovere negat.
Plaustra vias onerant stultorum sermo capaces.
Aure: mel arguti profluit ore viri.
De sapiente frequens animo quia concio pendet,
Quicquid ait prudens numinis instar habet.
Lege carent stolidus temerè quæ verba profundit,
Sic domus à vento præcipitata jacet.
Sanus & amentem quis percipit aure loquelam,
Cum nihil ex illâ certior esse queat.
Vidi ego qui vinculis vellet compefcere stultum,
Sed vidi hunc celeri terga dedisse fugæ.
Vesano durâ pro compede proq; cathenis
Optima proferrî cum documenta videt.
Doctrinæ armillæ vox est sapientibus auræ,
Nec feritas animos occupat illa bonos.
Morio tecta subit sine fronte, nec ante salutat
Hos, data quis ab hero est cura tenere fores.
Ora petunt veniam sapientia, limina tangant
Quam prius, & veniant iussa venire pede.
Tuq; domum lustras per apertam stulte fenestram,
Cum sapiens neclat vestibulum ante moras.
Ianuam ad est stultum voces captare loquentum,
Hoc sapiens magnum dedecus esse putat.
Vox sine lege rudis quod habet sub corde profundit.
Sana diu faucis vox moderatur iter.

Mentis

Mentis inops laxat nimis ora proterva cachinno,

Sed modicè risus cor sapientis amat.

MILLE prius redigas in corpus fragmina testa,

22. Quàm cesset stultus pectus habere rude.

Oscitat ex dulci quem somno corripis ore,

Et pigra respondent pectora voce : quid est ?

Sic responsa rogans amentis in aëra spargit

Nil profecturos voce loquente sonos.

Tu pia defuncti qui corpora plangis amici,

Et culpas rigidae jura severa Deae :

Hoc lacrymare super cui mentem fata negarunt,

Vt memor humana conditionis eat.

Non adeò veniant plangenda cadavera, cassa

Lumine quæ sub humo jam sovet alta quies.

Corda dolenda magis fatui malè sana, quod inter

Nos vivos illi mortua membra gerant.

Donec ab axe jubar non septima proferat eos,

Ad cava busta sedens lumine mittit aquas.

Impius & stultus donec super orbe vagantur

In meliore boni pectore flendus erit.

Quàm benè consuluit qui pauca in verba resolvit

Os, fatuo coram non capiente sonos.

Tam malè conjungit sibi fœdere quisquis amicos

Eligit ingenium quis rude, pectus iners.

Ergo velut pestem fatui commercia vites :

Dextera de maculis commaculata redit.

Os oriungens fœtenti fœtet & ipse :

In latus adjunctum sudor abire solet.

Integer

Integer ut maneat morum probitate, nec ulla
Damna feras, hos tu destituisse velis.
Lingua sibi fraudes struit ipsa proterva dolosque
Et stultam vir se garrulitate gravat.
Quid gravius plumbo est plumbum quam brachia por-
Non humeris fatuos sustinuisse queunt. (tantum
Pondera vel ferri, salis aut pila, grandis arenae
Mantica sive mihi tam grave non sit onus.
Quam si cum stulto cogar perferre labores,
Et socium jubeat munus obire mali.
Abluitur paries gypso conspersus ameno,
Ni contra caeli se tueatur aquas.
Montibus in summis paleae sparguntur ab Euro,
Et sepes alto nulla manere potest.
Quolibet ex vento timidus procumbit humi pes,
Ne peragunt ceptas corde pavente vias,
Stultus et in plano cadit, et mox pallet ad umbram
Ipse suam, posuim ne gradiatur iter.
QUOD prodest nunquam cessat vox dicere prudens:
27. Constantes animos nulla pericla tenent.
Semper ut instabili fertur vaga Cynthia curru,
Sic abit in varias mens quoque, capta vices.
Pone tamen metam stultis quicumque propinquus
Officio cupias cum gravitate frui.
Ingenium sapiens pro tempore mutat, et ante
Quod prodest, alibi deinde nocere potest.
Cum veneranda virum te cingat utrinque corona,
Ingenium cursus debet habere suos.

Verba

Verba pijs nimium faciens vox strangulat aures
Stulta, animos ea ceu grande fatigat onus.
Perspicuo quoties laxant sua pectora risu,
Peccatum toties fertur ad ora Dei.
Insuper hac nimium dum se tentigine scalpunt,
Multa molesta pijs, multa dolenda ferunt.
Æmula corda gerit fatuus versatilis axis,
Quam celeri portant quattuor orbe rota.
Hac illac volucris quia morio mente vagatur:
Compositos error nullus habere solet.

LIBER TERTIVS

Ecclesiastici,

ELEGIA PRIMA.

De irâ & vindictâ.

ANTE Dei vultus cur audes ire cruento
28. Pectore, qui furij libera frena geris?
Quomodo se facilem tibi rerum præbeat autor,
Cum socios durâ conditione premas?
Tu quoq; talis eris, qualis per te manet alter,
Qui nihil humani sentit inesse tibi.
Heu cui tam fragilis massa est & portio parva,
Cur feritas animo tam tibi longa sedet?

PARCE

PARCE tuis socijs, ut cum clementia flectat
A quo tu veniam pro feritate rogas.
Non prius ob scelus admissum quoq; mitigat iras
Numen, quam te alijs sentiat esse bonum.
Quisquis in ultrices flammis ruis impius, in te
Rursus erit vindex qui colit alta DEVS.
Nonne vides tua ja Lachesis quod flamina rumpet
Cor adamantinum pectore quisquis habes?
Ecquid adhuc vivit tua flamma, manetq; repostus
In memori cæcus pectore nempe dolor?
Effuge crudeles iras: fugat ira salutem
Non furit in Domini qui bene lege manet.
Tolle minas placidoq; hominem complectere vultu
Ut quoq; stes ipsum molliter ante DEVM.
Irrita ne facias quæ Numen fœdera sanxit,
Quod cupit in socios lenis ut ante sies:
Quam tibi sint etiam divini signa favoris,
Et fiat læsi mollior ira DEI.
Lis inimica feris, homini data candida pax est:
Pax est innumeri fons & origo boni.
Bilis amat rixas: agit in discordia fratres.
Bella furens animus dat quoq; deinde necem
Ut multas frondes incendia magna sequuntur
Et comitatur edax arida ligna rogas:
Sic fuerit quantò major quem perculit æstrum,
Corde nigro spumans æstuat ira magis.
Sævior est stomachus cum divitis ora minantur
Dat flammis vires qui sine fine furit.

At Deus exolvit vice quid patrantur in illis:
Quod faciunt alijs, experiuntur idem,
Non verbosa foro tua tractent iurgia causam,
4. Censor enim justus quem verearis adest.
Res oleumq; tuum sub iudice perdis iniquo,
8. Ut mala sit palmam causa potentis habet.
Nil non divitiæ vincunt: ne damna reportes
Non in jura voces sunt quibus æra domi.
Aurum & opes capiunt animos, & munere magnè
Sæpè gerunt reges pectora muta dato.
Deniq; nulla tibi captetur rixa furentis,
Sive domi, comes aut rura per ire velis,
Penè nihil mortem ducit furiosus, & arma
Sanguinolenta loco muneris esse putat.
Ni tibi præsidium tutelaq; fida sit illum
Contra, mox vitam finiet ense tuam.
Heu miserum, tibi nempè tuo cum iudice res est.
Nemo jura lubens in sua damna citat.
Ira superborum post iurgia traicit artus,
27. Unde cruor magni fluminis instar eat.
Tela sed astanti volitantia tædia gignunt,
Vir bonus irasci cum scelus esse putet.
Proximus ad flammam gradus est non parcere pos.
28. Bile calens tepido cor parat ense necem. (se,
Ex tenui ventus scintillâ provocat ignem,
Mors est in prunas humor ab ore cadens.
Aurea responsum sequitur concordia molle,
Calcar & ad stimulos vox inamœna facit.

ELEGIA

ELEGIA SECUNDA.
De avaritia.

NAM quid in ære tuo sita spes est unica, nullo
5. Sicut egenus opum tempore flere queas.
Frange tuos animi motus, facibusq; repugna,
Esi qui te justo tempore major erit.
Arbiter esi alius, cuius te iuncta sequetur
Ira repente tuis exitiosa minis.
Ante, nec hæc dicas, habui quoq; labe gravatum
Cor, sed me nemo qui superaret erat.
Magna quidem bonitas Domini, sed & æqua facultas
E medio quoties sustulit omne nefas. (1.20)
Si tibi mite semel Numen fuit, ira q; cessit,
Ne peragas letos impius usq; iis.
Nam quò lenta magis, tanto venit acrior ira:
Hinc retices tales ore caveto sonos:
Spes venia quia magna datur non sæviet in me,
Quicquid agam, bonitas ipsa benigna Dei.
Talia fronte tamen quàm verba profundis in auras?
Differt non aufert tristia fata Deus.
RES malè parta tuis vana & fiducia rebus,
Nam quo non speres tempore Codrus eris.
IVNGE pares, fuge magnatum consortia parvus,
13. Grande tuis humeris ne requiescat onus.
Mille legit partes testam qui jungit abeno,
Ariete pulsa suam cum cadit illa latus.

Ci

Cui per dulce nefas vis est opulenta, quis, inquit,
Hæc à me fieri non ita poscat inops?
Pauper ad hæc musset nisi, & his mox annuat ausis.
Ipsius lateri vulnera quanta manent?
Ergo dissimulans ferat hæc & suppressat ultro,
Et grato grates insuper ore canat.
Dum fortuna manet, si dum se præbet amicum,
Nec tecum pudor est quemlibet esse cibum.
Cum fugit interea fors, multum absumitur aurum,
A te quàm celeri dat sua terga fuga.
Dumq; volam pedis ostendit, fert pectore plausus,
Quod miser accepto vulnere flendus eas.
Te tamen ante dolis ita erat complexus, ut equo
Acciperes animo quæ tibi cunq; daret.
Fraude latent risus: vultus sibi fingit amicos,
Qui cupit optatis pondus inesse suis.
Pinguia promittit, sed fallax munera differt:
Poste à me quæ vis signa favoris, ait.
Iam semel atq; iterum te cæna vocabit in sedes
Illius, & mendax hospitibus hospes erit.
Hoc tamen in scelerum cursu sua commoda querit:
Ut capiat, miseræ area inescat aves.
Tu vigil hæc teneas, ne cum fortuna recedat,
Te relinquens tacito rideat ille sinu.
Nulle tibi lapsis dabit is solatia rebus,
Conferet in fatum verba scelestæ tuum.
Gaudia nata illis caput ob tua damna movebant,
Afficit in socijs corda maligna dolor.

H

Ergo

Argo time fucum, fuge mellea dicta loquentum
Sub viridi coluber gramine dirus agit.
Vt prædam capiat, nostræ sedet amula vocis
Ac veniens fallax corpus hyæna vocat.
Hoc facit ære polens cum paupere junctus amico,
Vt capiat voces erudit ille suas.
Trux leo per sylvas animalia dente feroci,
Dilaniat miserum dirus in urbe Virum.
Sunt malè summa imis conjuncta: sodalis ut ægrum
Non hamilis, ditem nec vir egenus amet.
Sic agitur: locuples casurus fulcra ab amicis
Et quò confugiat rursus asylon habet.
Quando ruina Viro forsàn minitatur egeno,
Quilibet hunc etiam trudit amicus humi.
Divitis ad labem consurgunt mille patroni,
Vix grandi tenuis de bove musca manet.
Pauperis ad modicum facinusvolvuntur aquarum
Innumeri montes naufragiumq; venit.
Ipse licet cautè sua dicta resolvat in æquum,
Quilibet hunc sordà respuit aure tamen.
Concio tota patens ad verba silentia præstat
Divitis, & voces hujus ad astra vehit,
Vt primum pauper quoq; fuderit ore loquelas,
Sermo volat: quis is est, qui modò verba facit?
Non ego tunc animos illorum utcunq; moverem,
Irent carnifices in mea membra manus,
Quæ jus possideant quis opes culpaverit almas,
Divitiæ Domino quæ sine labe placent.
Paupertas

Paupertas opifex vitij, scelerumq; magistra
Ore docet miserum sæpè nefanda loqui.
Ipse sibi parcus cur Eucio possidet aurum,
14. Et sua cui servat fulva metalla tenax?
Quippe cui cor edit cura una ut congerat aurum,
Detrahit at stomacho debita jura suo:
Materiem rixæ cumulat post fata future,
Dat segetem turpi posteritate gula.
Non alijs faciet bene qui sibi parcat avarus,
Escaq; cui quoties est capienda, dolet.
Qui in vultus tristes pallorem sumit ab auro,
Qui causas timent cur sibi semper habet.
Non habuisse sui curam quam sordida res est,
Tàm furia parcos hæc bene semper edunt.
Sunt hominum genus, inscia cum benefacta dederunt,
Tristia mox ideo corda dolore gerant.
Dignus is est certè querno qui fuste doletur,
Cui bene sunt morsus facta dedisse pis.
Is tenebris vultus obnubilat ante ferat quam
Æquo animo ut miseris commoda dentur ope.
Obtusum cor habet, nec eum miseratio tangit,
Ut submersuræ allevet ipse rates.
Semper avarus eget & tacitam sub pectore vulpem
Semper alit, nudis ut nocuisse queat.
Mensa quod illius cænas invita ministrat,
Ingemit in mensam pabula quando tulit.
Præq; labore suo siccas in corpore vires
82. Vix habet, ac tenuem quæ legat ossa cutem.

H 2

Cura

Cura breves facit hæc somnos ut dives abundet,
Ac tumeant nimis scrinia plena suis.
Reddit se tenuem membris inhiando metallis.
Mens vigil ex medio sæpè sopore ruit.
Sarcina talis eum premit, ut qui morbida lecto
Membra gerunt, quibus est nulla dolore quies.
Dives is est, manuum sibi qui sudore paravit,
Utiliterq; suas postmodo finit opes.
Pauper is est, manibus qui nocte dieq; laborat,
Semper at in tenui sorte moratur inops.
Quod sine labe manet fulvum cor negligit aurum:
Qui mortale petit, flava metalla petat.
Sæpè fuit multis furor exitialis habendi,
Tristia qui capiti damna tulere suo.
Qui faciunt sacra Plutoni, sitiuntq; metallum,
Hos alto positos præcipitabit idem.
Exitio incantos tabes dat pallida lucri,
In fera quæ Satana retia quæq; trahit.
Felix est operum, qui cum sacra dia sequatur,
Auri multa domi pondera dives habet.
Adsit is huc adsit, quoq; nos plebs æmula Vatum
Illius in laudes officiosa sumus.
Rem facit in populo perhonestam ac inclyta facta
Non hæc sunt ullo commoritura die.
Iure Viro tali sunt magnæ præmia laudes,
Qui benè divitias cum pietate tenet.
Quem syncerus habet candor, qui fraude remotus
Est, quamvis posset, non nocuisse studet.

Huic

Huic reditus Deus auget, inops ne quando vagetur,

Divite sed cornu copia fundat opes.

Laudibus hunc etiam faciet super æthera notum,

Mente Dei quisquis iussa verenda colit.

Larga manu miseris qui munera prebuit olim,

Semper eum præco fama secunda vehit.

Illius in laudes totus grex ora resolvit,

Officiumq; bonum dissimulare nequit.

Tàm bona non capiet, quem dura tenaxq; cupido,

Quamvis multa habeat, semper egere facit.

Urbs depinget eum cum tota doloribus æquis,

Pro fœdis merces sordibus illud erit.

Ore diu memori mores culpabit amarus,

Fataq; perpetuo tristia poscet ei.

Ne diversa semel mi nate negocia tractes,

11. Sit satis unius muneris esse Virum.

Quippe vias multas compendia nulla sequuntur:

Posce parum, referunt plurima vota minus.

Quod vigil affectas fugiet: quin corrige curas,

Non, quod aves animo, sorte negante, feres.

Nisus in adversum tuus est: patiere repulsam,

Dum sibi non operæ pars vacat illa tuæ.

Divitias labor est multis acquirere multas,

Sed frustra properant, & sine fruge volant.

Vidi ego qui modicè faceret res, tolleret acres.

Ex animo curas, expeteretq; nihil.

Quam stomacho victus, quam nudo corpori amictū,

Notitiamq; sui, notitiamq; DEI:

H 3

MOX

Mox quater, & quoties non est numerare, beatus,
Indulgento Deo, prospera fata tulit.
Hinc tenuit totum rudis admiratio vulgus,
Qui cita tam misero fors queat esse viro.
Quem modò tot veluti mala consociata premebant,
Corporis ac animi corde gemente statum.
Accipe qui rudis es, sapientior ordo docetur:
Scilicet à Domino quod venit, omne venit.
Sors ab eo florens, ab eo fors repit acerba:
Vna manus vitam dat, manus una necem.
Cum volet ille, soli multas numerabis aristas,
Nil tibi cultus ager, cum volet ille, feret.
Cui favet Omnipotens, is opes & habebit acervos
Nummorum, & reditus sentiet usq. suos.
Hic sectatores vita melioris & a vnum
Transactum purè tangere debet honos.
Sunt quoq. non pauci, quos insatiabilis ardor
Ditat, ut innumeratas concomitentur opes.
Vna tamen spes est, unum solamen in istis,
Proponunt animo cum sibi tale suo:
Sed quid adhuc cesso dapibus jam pascere corpus,
Cum sint pro voto singula facta meo?
Nonne dedit nostro præsens fortuna labori
Mens mea luxuria pectore quicquid avet?
Auri & opum dives satis hæc mea possidet arca,
Nonne licet rugas exhilarasse semel?
Hic ego: quid facis ab demens? tua busta requiras.
Forsitan hinc jam te lux hodierna feret.

Longa

*Longa cui linques turgentis tedia cistae?
Depositae fato possidet alter opes.
Dat fecunda bonis bona, si clamore vocetur,
Floreat ut justo tempore turba, Deus.
Sed quid opes, inquis, prosunt mihi dives & aurum,
Quod mihi larga Dei fudit ab axe manus.
Sed neque vale sones: & opes ego semper habebom,
Et miser à nullo post stipis era petam.
At tu quisquis amas non paucos eris acervos,
Fac sint officijs nomina pauca tuis.
Hoc iuvat imposito cum fructu munere fungi:
Viribus audentem plura tulisse, nocet.*

E L E G I A III.

De amicis.

VT sub amicitiae non ficto more sodalem
6. Aspicias facili lumine quemque tuo:
Et quanquam blandum te sentiat obvius ore,
Quod memor humanae conditionis eas:
Non tamen est illis pateas cur totus apero
Corde, satis gravibus rarus amicus erit.
Teque tuumque viro credas è millibus uni,
Erro per immensas ne spatiere vias.
Namque status multos simulant qui pectore fide
Integer & latus sortis habere solet.
Nemo favet miseris rebus, nec tempore duro
Invenias qui te forte levare velint.

H 4

Post

Posse puta fieri fortuna sole fugato,
Ut nullam posthac experiaris opem.
Fidus & antè tuis hostiliter exeat hortis,
Qui juvet ut possis vulnera mille pati.
Ille tuæ quondam patinæ non ultimus hospes
Sortis ad occasus impia terga dabit.
Ritus is est homini: letis tam firmus adheret,
Ipse tuâ ut fictum pectore voce neges.
Munus idem gerit & nudatis imperat ulnis,
Inq; tuâ perfert quæq; labore domo.
Ardua cum fuerint, idem te linquet acerbis,
Et quâ tu cuperes, hîc tibi nullus adest.
Parce quidem iungas lateri cui fucus inheret,
Ne sit fortuna pars, quotacunq; tuæ.
Nec fidis etiam pleno des carbasa cursu.
Sunt etenim tuto quæ vereare loco.
Sunt tamen à firmo non comoda parva sodalis,
Quem clypei & turris duxeris esse loco.
Præstat amicus enim thesauro fidus & auro,
Quod minus est hoc ut quam saruisse velis.
Dulcia qui vitæ dictis solatia præbet,
Ut sint in casus mollia corda tuos.
Munus is est magnum: datur autem sacra colenti,
Numina de Supero pro pietate t'holo.
Dignus amore Dei, quoq; tali dignus amore,
Illi jucundos hoc faciente dies,
Alter ab alterius vitâ compendia sumit,
Conveniuntq; sibi moribus, ore, fide.

Munera

Menera ne tanti fuerint, ut amicus ob illa
7. Exulet, & socij nomen inane gerat.
Ne qua loco tollant auri tibi fratris amatum
Præmia, amicitia fœdus ut esse neges.
Tempore ne cultum longo averfare sodalem.
9. Nescis successor quid novus ille ferat.
Exemplo tibi sit, cum vina recentia potas,
Plus annosa probas, postcis & ore merum.
Rem facis huic parilem, veterem si linquis amicum.
Præteritis rebus gratia maior inest.
Sicut aves fundâ lapides qui projicit inter,
22. Amplius in plano nulla moratur avis.
Non aliter famam qui voce lacescit amici,
Fœdus amicitia rumpit, cumq; fugat.
Exere vaginâ contra ora sodalis & enses
Stringe, licet vitium non leve tale rear:
Eliget ille tamen bis acutam fortè macheram.
Quàm se vulnifico sentiat ore peti.
Verba cicatrices post sæpè presantia sanant,
Lesa sed æterno vulnere fama manet.
Nil equidem socijs non est placabile caris,
Præterquam nomen commaculare bonam.
Sarcina contemptus gravis est, fastusq; sed æquo
Hoc animo dulcis vir tolerare potest.
Ore tacenda loqui dictis & spargere vulgò,
Hæc sunt officij turpis amice tuis
Qui ve dolis violant, ac tristia fraudibus audent.
Non fas est illos tam coluisse diu.

H 5.

PER-

Mis de si falsæ quid possis dicere culpæ,
Perpetuò illorum cymba carebit aquis.
P E R F E R & obdures in amici rebus egenis,
27. Ut simul à duris fata benigna feras.
Sorte fatigato miserâ ne turpia vertas
Terga, nec auxilio destituisse velis.
Par animus, fas est insit par candor amicis,
Par quoq; fortunâ sospite sospes amor.
Res adeò prestans tibi dulcis cum sit amicus,
Ut vincat vastus quicquid hic orbis habet.
Nulla sinas ab eo te rumpere tempora junctura
Fœdere, sed stabili vincula nocte fide.
Ne qua palàm facias illius pectoris ima,
Hoc è te fidos rursus abire facit.
Res ingrata tuis manibus cum labitur hostis,
Non ab amicorum damna minora fugâ.
Non reditura volat tenues dimissa per auras,
Ac sua ne repetat retia vitat avis.
A te cum dulcem patiaris abire sodalem,
Quæ tibi restituat, nulla futura dies.
Non est post ea cur divortia pone sequaris,
Exul ob amissam nunc eris usq; fidem.
Ecce tuos cervi penetrarunt cornua casses,
Fugit & è manibus præda cupita tuis.
O quot se fidos simulant, & nomen amici
37. Ore ferunt cæcos corde fovente dolos.
Verus amor socijs vix est in millibus unus,
Plurima mendaci nomine turba venit.

Billa

Bilis amicitias semel inveterata repellit,
Hæc est ad fati noxa ferenda dies.
Ab quàm nulla fides toto nunc amplius orbe est,
Vnde precor tanti fons & origo mali?
Rebus in egregijs omnes letantur & vantq;
Ac nimio plausu blanda trophæa canunt.
Pallia nigra gerunt etiam, sed ut ilia pascant,
Ut fidos jures, dissimulare queunt.
Sors ubi se in nubes glomerat, velut agmine linguarum
In quos bacchatur nigra procella lares.
Tecta subire juvat nova, purus quàm micet aer,
Ac oculus mundi nubila nulla ferat.
Sorte tuâ socius cur non letetur amant?
Fas est ut compos fiat ubiq; tui.
Fac partem capiat bona quæ te cunq; manebunt,
Vera malis miseros non sinit esse fides.

ELEGIA LII.

De inimicis.

QUAM difficile est latius cognoscere fidos.
12. Tantum est in miseris inspicienda fides.
Nam quoties melior vultu favet aura serena,
Turba nimis toties invidiosa dolet.
Cum subeunt nubes cælo, Titanq; recessit.
Purior, heu celeres quisquis habebit equos.
Nulla fides hosti, quamvis te voce saluret,
Os loquitur blandè, cor sed acerba fovet.

Æra

Æra licet rutilent, repetunt ferrugine scabra
 Pallia, perpetuò nec manet iule nitor.
 Vt rutilo fallax speculo plus fulgeat hostis,
 Mox tamen ærugo fœda redire solet.
 Ad latus hunc iterum dictis adsciscere noli,
 Ne per eum summo præcipitere loco.
 De nihilo non est quod amico nomine fatur,
 Ars hæc te celsâ sternere sede potest.
 Nonne tuis inhiant vel honoribus illa, vel ardent
 Te nullum tali nomen habere gradu.
 Dicta tuos animos capiant, ne sella caduca
 Te tenuis miserum postmodo reddat humi.
 Dum potes auelli pare mihi quæso Magistro,
 Quid currente iuvat pœnituisse malo?
 Fingit amicitia speciem cum dulcia fundit,
 Ac tua se simulat fata dolere mala.
 Vt flerent, oculos docuit, fictosq; gubernat
 Vultus, quos omni fraude carere putes.
 Sed mens interea voluit qui fallere possit,
 Et miser in caveam præcipit ère nigram.
 At nisi cautus e. is, tua jam præcordia cuspis
 Transit & ex ictu sanguinolenta sirit.
 Insuper ut simulet præsens afferre salutem,
 Hostis ubi ferro ponè domandus erit:
 Primus erit, lateri faciat qui vulnera cæco,
 Et qui se satiet sanguine, primus erit.
 Quanta trophæa canet victor, quot pectore plausus
 Edet, ob occisum gaudia quanta feret?

Signæ

Signa notasq; dabit concusso vertice risus,
Diducetq; suas ore sonante genas.

CAVSA Deus vitæ, rerum bone factor & autor

23. Quas gero, fortis opem fer mibi quaeso Deus.
Hoc jam dum caveo Deus optime maxime praestes,

Omnia fac hostis vota sinistra cadant.

Allius effugiam procul hinc feliciter usus,

Ne mea vita ab eo sentiat icta necem.

O utinam duris esset mea lingua cathenis

Claustra, fatigatum vocis & esset iter.

Turpe nihil facerem, sed me venerabile Numen

Duceret in cunctas luce micante vias.

Neu me præcipitem mens ferret in avia cursu,

Neu mala delictis parceret ipsa suis.

Damna darem nulli, præcordia labe vacarent,

Nullaq; patrarem facta nefanda foris.

Sic hostile meos casus non cerneret agmen,

Nec fierem turpis barbariore loco.

SED manibus rectas lapidem qui mittit in auras,

28. Accipit illius vulnera digna caput.

In tenebris pungens alium se traicit ense,

In foveam præceps autor & ipse cadit.

Ecce jaces, alto qui me removere volebas

Impete non uno, quam miser ecce jaces.

Quod non sperabas nunc hostis ab hoste tulisti

Vulnus: in autores damna redire solent.

NON equidem letor quod obis, sed ploro ruïnã:

3. Vna semel cunctis est in amœna dies.

SUNT

Sunt qui res peragunt inhonestas propter amicos
20. Quos vel ab his tandem gratia nulla manet.

ELEGIA QUARTA.
De Elemosynâ & mutuâ ope alijs præstandâ.

Non imitère viros dulcissime nate tenaces,
Qui nimis in miseros lumina cæca gerunt
Obtusum cor habent in egenos pauperis artus,
Quos perijsse magis tabe fameq; sinunt.
Ne facias lusus miserè stipis ara petentes,
Nec mendicatos despice voce cibos.
Addere vim victo per sortem, pessima res est
Triste novus crucians pectora mæsta dolor.
Mox alimenta feras quæ vis, nec differ in horam,
Qui citò dat bis dat, dat mora tarda nihil.
Aure quiritatus facili cape, pauper ab ore
Quos jacet, & querulas corde repone preces.
Triste nefas oculos avertere quando fatigat
Irus, humiq; jacens vilia scruta rogat.
Nonne vides nudus miserabile transigit ævum,
Des quod ei rerum flagitat usus inops?
Væ tibi si Dominus faciat relevetur ut ille,
Accusetq; tuas corde tenace moras.
At simul afflictis præbebit vocibus aurem,
Autor egestatis non minus ipse Deus.
In te de supero sententia lata Tonantis
Tàm duras etiam tradet ab axe manus.

¶

UT quoq; te rursus benedictio larga sequatur.
7. Fer. precor, exiguam pectore pronus opem.
Vox ut grata Virum referat rumore secundo
Teq; canat quisquis terrea regna colit.
Fas quoq; busta tuis ornari laudibus atra.
Accedant meritis hic benefacta tuis.
Vnda domat flammis, nudum miseratio labem
4. Tollit, & ad vultus est via certa DEI.
Cum bene fit misero, gaudet rex altus Olympi.
Nec frustra tenues grata tulisse sinit.
Quippe dat officij precium cum fœnore magnum.
Rebus in adversis cum benefactor eget.
De dulci melius meritis mereare sodali,
14. Ante tibi fera quam stamina Parca fecer.
Pro modulo rerum facias super orbe benigne.
Nec rebus cassos destituisse velis.
Tunc etiam letos ubi vis diffundere vultus.
Non dubita meritis pauperis esse memor.
Sic aeterna tuos pertentent gaudia pectus,
Sic videas hilares tempus in omne dies.
Non bene qui fecit, non compensatus abibit.
16. Pro meritis capiet premia quisq; suis.
Fac modo permaneas equus cum nate, mereris.
18. Et nihil officio sit, rogo, triste tuo.
Cumq; bonis ornas factis, det amica voluntas.
Qua dare vult, verbis gratia dura nocet.
Sole fatigatis ros est gratissimus herbis:
Quod res est herbis vox id amica Viro.

Sept

Sæpe etiam donum superat responsio blanda,
At pius & facilis vir dare utrumq; solet.
Exprobrat officium stultæ vox rustica verbis:
Invitis meritis gratia nulla venit.
Sponte datum sequitur fœnus preciumq; vicissim.
14. Nil maxet invitæ post benefacta manus.
Munera quæ te ferre Deus jubet offer ad aras,
Si tua perpetuo vivere dona velis.
Qui non ante obitus extremaq; funera præstat,
Quæ præstanda Deo, nil moriturus ager.
Tunc tibi divitiæ nil sunt, nil aris acervi
Quos sudore tuæ composuere manus.
Morte tuâ trades alijs, & serior ætas
Gandeat loculis, ut malè grata, tuis.
FAC benè sorte ferâ parvæ stipis æva roganti,
29. Hoc jubet æterni vox veneranda Dei.
I nunc & cælo monitus benè confer in arcam
Thesaurum, quo nil majus hic orbis habet.
Pauperis in gremio cum fœnore ponitur aurum:
Felix exiguis qui benefacta dedit.
Aspera cum res est hoc te deducit egenum
Ex medijs iterum sorte favente malis.
Prælia cum rigidi fuerint ineunda Gradivi,
Id clypeos, hastas, armaq; tota dabit.
ADDE quod est hortus referens cum fœnore largo,
41. Quisquis in afflictos mitia corda gerit.
Et quamvis dominus det humo sua corpora nigra,
Mens tamen illius vivet in axe poli.

NEFE

NEVE malam referas laudem prius aspice cautus,
2. Cui benè tu facias fataq; dura leves.
Floreat ut totum quondam tua fama per orbem,
Mentibus officium dulce stet antè pijs.
Si cupias precium, precium te quando manebit,
Ut peragas letos letus in orbe dies.
Vel quia nil ingens vice cum casa pauperis affert,
A Domino gratum pro pietate feres.
Munere pro grates quæ non agit impia turba,
In stygio pœnas flumine mersa luet.
Suffice larga pijs exemplo Numinis alti,
Nulla alimenta sibi turba scelestâ ferat.
Dignus ut auxilio bonus est in rebus egenis,
Sic reprobis merito tuq; negabis opem.
Vtile sæpè fuit vacuos mansisse malignos,
Qui quò plus teneant plus malè semper agunt.
Ergo cum veniet, Cereris tu subtrahere munus,
Ne scelerum cursus peior adire queat.
Ne tibi post, poceat malus hospes viribus auctus,
Ne numero certet post benefacta malis.
Odit & hos ita, qui solium premit altus Olympi,
Perversoq; dabit præmia dira gregi.
OMNIA, quando damus, non rarò perdimus æra:
20. Utiliter miseros sæpè iuvamus ope.
FRATER fraternos casus benè subleuat ægris,
21. Plus tamen adversis corda miserta iuvant.

I

ELE-

ELEGIA QUINTA

De rebus mutuò dandis.

Mutua si dare vis alicui, vigil æra ministros:
8. Qui capitis parcas debet habere manus.
Quæ te majori sunt forsan credita quondam,
Legitimam quando sunt reditura domum?
Illa perire putes, quæ das utenda potenti,
Culpa sit à magnis quid revocasse Viris.
Nobile præstat opus miseris qui commodat aurum,
29. Sicut & is socij quem gravis aura movet.
Vos quoq; consortes locupletum divitis arca,
Credite sollicito fulva metalla Viro.
Crede, tenes quisquis loculos, qui pondere turgent,
Capsula fer quando poscit inanis opem.
Hoc tibi sed capias alieni debitor aris,
Præscriptam nolis multiplicare moram,
Polliciti memor esto tui, nec tempora differ,
Fraude: nefas fictis post habuisse fidem.
Qui semel est lesus, quamvis per numina iures,
Amplius haud egvis indoluisse potest.
Res quoq; sæpè datur multis, ut tempore certo
Possideant, sed qui res retinere volunt,
Credita mancipium dicunt non temporis usum,
Amisisti novus est ipse repertor herus.
Creditor anne dolis non jure offenditur istis?
Cum res per multas lata sit illa preces.

Imme.

Immemor est, manibus dederat prius oscula dantis,
Voce ferè lacrymis deficiente sua.
Qui quod adhuc superat, vitamq; per omnia ducit
Prospera, scit socij munus id esse sui.
Si tamen hæc iterum socius sua debita poscat,
Ne det, fat causas invenit ille mora.
Heu miser, ut querulus jam tempora culpat & annos,
Iam sunt ex alijs æra ferenda locis.
Reddere cum possit, non reddit, fœnora dicens,
Dimidium quamvis vix reulisse velit.
Si dare per sortem nequeat, non amplius ille
Postulet, & gratis res abijisse putet.
Ibit in hostiles animos cum debita poscet,
Alter & effluxi temporis æra petet.
Tàm citò contrahitur vitium, dandoq; parantur
Arma, satis magnâ pro bonitate Viri.
Dira moneta redit, si quæ redit, in super ille
Det magnas grates, dissimuletq; faces.
Hinc est quod miseris decimus vix elocet aurum,
Auri sint ipsi pondera multa licet.
Cogitur hic mendax & Vir pius impius esse,
Vt malè perdendas sic tueatur opes.
At patiens fer eum, qui se debere fatetur,
Et reddat, curam pectoris esse docet.
Sæpè etiam jubeas pauper sibi credita servet,
Aut ferat auxilium mitior ira moram.
Profuit hæc pietas, ob amicos perdito quiddam,
Cum teneant loculi pondera plura domi.

*In ceca nummi frustra tellure locantur,
Magnus cum damno contegit æra lapis.
Occidit, & lapides sibi jam comulavit ad urnam
21. Amplam ementito qui sruvit ære domum.*

E L E G I A VI.

De vadimonio.

PLura vadaturus non suscipe viribus, ære
8. Pro socij, tua ne pectora frangat onus.
De corio ne nempè tuo ludatur & auro,
supplicium capiti præ sibi triste parat,
Vir bonus officio pro caris spondet amicis,
29. Et reus ut non sit sub cruce vota facit.
Vir malus ingenio meriti non arbiter æquus
Promisso profugus tempore nullus adest.
Fida vadis probitas est magni Numinis instar,
Elocat ob miseros remq; laremq; suum.
Hoc socialis amor memori sub pectore condit,
Thure redemptori gratus ubiq; litat.
Impius ergo Vir est alij qui causa pericli
Supplicijq; fuit, nec memor illa tenet.
Qui se præstiterit, miser est: hæc unica multis
Magnificas pietas dilapidavit opes.
Trux veluti montes Boreas mare cogit in altos,
Cum gravis ad summum voluitur unda saluum.
Sic miseros res illa Viros huc jactat & inde,
Ut quid eos olim vix habuisse putes.

Mittit

Mittit in exilium magnates, mittit ad oras
A patria longas ire redire vias.
Fraudibus expediat si quis se Marte forensi,
Nec dubitet puram sic temerasse fidem.
Nonne putes dignum qui trino fuste doletur,
Restituat plagis ut tua damna suis?
Quanta potes socio præsta: fuit utile nullis
Ante malum vires consuluisse suas.
Sæpè quis hæc fecit, quæ non nocitura putasset,
Is citius dicto vulnera mille tulit.

E L E G I A VII.
De crapula.

RES quamvis vetus est assuescere plurima ventre
19. In latum dulcis pocula ferre meri.
Attamen hoc omni plus est à parte fugandum
Quàm fures mediâ qui tibi nocte nocent.
Heluo cum vitium longo firmaveris usu,
Cumq; frequens fuerit turgida vena mero.
Pestis erit oculis innata, nec ara manebunt
Quæ coëmant quales postmodo cunq; cibos.
Tunc ubi jam jejuna nimis marsupia poscent
Ut nova visceribus sint alimenta tuis.
Ni pereas, adeundus erit vir dives, ut ara
Credat, & eximio fœnore carpat opes.
Illa dies veniet quæ mutua reddere cogat,
Ni reddas, cæco carcere vinctus ages.

Quem ligo longa iubet purgare vel arva, vel hortos,
Non sua Thyrsigero perluat ora freto.
Ille nequit dives fieri, qui plura ministrat
Ori, exercitijs quàm superare potest.
Qui bene composuit quæ parva, relinquit acervos?
Fontibus ex modicis flumina quanta ruunt?
Dives erit, multos bene qui collegit obellos:
Felix qui longo parva labore tenet.
LVXVRIÆ comes est paupertas: negligæ fastus,
20. Emergat quondam, qui modo repit humi.

ELEGIA VIII.
De paupertate.

HÆC est commoditas miseris in forte jacenti,
20. Parcius ut peccent, cor sine labe gerant.
Non furias metuant, nec habent in pectore testem,
Conscia perpetui causa doloris abest.
ELOQVAR humana series quibus indiga vita:
29. Ventre cibus gaudet, suppressit unda sitim.
Qualiacumq; gerat nudum velamina corpus,
Stent pluvias contra tecta parata feras.
Si tibi vel tenuis, vel res est ampla, quiesce,
Nec pede mille petas non remorante lares.
Res inhonesta suos quoties mutare penates,
Ora, aliena domus vix aperire sinit.
Heu nisi te facilem tribuas epulasq; ministros,
Quæ jam sunt capiti dira parata tuo?

Hospitiis

Hospitis est locus, huic tu non parere refuses,
Communes tecum debet habere cibos.
Ergo citò positas onerent nova fercula mensas,
Ito feras etiam fornice dulce meram.
Ni facias, acer Dominus quæ verba profundet?
Vulnera non faciens vulnera forte feres.
Aut exire domo vox præcipitata jubebit,
Hoc nec te, dicet, posse manere loco.
Adventare novos properè jam fingit amicos,
Aut miser hinc posthac frater alendus erit.
Hæc submissa viri sapientis corda movebunt,
Hoc siquidem quoq; nil tristius esse potest.
Concoquit hospitium propter tam multa locatum?
O felix, proprio sub lare quisquis agit.
CVM præter modicum panem nil restet egeno,
35. Et secum nil quam vitia seruta ferat.
Nec tamen hæc dubitat quis ei subducere technis,
Nonne vel is latro jure vocandus erit?
Ergo sui spoliat socij quicunq; labores,
Ense velut miseros trux homicida necat.
PAUPER ut est tenuis, tenuem plus expeto vitam,
50. Sit modò mens sano corpore sana mihi.
Possideant alij congestos aris acervos,
Et vix præ morbo pallida membra trahant.
CUR aliquos celebres, claro quod nomine florent,
10. Et magno positi sunt in honore graves?
Cur aliquos, quòd humi serpant, non laudibus ornas,
Sed passim turpes ridiculosq; facis?

Parva quidem volucres inter, sed rura pererrans:
Colligit hybleum pendula nectar apis.

E L E G I A IX.

De mendicis.

O Tua non subeat præcordia nate malignus
41. Torpor, adulanti ne roget ore stipem.
Sponte sua pauper merito ridetur, & ipsa
Præ mendicato mors magis apta cibo.
Quem peregrina capit magis esca, quid ille labores
Curet honorificos, quid piger ille gerat?
In laudes vigil est, in labes nescius à quo
Pendet, & impuro cogitur ore loqui.
Dictorum phaleris usus dat dulcia verba,
Grata canit Dominis impia lingua suis.
Commodat, ut comedat, fert, ut ferat, albaq; nigra
Dicit, herosq; jocis demeruisse studet.
In quibus est sapiens animus non ista sequuntur,
Quisquis & ingenio deteriore vacat.
At sua pauperies Gnathoni dulcior hyblâ est,
Pro fructu stipulas scurra nefandus amat.
Tempus erit, vultus quo fors huic monstret acerbos
Cum scelus id poenas triste dolore luat.

E L E G I A DECIMA.

De labore.

Audi

Audi nec fastu filii documenta repellas
 32. Hæc mea, ne doleas improbitate tua.
 Si qua meis fuerint præceptis nata iuventa
 Commoda, quod spero, tu quoq; primus ades.
 Etatis tenero sibeas cum flore labores,
 Semper honorificas res age, sanus eris.
 Thesaurus melior, pax ævi, vitæq; sospes,
 22. Merces exhausti certa laboris erit.
 Pigrinâ torpens lapidis pars æmula lati
 22. Stercore, nam puras non sinit esse manus.
 Nam quamvis lymphâ sordes mundaverit ante,
 Mox attrectato squalet, ut ante, luto.
 Nec te pœniteat purgare ligonibus arva,
 7. Hæc ex divinâ munera voce geris.
 Nudus ara, cole nudus agros, sudoris & unda
 Corpora lapsa tuo jugera sæpè riget.
 Si tibi sunt stabulis armenta, in pabula ducas,
 Lanigeras pecudes lactiferasq; boves.
 Cerne quid expediat, si videris utile rebus,
 Agmen in arcta tuum claudere septa velis.
 Post longos miseris qui subtrahit æra labores,
 35. Sanguinolentus homo jure vocandus erit.

E L E G I A X I.
 De famâ secundâ.

VT melius de te præsens & senior ætas
 42. Iudicet, & clarus laude veharctis annus.

Fac decus immortale tuâ pro parte sequaris,
Rebus honorificis invigilesq; tenax.
Nam pavet interitum quicquid natura creavit,
Orbe nec hoc species ulla perennis erit.
Et repetunt ortus, ortus quæcunq; tulerunt,
Res tamen hic expers funeris una manet.
Laus ea nomen habet, laus indelebilis ævo,
Laus ab eo, cui te parcere terra decet.
Splendida quippe viros post ultima fata coronat
Fama, nec in miseris fertur ut omne vices.
Hoc retineto magis quam millia divitis auri
Pondera, quæ lethum sunt habitura suum.
Quamvis aut pylum vincamus Nestora vitæ,
Dentq; licet letos dulcia fata dies.
Illa tamen veniet quondam nox omnibus atra,
Mors quâ nostra truci corpora falce metit.
Cuncta ferit Lachesis, sed famæ parcit honestæ,
Hæc æterna viris stamina Parca dedit.

E L E G I A XII.

De superbia.

HEV pudeat cælum terramq; colentibus altis
10. Exosum cristis turpiter esse suis.
Quippe nefas, ingens coram patratur utrisq;
Hi tua membra, sed hos altior aula tenet.
Vis dicam subeat cur fœda superbia mentes?
Laudibus, à Domino qui fugit, ille caret.

Quæ

Qui verâ partes cavet à pietate remotas,
illo nil totus pejus hic orbis habet.
Inde per immensas abeunt præcordia labe,
Inde seges multi materiesq; mali.
Triste nefas multis damnosa superbia ferit,
Quam merito Furijs annumerare potes.
At pater alta colens non turgida corda moratur,
Elatos lusus ridiculosq; facit.
Heu quoties reges sublimi sede locatos
Deicit ex alto per sua regna gradu.
Insigni tenues sceptro & splendore decoros
In dejectorum surrogat ipse locum.
Sola Dei virtus potest frenare superbas
Novit, & egregio præcipitare loco.
Scire licet: multos inâ radice revulsit,
Et iussit regni ponere scepra sui,
Transtulit ex humili non raro pulvere plantas,
Et claro regum robore fixit agris.
Res & opes magnas everbit gentibus olim,
Regna superba nihil jam nisi nomen habent.
Nec minus ergo frutex exaret solis ab aestu,
Cum largas cælo denegat Auster aquas.
Nec minus illi, inquam, terras periére per omnes,
Nullius & laudem posteritatis habent.
Ergo qui proceres inter quoq; rostra gubernas,
Quem titulum veri regis habere juvat.
Cautior exemplo fragiles demittene cristas
Disce, nec in fastus pectore surge tuos.

Tradita

Tradita sceptrâ pijs pro fœdere moribus ornâ
 Utiliter vitam transige puppe tuam.
 Non animos faciant vestes insignibus aureis.
 Ne fors in miseros turgida corda geras.
 Nec pia quod celsâ te Numina sede locarunt
 Cum fastu populis conspiciendus eas.
 Nescis quid rerum Dominus proponat in alto,
 Hoc scis, omnipotens omnia mira facit.
 NON etiam tutum est sibi consuetudinis usu
 13. Iungere ventosos in sua jura gradus.
 A pice, quam tangit, digitus defenditur ægrè
 Ut teneant puras & sine labe manus.
 Discet inhumanas quoq; vertice tollere cristas,
 Qui sibi cum modicis vivere turpe putat.
 Sublimes effiant flammâ ex ore superbi,
 Non hominem credunt qui modò repit humi.
 OMNIBVS insultant elatâ fronte, fatigant
 28. Sub pedibus toto quicquid in orbe jacet.
 Servat at interea vires Rhamnusia & iras,
 Illorumq; tenent noxia tela vias.
 Hoc facit in prædam dulcem cum valle moratur,
 Quam jejuna diu sperat in ora leo.

E L E G I A XIII.

De calumniâ.

QUID sequar hos delis qui fas in crimina vertunt?
 6. Iudicioq; rudi deteriora probant.

Non

Non illis uno curret fortuna tenore,
Aest ruptae vitij arboris instar erunt.
Arida cum siccis radix est leta venenis
Arbor nulla manu poma legenda dabit.
Non minor illius poena est qui voce sinistra
Clam socium pungens toxica dira facit.
In steriles frustra platanos is transferet hortos,
Non surget siccis frondibus ullus honor.
Illius interitus spectabit plurimus hostis,
Fabula totius notior urbis erit.
Rettulit in melius pia vox & quicquid acerbi est
Mitigat ac dictis extenuare potest.
Ergo cohors illam rursus complexa favore
Fert in amicitia jura sacra sua.
Nec qui detraxit maculas in rebus amici,
Pro precio vulgi crimen habebit iners.
Quippe in eum quondam si ebulliet ira malorum
Claudetur turpi janua aperta sono.
In melius quidam volitanti crimina vertet,
Patronumq; bonis unus & alter aget.
Ergo cave dictis absentum stringere famam,
3. Immeritos casu ne tua lingua premat.
Turpe manu cistis aliena auferre rapaci,
Furariq; domus tempore noctis opes.
Turpius est nomen quisquis spoliatur honestum,
Hoc potuit nullum plenius esse nefas.
Hostis ad invidiam si te trux obijcit omnem,
Non est cur maeſto corda dolore loces.

Hostes

Hofies confily moliminis atq; pudebit,
Excipient lacrymas ora soluta suas.
Proycit autores Deus in mala summa bilingues,
Seq; carere palam quo fatcanur ope.
Garrula decrepita movet iram lingua senecta,
7. Quâ coram imberbes pauca sonare decet.
In sua vota Deum cum verbis ora precantur,
Multa loqui sacrum damnat & odit opus.
Iurgia ne mecum petulans tu nocte susurro,
8. Non sum qui flammâs augeat igne novo.
Mens fatui rogus ut lignis accenditur irâ.
Quo plus irrites, plus calor ille furit.
Nullus amôr mihi cum sit inertibus esse joco sum.
Ut dem jucundos vece sonante sales.
Ille meo generi non parcat, & ore soluto
In lucem stultus multa nefanda feret.
Dispereat sua ridiculè qui crimina jactans
19. Latitiam propter turpia facta capit.
Illius hoc precium est: totâ ridebitur urbe.
Et titulo scurræ nobilitatus erit.
Tu verò damni ne quid patiare, propinquus
Esse cave levibus per sua verba Viris.
Exosum fallax hominum genus, ore profundit,
20. In mediumq; diu voce tacenda jactit.
Quem tenet ambitio multarum pessima rerum,
Ex omni dictis ille favore cadit.
Quâ non insulsus dimittit vocis habenas?
21. Eblaterat buccâ quicquid in oris habet.

Quid

Quid loquitur demens, nisi stulta & inepta propin-
Frena negat verbis garrula lingua suis. (quis,
Cor quibus est sapiens, trutinant quaecunq; profantur,
Mens bene docta nihil precipitanter ait.
E nucleata diu referunt cum lege sub auras
Qui melius rebus consuluisse volunt.
De socij famâ qui detrahit ore maligno,
Ipse suo capiti maxima damna parat.
Non est in numero positus sapiente: repulsam
Fert quâcunq; suos dirigit urbe pedes.
Os cum fraude loquens & honesta susurro profantur
28. Nomina commaculans, dirus uterq; Vir est.
Longa per hos dulces inter concordia fratres
Occidit, & fuso sanguine pasta rubet.
Hâc nulla est peior, nec in hunc violentior orbem
A stygio pestis proruit ulla lacu.
Hæc est pacifera turbatrix nata quieti,
Hæc facit hinc ac hinc multus ut exul eat.
Diruit hæc arces, hæc mœnia sternit & urbes,
Sceptra rapit, summo deijcit atq; gradu.
Res populi sortemq; fugat, loca dissita longè
Ut petat, & vires nesciat ipsa suas.
Hinc etiam nocet, & castis invisa puellis
Eripit egregias, nobile nomen, opes.
Ut misera pulcrâq; comas gravitate carentes
Sudores plangant nocte dieq; suos.
Vna tamen spes est, vanæ non credere linguae,
Menteq; compositâ dissimulare nefas.

Quippe

Quippe ab eâ quisquis gressus abduxit & aures,
Illius est animis aurea nata quies,
Nobilis est multâ casus vibice flagello,
Et scuticam passus cœrula terga gerit.
Extrahit humorem fera lingua ex ossibus ælimum,
Omnia tosta velut siccaq; membra facit,
Aspera vis oris ferro plus sternit acuto,
In medio strictum cùm furit hoste suo.
O felix quicumq; suum sic transigit ævum,
Aspera quem dictis vox superare nequit.
Ægra dolore vacat mens, livor corpora nullus
Pascit, Tisiphone pectore nulla sedet.
Non humeris onus impositum grave lassat eidem
Brachia, & exitio sunt juga nulla suo.
Non ferro miser aut vinclis religatur acerbis,
Sed quicumq; volet liber abire potest.
Ut sit inerme manu genus id, sed voce lacescat
Ne sit percussis fama secunda viris:
Plus tamen infelix est quem fera lingua momordit,
Ærea quàm cuius vincula crura ligant.
Probra super stygiis cruciant inimica palades,
Flammaq; sulphuræâ vix ita tristis aquâ.
Pectore sed quisquis Numen benè suspicit, illum
Vis hæc in lacrymas cogere nulla potest.
Impia lingua cadet sine fruge emissa per auras,
Nil nocitura suo solvet & ora sono.
Satra perosus & à Domini se parte revellens
Illius in flammis membra cremanda dabit.

Hem

Heu quantos ibi cor hoc sentiet igne dolores,
Non cessaturos perferet usq; rogos.
Vt Leo jejunas dudum se tollit in iras
Faucibus in prædam dente secante parat.
Seu velut ingenti tollit se pondus hiatu
Cacâ frendentes valle moratur apros.
Sic reprobos ad probra truci feritate repulso
Ira gravis tandem pœnaq; multa manet.
Quæ strepitus vanos edit vox, optima facta
23. Vt probro afficiat falsaq; verba sonet.
Vsq; adeo vires hâc assitudine sumit,
Illius ut nunquam cedat ab ore nefas.
L I N G V A velut gustu dulces examinat escas,
37. Et cum iudicio tradit in ora cibos.
Non minus ingenio sapidus studio illa sagaci
Libat, quæ fallax voce sonare solet.
Corde nefas animus versans res ducit ad arctas,
Quæ fuerant gratâ conditione modo.
M E N S benè gnara mali dat falsis ore repertis
12. Terga, nec in blandos gestit abire sonos.
Excutit ergo foras, foribusq; repagula ponit,
Seq; domi falso prætereunte negat.
O virtus, ô prisa fides cur secula linguis
Nostra? scaterere dolo compita quæq; fides.
Aucupio simile est, quod nos jam degimus ævum,
Heu modulans miser as fistula fallit aves.
Os loquitur blandè, sed cor agit arte sinistra,
Penè sit ut nulli nunc adhibenda fides.

K

Turba

Turba proterva boni culpant ita singula facta,
 Ceu scelus his nullum grandius orbe foret.
 Optima quæ fuerint dictis in pessima vertunt,
 Alternant subitas pro levitate vices.
 Ex tenui magnus scintillâ provelat ignis,
 Hesternusq; rogos dat quoq; sæpè cinis.
 Non ex insidijs blatero discedit, apertè
 Ni velut à miseris unda cruoris eat.
 Horum te furijs citus exime, grande malorum
 Corde nefas voluunt duraq; fata parant.
 Heu miserum probris si te premet, ore protervo
 Si tua per ventos nomina lesa feret.
 Dentibus insiget fama indelebile vulnus,
 Turpe tibi æterno tempore nomen erit.
 Ergo mali quondam nil ausa, vel arma moreris,
 Cùm velit hospitium tectaq; clausa, neges.
 Ne tua perpetuis exurat pectora curis,
 Cogarisq; tuum cedere fortè larem.
 Non imitere sonos dandis qui largiter edunt,
 4. Promittuntq; levi munera multa fide.
 Vox à pollicitis, à dictis verba recedunt,
 Præsens auxilium cùm rogat hora dari.
 Ut prius in ventos tollit se fumida nubes,
 22. Quàm rubeo calidus luceat igne focus.
 Tristibus à verbis ita verbera multa resurgunt,
 Ira gravis fuso sanguine tingit humum.
 Non ratio cor habet proba, cùm dant lumina nutus,
 27. Ipsa supercilys statq; caditq; fides.

vt

Ut scelus a veritas non audit, ab itq; furenter,
Ut sibi propositum pectore fiat opus.
Dulcia nam coram te fundit verba, magistri,
Quas geri, gregi, res operasq; vocat.
Clam struit exuium versutus & omne nocendi
In genus, & culpam te facit esse meram.
Inq; novos sensus fallax tua verba resolvit,
Ne sit honos dictis pristinus ille tuis.
Allos ut pestem vel diros execror angues,
Illi sunt odio maxima causa sacro.
Allos namq; simul caeli regnator abhorret,
Ut nec in aspectu possit habere suo.

E L E G I A X I I I I.

De veritate.

MENS Deus est verax, homines in imagine tali
Finxit, & exemplo nos cupit esse suo.
Turpe nefas igitur vana mendacia linguae
Spargere, falsiloquis fallere corda fonis.
Te quoq; cum retrò quis jusserit ire prophanum,
Ne sis mendaci turpiter ore tenax.
Praestat enim quali se cunq; exponere risu,
Et coram se non esse negare reum.
Quam contra verum dictis audentias ire,
At, nisi te lapsum verba dedisse, loqui.
Quanta tibi fasso veniet jam gloria crimen,
Quantaq; si veniam supplice corde roges?

K 2

Quem

Quem bene pœnituit, vix illum noxa manebit,
Supplicium majus lingua rebellis habet.
SI casu digitis oculos quis pungit apertos,
22. Ex oculis lacrymæ mox properanter eunt.
Sæpè quis in medio cùm cœpit dicere vulgo,
Fulmineo tacitum provocat ore Virum,
Ut qui se pungi putet, indignatus amarè
Cor paret, & fantem dicta probare velit.
Passere cum passer, vivit cum turture turtur
27. Quæq; suo generi consociatur avis.
Exquirat socios non falsos ore repertos,
Quem pia simplicitas & capit una fides.
IN fatui causâ quod ages ignobile fiet,
4. Serviat ingenij impetus iste bonis.
Clara nec officium præstare potentia debet,
Non est conveniens in tua jura cliens.
Vera tenax urge non æquum cedat ini quo,
In causâ felix est meliore mora.
Fas defende, tuos animus dum rexerit artus,
Ut pro te rursus stet pia cura DEI.
Cùm surijs contrâ te quis surrexerit, ille
Vindex lairatus non sinet esse ratos.
IVRA dolis donisq; cadunt violata, ruentq;
41. Præcipites quibus est futilis ære labor.
Incluta semper erit p. indentis gloria verum,
Quâ potes in veros ora resolve modos.

ELEGIA

ELEGIA XV.

De mendacio.

ERGO pium cum sit socios non ledere dictis.
7. Ne subeant linguæ tela nociva tue.
Non id amicitie nomen venerabile suadet,
Non id sanctus amor mandat & alma fides.
Mendaces animi foetus qui prodit in auras,
Non illo quicquam turpius esse potest.
OS sine teste loquens labes est foeda, nec illum
20. Intrat, quem fandi copia vana fugit.
Cui non ad fraudes lingua est assueta dolosq;
Est gravis ingenio sarcina ficta loqui.
Ille rudes mentes tantum capit, indiga cultus.
In verum sic nos turba proterva sumus.
Non ego raptores nec amantes approbo furti,
Cum contra iustum res hic uterq; gerat.
At non raptores nec amantes præfero furti,
Illis, mendaces quos iuvat esse viros.
Pœna tamen quondam gravis illos auferet omnes,
Raptor, fur, mendax, sunt cruce digna tua.
Non redeunt fructus ad falsos ore repertos.
20. Hoc est cur multi turpia damna ferant.
Gloria falsiloquos fugit, & qui labra resolvit,
Ut fraudes neccat, funere turpis obit.
Exitio multis fuit ars autoribus ipsis,
Dantur ei rursus qui dare verba solet.

K. 3.

EST

Est leuitas adhibere fidem Sycophanta quod affert,
Frugè caret quicquid futilis error ait.
Heu miseros, quoscunq; movent, quæ scurra solutus
protulit, est scurris credere turpe viros.
Credere turpe viros equidem, sed mallia fraude
Corda gerunt victi quando repente jacent.
Ne tamen ad nugas dulcis ledatur amicus,
Et ne quid malè fors impetuosus agas.
Multa prius super illa roges, quæ percipis aure,
Parcius ante oculos ire memento tamen.
Voce roga placidè coràm cur illud amicus
Audeat, à iusto quod petulanter abest.
Forsitan hæc aliquis cupiens malè crimina finxit,
Martia quò modò tu sævus in arma ruas.
Si quid alit morbi spem citra, corrige morbum,
Ne furor in cursus exeat ille suos.
Conuenit affari te dulci voce sodalem,
In te si verbis impius ille fuit.
Non est, ut fertur, de te sic fortè locutus,
Non labor est illi sic nocuisse tibi.
Aut si tale quid est, rogetes ut parcat honori,
Ne magis ingenio post vacet esse truci.
Effice ne socius tibi longo cognitus usu:
Cogatur vanâ de leuitate queri.
Opponunt odijs fraternos impia nexu
Ora, fides animis ne qua manere queat.
Illos inter te dictis mendacibus armant,
Ut fera præcipites prælia quisq; gerat.

Sepè

Sapè pio casu rudis excidit ore loquela,
Qualem se prudens post sonuisse dolet.
Nemo fuit semper tam iustà lege locutus,
Ut malus auditor non potuisset ali.
Iusta tuo prius hinc des intervalla furori,
Quam capias rigidà protinus arma manu.
Ante Dei subeant praecepta, repertus ut ille
Improbus, offensis indoluisse queat.
Mite cor est Domino, veniamq; rogatus amice
Non negat, & miseros sublevat ipse reos.
Ille sapit, qui more Dei non punit acerbè,
Cum lapsos animis pœnitet esse malos.
Non sine mente furit, cui sunt pia Numina cordi,
Ira parit rigidos impetuosos viros.
Aurea lex Domini sapienti regula vitæ est:
Vir bonus arbitrij nil putat esse sui.

E L E G I A X V I.
De juramentis.

SICNE tuam furij's capit execratio linguam,
23. Nec cessas verbis dira fovere pio?
Assiduè vanos jactas per numina voces,
Niq; voces testes, est tibi turpe loqui.
Tergore ceu scuticam vestigia dira sequuntur,
Et faciunt nigras crebra flagella notas.
Sic os sapè patens in juramenta profanat
Cor, & mortiferà labe vacare nequit.

K 4

Grande

Grande nefas DEVS est in testem sæpè vocatus,
 Heu miser hoc cordi est cui levitatis opus.
 At Deus in terris perjuria punit acerbè,
 Ut cadat illorum peste necata domus.
 Pro precio clades levibus, quæ triste sequatur.
 Umbra nefas veluti disjiciatq; malos.
 Non minus & scelus & labes quoq; venit ab istis,
 Qui malè dum jurent tale decere putant.
 Juramenta nefas qui factò examine novit.
 Et miseros nullà fronte gravare cupit:
 Quanta putas illum de cælo pœna sequetur?
 Præmia capturum pro levitate neges?
 O miser, infelix, ut homo perjuria celet,
 Excutiatq; suum corde latente Deum:
 Non tamen in cæcis Domino sunt pectora fraudes.
 Cæca, at supplicium perfida lingua luit.
 Ut quoq; damna ferat simulato Numine nulla,
 Non tamen os veniam turpe loquendo meret.
 Ergo Deum testem nunquam sermonibus addas.
 Improba si ratio fors tibi corde sedet.
 Quem pietas capit, is non frustra jurat ad omnes.
 Quos modicè fas est spargere ab ore sonos.
 Improba cum stygio se vox male devovet Orco,
 27. Exstupet, atq; pio stat coma dura Viro.
 Voce pios fugat, ac teneras non occupat aures.
 Quis nimium Furys tædet adesse mali.
 Et juramenti genus est mortale, quod Orco
 23. Devovet Eumenidum seq; suamq; domum.
 Assere

Assere Iacobi contra Deum alme nepotes,
Ne qua fera gentis verba nefanda sonet.
Qui de iusticiâ pietate, fideq; pependit,
Is citò perjuris dat sua terga viris.
Qui maculis gaudet, maculis scedatur & ipse,
Salvus ab exilio qui fugit esse solet.

E L E G I A X V I I .
De taciturnitate.

O Re tacenda loqui nocet, arcanumq; sub auras
27. Qui tulit, amittet corde patente fidem,
Tota gradum referent ab eò quæ fœdera iunxit,
Nullus ei dulcis, nullus amicus erit.
Grande manu medicâ cum sit sanabile vulnus,
Et cum dent veniam saucia corda reis.
Non est ut placidos iterum sibi speret amicos,
Fassus in urbe palam qui reticenda fuit.
Exitus in dubio cum sit, neq; gnara futuri
8. Mens tua, non coram ferre silenda velis.
Consilia ac tacitos retine sub pectore sensus,
Dum taceas tibi fraus hoc minor esse potest.
Non adeò cui vis tutò te credis amico,
5. Oris enim præstat frena tenere tui.
Aura leves animos, quò vult, ceu turbine perfleat,
Ingenium debet fortius esse Viris.
Quà via ducit eunt muliebria corda sinistrè,
Pectora constantis nulla procella mouet.

Sta solido firmus pede, nec te ducat in ullam
Partem, si dubias te jubet ire vias.
Ore semel dicto solidus ceu robur in hære,
Sed tibi fors fuerit turbida, sive nitens.
Non sibi proposito vir ab ordine cedit honestus,
Scurra aliud profert stans, aliudq; sedens.
Aure bibas paucula medio quæ protulit alter,
Verba refer, sed quæ jus pietasq; sinunt.
Turpe est, præcipiti nec fas præferre dolori,
Convenit ingenio reddere tarda bono.
Ecquis eas vetuit ne viribus obvius hosti,
Si modò legitimâ jurgia lege geras.
Cum res ad juris normas direxeris æqui,
Des operam dictis victus amicus eat.
Sed nondum victo nullus sit in hoste triumphus:
Sæpè tacendo aliquis victor abire solet.
Pondus inest verbis, & sunt sine pondere verba,
Laus æterna uno crimen & ore venit.
Cum qua recensentur, num vera sit ista require
Fama, nec indicio singula redde tuo.
Non semel insignem retulit vox garrula cladem,
In famis nemo qui tenet ora fuit.
R. V. M. O. R. E. S. capias ut iniquos aure, sodalis
19. De maculâ, in lucem tale tulisse dole.
Ora tenens nunquam sibi damna paravit: at ultrò
Qui blaterat, culpæ fertur & ipse reus.
Pectora ni violes reprimendo conscia vocem,
Et nisi cor læsum religione putes:.

Non

Non est cur fidis & amicis illa reveles,
Utilius tenebris quæ latuisse queunt.
De quibus ipse minus multo sit certior hostis.
Væ tibi, pro dictis aspera si qua feres.
Promptus uterq; quidem præbebit vocibus aures,
Et cum iudicio singula verba leget.
Attamen interea mens in te concita motu
Sæviet, ac odijs te dabit illa suis.
Auribus ut captes aliquod rumore sinistro.
Crimen, id arcano tu retineto sinu.
Tunc etiam tua cum transibit busta viator
Non sonet: occulti tu mihi doctor eras.
Illa ne rumpat, si quid sub pectore gestas,
Non portatori sarcina grandis erit.
Nec memor infestum duros cor sentiet ignes:
Mens benè sana domi, mens benè sana foris.
Vox fatui dictis, ut abortus, prodit in auras,
Embryo cum menses non habet ipse suos.
Ceu tateri telum fixo quod inhaeret amarum est,
Sic animos fatuos verba recepta gravant.
Sunt qui dum taceant, aspersam demere labem.
20. Ingenio ac dictis non didicere suis,
At alij pisces imitantur, ut impete lapsi.
Se gravibus verbis expediisse queant.
Hoc faciunt canti, non apto tempore mussant,
Prætereant scopulos donec, humumq; petant,
Tunc videas illos dare doctæ flumina lingue,
Cum jaciunt medio verba diserta foro.

Cor

Cor solidum nec adhuc formatos edere fetus:
Audet, & ora sonis impetuosa facit.
O. **UTINAM** linguam sic ferrea claustra tenerent,
23. Ne possit vetitos edere voce sonos.
Forte locuturo frenos imponeret ori.
Huic aliquis nostro, verbaq; vincla forent.
Horror inest animo ne dictis grandibus usus
Labar in errores, naufragioq; cadam.
Sed re ar, expediat quid multis & sit honestum:
Altera cum prosint, altera saepe nocent.
Huc agite o pueri, fatuis ne vocibus ora:
Vos in grande queant precipitare malum.
Namq; docebo velut praestare silentia rebus,
Vtile sit, noceat si qua tacenda loqui.
Triste dixit retulit precium, causamq; ruinae,
Os habuit sternax impia voce cohors.
Is quoq; qui dictis alios vexavit amaris,
A sceleris cursu tristis abire solet.
Non aliter jaciens fera crimina, quiq; superbit
in laqueos, alijs quos dat uterq; cadit.
ERGO tuos tantum spinosis manibus hortos,
28. Ne pateant multis, circumarasse iuvat.
Libera sed quas vult cur lingua vagatur in auras
Quam plus debebant vincla tenere domi?
Fortia prima ori sit cura repagula ponas,
Ne noceant dictis, nec sine lege ruant.
Vosa bilanx quoties argentea et aurea librat,
Nil nisi dimensum pendula librae capit.

Turpe

Turpe quod ante suo carnere examine verba,
Cum recitata semel non revocanda volent.
Donec in ore latent casus perpendat in omnes
Provida mens quicquid dicis, & adde moram.
Heu quoties miser est, qui gaudia preparat hosti,
Quae fuerat voti summa caputq; sui.
Est hostes etiam coram perijisse voluptas:
Est labi tumidos dulce videre viros.
TV melius: fuge fallaces nimis ore repertos:
32. Irrita, qui populi pendet ab ore, facit.
Tu melius: dic hoc novit rude fingere vulgus,
Non est arbitrii garrula turba mei.

E L E G I A X V I I I .
De adversis patienter ferendis.

MVNERA quae gestas ut sint accepta Tonanti,
2. Ne tibi deposito subtrahere colla iugo.
Fer mala corde tenax, à spe te nulla revellat
Vox in diversum si revocabit iter.
Quicquid alis cura patiens fer, & omnia praesens
Corde pio fixa spe tua damna leves.
Fide Deo, te difficili qui sorte iurabit,
Ad Dominum caeli spes bona monstret iter.
Sicut enim calidis rutilum probat ignibus aurum
Cum faber artificii percoquit aera manu.
Aut velut argillam carbo sub fornice durat.
Quam figulus celeri verterat ante rotam.

Non

Non aliter quoq; nos meliores aspera reddunt:
Quod fas, quæ pietas, quæ nocere docent.
Ecquid ei insultes cui mens est turbida? probris
7. Ecquid in alterius damna trophæa canas?
Arbiter est rerum, qui sceptrâ gubernat Olympi,
Quem tu derides, ille levare potest.
Fundenti lacrymas spes & solatia præstes,
Fle cum flente, malis condoleasq; suis.
Nate fero ne cede statu, sortemq; molestam
10. Mens bonâ & officij temperet aula tui.
Nemo adeo casu vixit miserabilis unquam,
Ut nequeat rursus surgere sorte sua.

E L E G I A X I X.
De tristitiâ.

Cyr ita sollicito crucias tua pectora luctu,
30. Anxia cur gemitu corda rigere facis?
Mens hilaris, mens lata parit robustius ævum,
Sunt vitæ pauci corde dolente dies.
Quin celer à tristi squalore profectus in alta
Gaudia, compositæ tu quoq; mentis eas.
Grandis humi luctus prostravit casibus altos,
Tristia non unum corda tulere virum.
Sæpè cadunt mæsti, leti cùm vivere possent,
Mæror & anxietas nil statuisse queunt,
Dum subeunt curæ, gravis ira, dolorq; fatigat.
Non fuerint vitæ fila diurna tuæ.

Lata

Læta quies animo neq; regia fercula curat,
Quicquid adest, labium cum pietate capit.
Corda tenet nullus pavor, & sine turbine mens est.
Aurea sors hæc est, aurea vita solo.
Anxietas & res animos perturbat ægna,
38. Cùm fortuna nimis fulmina sæva jacit.
Parcius ure tamen miseris tua corda dolore:
Felix adversis qui moderata facit.

E L E G I A XX.
De desperatione.

SI S licet in mœstis positus, quæ ferrea sors est,
2. Eveniant animis tristia quæq; tuis.
Non adeò debes spes mittere pectore cunctas,
Amplius ut nullas jam superesse putes.
Auxilij mora fortè Dei si longior obstat,
Differt non aufert tempora læta Deus.
Ab miseris, Dominus quibus est fiducia nulla,
Aspera, neu credunt, qui levet esse super.
In varias nutant partes, nec pectoris æstus
Norunt quò tandem deposuisse queant.
Heu miseris, quibus est spes omnis ab axe remota,
Nulla salus animo, corpore nulla quies.
De supero quibus in miseris non pendula spes est,
Mendacem faciunt corde vagante Deum.

In

In se confisas Dominus velut arce tuetur,
Miles & hectoreas sustinet ipse vices.
Vae quibus est animus casu dejectus acerbo,
Pes stabilis tandem fata secunda feret.
Res homo fortunæ cunctis obnoxia telis,
Cum volitant æquis mentibus illa feras.
Æquore latus obit, modicis qui fluctuat undis,
Parva ruina solo, magnus ab axe fragor.

E L E G I A X X I .
De somnijs.

QVOS animus male sanus habet, luduntur inanem
Spe, quam concipiunt cum sua membra le-
Vana superstitio fatuis oracula pandit, (vant.
Cum Lemures noctu mente vagante vident.
Somnia quem capiunt, ventos is captat & umbras,
Stulte quid in Manes fers sine fruge manus?
Præteritæ nescis, quod lucis imago recurrat,
Ecquid & hæc rerum dicere verapotes?
Præter difficiles in tristi pectore curas,
Nil vaga monstriferæ somnia noctis agunt.
Plebs in nocturnas occumbit credula larvas,
Ni veniant verbis consona facta Dei.
Est fat ei Vatum qui pendet ab ore Tonantis,
Præscripsit Dominus quâ gradiare viâ.
Sana loqui novit divina statuta capessens,
Exitiosa nimis devius error habe.

Somnia

Somnia quid jactas? quid inania sacra magister?
Spemq; laremq; Deo credito, salvus eris.

LIBER QVARTVS

Ecclesiastici,

ELEGIA PRIMA.

De correptione.

SÆPE quis incensus per jurgia culpat amicos,
Et jacet in medium crimina ficta forum.
Ausit at in rixas tergo vix ire caprinum,
Nec sat festivo proijcit ore minas.
Quod reor esse liquet: neq; enim sapientis acerbum
In jus insontes aspera lingua vocat.
Malo tuas in me diras per compita voces,
Quàm tacito mutum pectore vultus alas.
Æquo animo penas tolera: fuit utile multis
Crimen ab ingenio non reputasse suo.
NAM velut incumbit quando mens agra dolore,
22. Extremiq; cui funeris hora venit.
Non est conveniens, ut vultus lusu ant
Illius exhilaret pectine blanda chelys.
Sic importuno lacerari tempore nullum
Præstat, & ut sileas tutius esse putes.

L

Non

Non est officium populum tam velle docere,
Cum rude privato sub lare tractat onus.
Hostis ubi nullus fertur, discedat ab armis
Miles, & in patrio vertat aratra solo.
Ne doceas alios, cum sis rudis ipse magister,
18. Artibus à vacuo discere nemo potest.
Si culpare voles, à te prius exime culpam,
Primaq; vulneribus sit medicina tuis.
Res indigna, reus quàm Iudex praesidet urnae,
10. Curia nì caveat crimine iura jacent.
In vitium lapsos qui damnat, & ante tribunal
Mente stat impurà, crimen is ipse meret.
Non bene tunc vindex alicui sententia fertur,
Pendet adhuc dubio res ubi tota foro.
Ne quod fas dicat, constringitur aere labellum,
20. Muneribus Iudex aequior esse solet.

ELEGIA SECUNDA De morbis.

UT nos turba sumus varijs obnoxia morbis,
38. Sic habeas aeger, quam tibi sterno, viam.
Prima tibi fuerit Superum bene cura litandi,
Placatus reddit corpora firma Deus.
Mentem averte malis, & crimina corde repellas,
Affer & innocuà thura sacrata manu,
Dulce Deo facias, & pingues offer honores,
Sicut & is jam jam quem cava busta ferent.

Præ-

Præsentemq; Deum terris quia nata figunt,
Tolle moram, ac medicos j'pete deinde cibos.
I'pete Pæoniâ medicus citò gnarus in arte
Tentet Apollineâ parte levare malum.
Plus tamen herbifero valet ara Machaone, quando
Voce poli Moses suppl'ce poscit opem.
A Domino referunt communia vota salutem,
Ut sint egroto mitia fata Viro.
Luce carere agram præstat quam ducere vitam,
30. Grata loco tristi mors properata venit.
Fercula lauta velut misero sunt nausea ventri,
Et renuit magnos funeris ara cibos.
Sint statue quamvis pario de marmore nares,
Non capiet nares suaviter ullus odor.
Dente nihil simulacra terunt, nec fauce recondunt,
Ut stet eis lautis splendida mensa cibis.
Non aliter qui plura petit cum plurima cistâ
Possideat, miser est, nescit & ære frui.
Quippe lues illum fatis si vexat amara,
Parcus opum corpus tabe perire sinit.
Tot gemitus edit, quot nummos edit in auras,
Ex uno geminus fitq; dolore dolor.
Sic jacet imbellis pulcrâ cum Virgine lecto,
Qui nequit in Veneris castra venire spado.
Dumq; sciat misero sibi quod sit inutilis ardor,
Ingemit, ac frustra dulce pererrat opus.
Res est incolumes invisere grata Tonanti,
Est opus ad miseros currere dulce Deo.

L 2

Digna

Digna favore venit majore cupido levandi
Major, & à cælo præmia certa feret.
Sit quicumq; volet dives, tollatq; quarelas,
30. Quod vix membra gravi pressa dolore trahat.
Corpus & ingenium sospes mihi gratius auro:
Ditæ quàm miserè corpora morbus habet.
Non ego lætitiæ, plus illâ, exposco secundam,
Non mihi sit majus quicquid hic orbis habet.

E L E G I A III.
De medicinâ.

GNarus Apollineâ redametur in arte Machaon^{us}
38. Est medicis etiam certus habendus honos.
Quid ferat hora sequens, quid vesper serus, & Eos
Crastina, tu nescis, novit at omne Deus.
Is citius dicto benè sanos viribus artus
Orbat, & in renes spicula cæca jactat.
Una necat, vitam Domini manus altera reddit,
Ut vivas medijs utere nempe datis.
Est medicus cæleste bonum, produxit ab imâ
Quod tellure suis viribus ipse Faber.
Quis putet in modicis lateat vis tanta quod herbis,
Ut referant sanas pro bonitate vices?
Restituant animas, ubi pharmaca dulcia præbent,
Et faciant leto membra vigore geras.
Arte potens, rerum dominis chirurgus amatur,
Admittuntq; manus Nuxina Phœbe tuas.

Rex

Rex medicum colit in suggesto nixus eburno.
Hinc ope pro multis ille reportat opes.
Te quoq; forte decet, quod rex sibi ducit honestum.
Si nescis, soboles est medicina Dei.
Tu quoq; qui Domino peccasti viribus audax
Ipse tuis, Domino, si cupis esse, lites.
Hinc docti doctas inquire Machaonis artes,
Illius officio vita manere potest.

ELEGIA QUARTA. De generis humani miseriâ.

O Homo quàm miser & quàm res es plena laboribus.
40. Principium, medium, finis & ipse malus.
Hic lacrymæ, labor hic, Mors hic venit aspera vitæ.
Tunc etiam infantes cum videt aura novos.
Usq; adeo nemo mundi sub cardine vivens
Ex omni vitam parte beatus agit.
Sors Dominos rerum, sors aspera tangit egenos,
Per variasq; vices Cræsus & Irus eunt.
Seu canabem duram, rex sive quis aurea gestat
Fila, domus cuius cingat honora caput.
Dum se calcari fert, & nos vescier aurâ,
Communis nostri pendula terra parens.
Semper habet rixas, & jurgia, semper in iras
Semper in invidiam corda cruenta tremunt.
Tunc etiam dulci cum membra sopore levantur,
Sustinet alternas spesq; metusq; vices.

Nam subit interea diuturnæ lucis imago,
 Et sua sopitis tristis Erinny's adest.
 Nocturni terrent lemures, & inania ludunt.
 Monstra, dolor corpus, pectora mæror habet.
 Palpitat angusto cor tramite, fædus ab alis
 Hircus olet, lacrymis stragula tota madent.
 Nunc hos ense minax sequitur, vel perculit hostis,
 Nunc illos calido turbine flamma vorat.
 Non aliter jugulo quàm qui sua colla redemit,
 Aut qui de mediâ strage remissus hiat.
 Mox ubi delusum se lumine cernit aperto,
 Vanaq; nil præter monstra fuisse videt.
 Heu quantus animo fert plausus? quanta recurrunt
 Gaudia, sollicito jam pereunte metu.
 Hoc genus humanum patitur, genus atq; ferarum.
 Quod sua cumq; pigro membra quiete levat.
 Plus decies unâ tamen æmula nocte recurrunt,
 Facta die nequam si qua fuere viro.

ELEGIA QUINTA.
 De Morte.

DANDA solo lacrymis alij cùm funera plangunt,
 38. In lacrymas oculos fer quoq; nate tuos.
 Causa tui subeat fletus, bona mille per atræ
 Quod furias Parce jam tibi adempta putes.
 Si vitidum de deris mæstam velamen in urnam,
 Mandes & exequias summa parare dies.

Frigida

*Frigida non dubites inferre cadavera tumbis ?
Defunctis etiam publicus extet honos.
Si fuit officio tecum conjunctus & usu,
Ex oculis largæ decidat imber aquæ.
Sufficiatq; dies vix unus & alter obortis
Fletibus, hæc pietas corda aliena capit.
Ne quis ab officio te cedere dicat honesto,
Signa tui luctus mæsta doloris habe.
Dulce rudimentum populo dabit illa sinistro
Forma : quis ex lacrymis non putet esse pios ?
Meta tamen lacrymis obstat post funera veris,
Neu cor ad extremum sentiat ægra tuum.
Scilicet hoc iterum quod profuit ante nocebit,
Iam benè sufficiat justa dedisse suis.
Carpit enim vires mæror, mortemq; propinquam
Reddit, & in multos non sinit esse dies.
Immodicus tua corda dolor non occupet, æstu
Ne medio pereas ipseq; fortè cadas.
Non ratio dulces reparandi est ulla sodales,
Non quis ab infernis rursus abire potest.
Tunc sat amicorum fati lacrymisq; dedisti,
Cum requies illos sub pede dulcis habet.
Ille quod est hodie tu cras potes esse dolendo,
Mors mortem sequitur, nex nece nulla caret.
Aspice te rursus, te consolare jacentem,
Quod quem deploras axe receptus agat.
O. I N A M O E N A dies l: thi statione secundâ;
41. O quàm difficile est hic benè posse mori.*

Cum properas curvusq; paras naveſq; Charontis,
Fœuci ac diti maximus horror ades.
Parca mane, intervalla rogant quîs aurea ſors eſt,
Nulla dies quibus eſt aſpera, Parca mane.
Parca veni, quibus eſt hoc durum vivere mundo,
Vita quibus triſtis, Mors peramœna foret,
Cui deſunt vires, rebusq; laborat egenis,
Querere quem victus curva ſeneſta vetat.
Amplius & nullam qui ſperat in orbe ſalutem,
Quiq; ſuis lacrymis quod facit omne rigat.
Ille ô Parca tuas ultrò ſe volvit ad aras,
Fert perteſa diu ſila ſecanda tibi,
Non animos atrâ ſolvit formidine Mortis,
Qui benè quod ſit humus glebaq; novit homo,
Lex ea cœleſtis fato pereamus ut omnes,
Terra quibus genitrix eſt rudis, atq; lutum,
Perq; gradus alij ſuccedunt, cum gravis urna
Feri alios, tumulo juſtaq; ſumma facit.
Cur igitur quoq; tu dum ſis obnoxius illis,
Non benè compositâ funera mente ſeras?
Mille ſolo dulces etiamſi vixeris annos,
Illa tamen ſemel eſt hîc adenda palus,
Scilicet hoc ævum nil fata noviffima curant,
Pendet ab arbitrio vitaq; Morsq; Dei,
Terra quibus genitrix iterum vertentur in ipſam,
Terram, ac interitus neſcia nulla manent.
Sic mare quas mittit recipit concuſibus undas,
ſic repetiant ortus ſumina cuncta ſuos.

Sors.

Sors hodie floret, Boreâ cras obruta marceat.
Alternatq̄ suas lubrica Diva vices.
Fide minus, radios dum sol tibi præbet amicos,
Ne mox horribili lumina nocte tegat,
Scinde tuos iterum luctus, nam purior aurâ
Iam reparare potest Cynthius orbe diem.
Tempus erit, quod concilium ad commune vocabit,
Omnes clausa soli quos monumenta tenent.
Tunc redi viva iimis prodibunt membra sepulcris,
Illos tu cernes lumine quosq̄ tuo.
Se vindex hominum factis accommodat æther:
Pro meritis venient spesq̄ metusq̄ suis.
Fasq̄ nefasq̄ Deus tunc equâ lance probabit,
Nemo feret meritis plusve minusve suis.
Hora brevis miseros luctus in gaudia longa
Vertet, & in tristes omnia læta dies.
Præmia post fatum veniunt, ceu corporis umbra,
A summo merces funere vera datur.
Ergo quid ante obitus tu dicas ore beatum?
Pendet ab extremo gloria vera die.
Iudicium patris à fato de prole resurgit,
Candida propter eum tempora natus habet.
Ut sit dura, tamen vestis consumitur usu,
14. Vix ut eâ sordes tollere calce velis.
O miseros, dulces ubi vix benè vidimus auras,
Lux brevis in tenebras nos modò rursus agit.
Læta semel lex est mortalibus ista, reversi
In ventrem redeant matris humumq̄ petant.

Est caro nostra novi prato nimis emula fœnis,
Mane novo quod stat, sole cadente cadit.
Busta locum bustis cedunt, alijsq; peremptis.
Mox alij subeunt ut nigra regna petant.
Sic folia ex folijs nascuntur in arbore verna,
Sic alio pulsam gramine gramen obit.
Flos & homo vitæ communi sorte tenentur,
Ad Boreæ rabiem fractus uterq; perit.
Qui statio de more data est variabilis herba,
Non res æternos sentiet illa dies.
Hæc quoq; fata manent qui non mortalia temnunt,
Cumq; labor fabris, cumq; labore faber.
Esto memor vitam quod mors haud tarda sequatur,
Non est quâ lethum lege tenere queas.
Illa, diu nosti, quo tecum fœdere pacta est,
Quo minime credis tempore parca venit.

ELEGIA SEXTA.

De veteris Testamenti patribus.

NUNC etiam veterum canimus monumenta vi-
44. lam seriem quorū continuare iuvat. (rorū,
Hinc priscos cælum tollemus ab orbe parentes,
Quantum per laudes ars animusq; valet.
Nam Dominus per eos terris illustra gessit,
Sæpius & populis facta stupenda dedit.
Mox ubi telluris nova sceptrâ tulisset Adamo,
Omnibus ut placidos poneret ore lupos.

Hinc

Hinc alij ex alijs tenuerunt regna potentes,
Numina qui vasti clara fuere soli.
Illorum nunquam perdet laus inclyta famam,
Semper eis nomen, gloria semper erit.
Egregias populis leges ac iura dederunt,
Sensus ac census huc retulere suos.
Vatidicâ effari linguâ potuere futura,
Sedibus aethereis mente fuere diu.
Multa gregem sanctâ docuerunt mystica legis,
Ut colerent verâ religione D E V M.
Ad cytharæ cantus digitos ac ora mouentes,
Finxerunt docto gutture dulce melos.
Aurea junxerunt blandæ modulamina linguae,
Nulla dies illis laudibus absq; fuit.
Quin & opes magnas habuere fauente secundâ
Sorte, nec ingenio defuit altus honos.
Addita præterea pax est, nec publica cladem
Nex alicui Martis dura per arma tulit.
Profuit hæc pietas alijsq; sibiq; quod omni
A memori digna est posteritate cani.
Semper honos illis, uberrima gloria semper,
Semper eis nomen, fama; semper erit.
Impia sed nullo se gens extendit in orbe,
Cui cum morte sua concidet omne decus.
Vmbra vagabatur velut & sine nomine corpus,
Nil erat in vitâ, mortua iamq; nihil.
Damna manent eadem natos omnesq; nepotes,
Ut tepeant vitæ tempore nomen iners.

Fata

Fata pijs meliora, & qui nascuntur ab illis
 Nomen habent, triplex quâ patet orbis iter.
 Ipse memor pacti semper Deus æqua rependit
 Præmia, quæ nullo sunt peritura die.
 Candida posteritas legit vestigia patrum,
 In quorum sancto fœdere fixa manet.
 Inq; alias transit proles cum semine sensus,
 Ut benè perpetuo fasq; piumq; colant.
 Vsq; sed istorum sua stirps de stirpe vigebit,
 Secula quæ superet copia semper erit.
 Famaq; non aliquo vel laus intercidet ævo,
 Amplius ut nullum nomen in urbe ferant.
 Pacifico multos quoque mors jam funere mersit,
 Nomine qui volitant clara per ora virum.
 Vsq; quod ingenium hi memorent, animosq; loquana
 Urbis eos dicis concio tota canit. (tur,
 Dulcis amor magno fuit illa corona Tonanti,
 Quam ceu delicias jam fovet axe suas.

ELEGIA SEPTIMA.
 De Enoch, Noâ, & Abraham.

TV mihi principium Iarides carminis esto,
 44. In quem nil habuit juris acerba dies.
 Te Pater humanis exemit corpore rebus,
 cum benè vivus adhuc clauderet ossa calor.
 Perdere nam terras voluit fatalibus undis,
 Ut mundi triplex obrueretur opus.

Ergo

Ergo ne fluidis fieres quoq; piscibus esca,
Te celer in cælum raptus ab orbe tulit.
Ut scelerum cursu metam posuisset, & ante
Diluvium melior turba nefanda foret.
Has quoq; Lamechi vitavit filius undas,
Quod coleret purâ fasq; piumq; fide.
Quippe ubi jam Dominus jaçtaret ab axe procellas,
Ultricesq; nimis præcipitaret aquas.
Ligneatunc Nobam supra cum prole ferisq;
Ac focijs siccos flumine capsâ tulit.
Eluit ira Dei pluvijs ultricibus orbem,
Salva sed in rapidis arcanatavit aquis.
Everfas hominum post res nova fœdera sanxit
Isto cum, sicco mitis in orbe Deus.
De solio magni cum voce sonaret Olympi,
Quod posthac terras perdere nolit aquis.
Nam scelus humanum si sit cum labe futurum,
In calidos quondam debeat ire rogos.
Inde pater sequitur numerosæ prolis Abramus,
Quo nullus toto clarior orbe fuit.
Tanta viro meritis majestas, gloria tanta,
Iustè ut eum divis annumerare queas.
Iussa Dei fecit, nec in avia gressus iniqua
A Domini sacrâ voce reflexit iter.
Ergo Pater patrem tanto complexus amore est,
Tanto & eum dignum duxit honore Deus.
Ungeret ut dextram dextræ, fœdusq; pararet
Quo pia posteritas posset & ipsa frui.

Tunc

Tunc etiam stabilis mansit, cum dia juberet
Dulcia filioli colla secare patrem.
O duplex animi decus, ô vis mascula salve,
Humanae primum dulce salutis opus.
Iure tibi magnas canimus nos gens quoq; grates
Turba solo per quem jam benedicta sumus,
Sacra tuos olim vox latè extendit honores,
Pollicita est digitis secula multa tribus.
Verba fides sequitur nostræ quod carnis amictus,
Natus in orbe fuit filius ipse Dei.
Hunc fidei cupidis quicumq; amplectitur alis,
Sede poli vivus sicut Abramus ovat.
Sed numero non est illos comprehendere certo,
Quos jam Thariade semen in orbe beat.
Pulveream citius dictis numerabis arenas,
Astraq; flammigerum quæ per inane micant.
Quam populum inde sativ' vario sub cardine mundi,
Quam mare ter siccum lambit & ambit opus.
Oceanum supra vagus incola degit & infra,
Ille Palestinâ dulce levamen habet.
Illa boni series gentes est missa per omnes,
Filius accepit fœdus Abrame tuum.
Sors eadem latè patre natum misit Isaco,
Ipseq; pollicitis dives Iacob erat.
Hæc sacra magnorum populos tria lumina patrum
In bis sex classes distribuere suas.

ELEGIA

ELEGIA OCTAVA.
De Mose.

Nec te legifer ô Moses hæc nostra tacebit
Musa, quod ex illis tu quoque nempè satus.
Fama olim de te volitavit ad omnia mundi
Compita, lativagi quæ jacet orbis opus.
Nomen es auroræ statione repletus utrâq;
Ac tua quem fugeret gloria nemo fuit.
Te coluere homines, Deus est dignatus honore,
Splendidus ut titulis usq; ferare tuis.
Te decus egregium, te nomen ad astra levavit,
Non minor est veterum sors tua sorte virum.
Te Deus ad summos apices promovit honorum,
Te Dominus rerum fecit & orbe Deum.
Te, velut agna lupum, Mars impius horruit armia,
Ut daret infami terga pudenda fugæ.
Tu quoq; vel verbo miracula quanta dedisti,
Ut te mortales vix genuisse putem.
Te clamore duces, te regum sceptrâ vocarunt
Alloquio, cunctis non adeunda viris.
Iussa dedit populo Deus ipse ferenda frequenti,
Atq; tuis humeris grande paravit onus.
Nam tibi monstravit majestatemq; verendam,
Quæq; sibi placeant displiceantve Deo.
De grege selectum posuit statione verendâ,
Axe probaretur quod tua nempè fides.

Quodq;

Quodq; ubi nunc humili te limo tollere vellet,
Ut regeres dominos legibus atq; domos.
Respueret claros tua magna modestia fasces,
Viribus & majus diceret illud onus.
Nunc audire sacras coram, nunc reddere voces
Tu poteras, vultus nube tegente Dei,
Ipsa manus leges vitæ quas dia paravit,
Qui caperet manibus tu quoq; primus eras.
Ut gentem Iacobe tuam ratio ista domaret,
Ne posset patli non memor esse tui.
Ut veneranda statuta genus de stirpe profectum
Israël coleret fasq; piump; sequens.

ELEGIA NONA.
De Aarone.

Hinc fratrem titulis & honoribus auxit Aronē,
Ut caperet consors munus idemp; sacrum.
Namq; Levi pronepos fuerat germanus uterq;
Dum subitura Levi stirps sacra fana foret.
Nec minus iste suo præfratre celebris agebat,
Officio quamvis esset & æde prior.
Tradidit æternum populis cum munere fœdus,
Ut fierent per eum dulcia sacra Deo.
Ergo Sacerdotis jam nomen amabile nactus,
Clarus honorificis vestibus æde stetit.
Corpus & egregio pictum velamine cinctus
Quam cunicâ celebris multicolore fuit.

Zorn

Zona sacros gyro circumdedit aurea lumbos,
Quam vix artifices mille dedere manus.
Omnia magnificos senserunt membra ministros,
Gessit & in toto corpore dulce decus.
Illa stolam texit longam, thoraca sed illam
Pars, femori egregio nobile tegmen erat.
Mille latus bullæ cingebant fortiter aureæ,
Et debant circum cymbala mille sonos.
In medio fani reddebant omnia voces,
Fornice sub sancto cum graderetur herus.
Tunc ubi gratanti grex voce cieret euntem,
Et memori coleret corde sonoq; Deum.
Arte laboratam vidisses ordine pallam,
Res tibi mira foret textile semper opus.
Aurea fulgentes hyacinthos fila tenebant,
Lucida clandeabat nil nisi gemma latus.
Purpura subter erat, lanaq; holoserica palla
Æmula, phryx doctas undiq; habebat acus.
Parmula servabat torto præcordia cocco,
Nobile contextæ quod caput artis erat.
Bis sex impositos lapides, totidemq; gerebat
Levigenum medio litera sculpta tribus.
In solido manus artificis quæ clauserat auro,
Ne quondam illorum nomina surda forent.
Lamina de fulvo rutilabat fronte metallo,
Ornabat castas infula sancta comas.
Deniq; vidisses nil non laudabile, nil non
Egregium, nil non dulce de ore suo.

M

Sic

Sic ea præteriti superabant omnia sæclī
Arte, operâ, ingenio, lege, labore, gradu.
Non tamen utendi cuius fuit æqua potestas,
Deme patrem tantum, pignora deme tori.
Solis enim genitor, proles, seriq; nepotes,
Omnibus his poterant tempus in omne fructo.
Bisq; die calidas faciebat sacra per aras,
Addebatq; pius pinguia thura focis.
Illius implerunt holocaustis cornua palmas,
Unxit balsameo frater odore caput.
Officium sine fine dedit, prolemq; futuram
in patrias olim iussit abire vices.
Ne qua tamen dubiam turbarent secula mentem
Hoc DEVS aeterno fœdere sanxit opus.
Ut series ventura sui post fata parentis,
Panderet in populo mystica sacra DEI.
Alternas cælum donec versatile luces,
Quadriugis Phœbi spargat in orbe suas,
Omnibus ex illis, vitales ætheris auras,
Qui tum carpebant, lectus in orbe fuit.
Ut Domino supplex iustus adoleret honores,
Vel daret in medijs exta cremanda focis.
Aut bene thuricremos flammis adoleret odores,
Placerentue poli grana sabæa DEVM.
Iussit eum sacri proponere mystica verbi,
Fœderis ut tua gens certa Iacobe foret.
Ut rude formaret Iudæa per oppida vulgus,
Quid Domini vellent saxea verba sui.

Invidiam

Uvidiam patitur quem fors virtusq; levavit,
Obuia res odij, cui DEVS ipse favet.
Vasta tamen quamvis illi male vellet eremus,
Liuida cum nimium plurima turba foret.
Ex quibus incesto nati de semine Ruben
Germani duo fax & tuba tristis erant.
Cumq; Abirone Datanaq; truci cui nomina fecit
Calnicies, odij plurima signa dabat.
Ipse tamen Dominus crudelibus obstetit ausis,
Noluit & viso præterisse malo.
Indignè tulit, & iustam commotus ad iram,
Mox domuit pœnâ conveniente scelus.
Hos etenim terræ vindex absorpsit hiatus,
Atq; suo miseros utre reclusit humus.
Ut fierent alijs exemplum ac horrida monstra,
Perpetuo stygijs monstra cremanda rogis.
Adde quod ulterius DEVS ipse beavit Aronem,
Gloria cum titulis esset & alma comes.
Terra satù prisco quæcunq; benigna tulisset,
Mancipium sacris vâtib; illa dedit.
Cultor & Antistes ararum vivat ab aris,
Dona sacerdotes pingua semper amant.
Is Cererem fido retulit pro munere largam,
Passa nec illius turba secuta famem.
Nulla soli tenuere tamen quod ingera passim,
Ne commune gregis ius habuere sibi.
Causa patet, Dominus patrimonia multa recondit,
Si cui terrarum portio nulla datur.

ELEGIA DECIMA
De Phineâ.

ERgo nepos Phineas tandem successit honorâ
Tertius, & patrios cepit inire gradus.
Tunc Eleazer ubi genitor discederet orbe,
Perq; manus nato traderet omne suo.
Æmulus ingenti punivit is impia Zelo
Facta, sacerdotis nomen ut æde tulit.
Corde stetit cultus contra ceu murus inanes,
Sumpsit & admonitu pectoris arma sui.
Tum quoq; cum populus nova sacra secutus iniret,
Nec Domini vellet jussa verenda sequi.
Efferat tunc æstro divortia plexit acerbo,
Fecit & in solitis vocibus ire vijs.
Tanta Viro virtus, tantus fuit ardor ad aras,
Pro meritis ergò fata benigna tulit.
Nam genus Isacidum postquam placasset, & armis
Tristibus exisset Martis amica soror.
Æde togam sanctâ sumpsit pulcerrimus, arcam
Fœderis & nactus posteritasq; fuit.
Magna quibus templi res & sacra cuncta tueri
Ad superosq; fuit ducere cura gregem.
Post hæc in sobolem fastigia duxit honorum,
Quam titulos etiam jussit habere suos.
Rex à patre genus qui duxit Iesse verendum,
Sic etiam fœdus ceperat ante suum.

Ejus

Ejus in æternum natus de semine Iudæ d.
Oppida per sacra solus haberet opes.
Non aliã de stirpe satus data rostra teneret,
Præter quem David rex genuisset herum.
Non aliter quoq; posteritas debebat Aronis,
Sceptra sacerdotis ritè fovere sacra.
Ut rude nos genus eloquio dictisq; verendis,
Efficerent superi noscere iussa Dei.
Semper eis tituli maneant, laudesq; perennes,
Sentiât æternos fama decusq; dies.

E L E G I A X I.
De Iesu Nave.

Frena dein cepit bello fortissimus heros,
46. Omine conjunctum cui benè nomen erat.
Quòd sibi commissos armis victricibus ille
Assereret populos, leta trophæa ferens.
Dictus Iesus erat Nav. post secula Mosis,
Miles, & ingenio vaticinante fuit.
Irruit infestis acerrimus ultor in hostes,
Ne patrias aras perderet atq; focos.
Sub solitâ Domini grex libertate maneret,
Posset & adversi sustinuisse nihil.
Turba sibi victrix ab eis spolia ampla referret,
Seraq; posteritas dives ut inde foret.
Gloria stat merces æterna viriliter auso,
Eusto ac interitu mascula facta carent.

M. 3.

Talis

Talis eum tetigit quoq; fors, cum stringeret enses,
Sub Iove lassarent æra corusca manus.
Cuspide horrendam faciemq; opponeret urbis
Mœnibus infestis, & fera signa daret.
Non animis melior, non illo audentior alter,
Qui tæva Bellonæ sorte patrasset opus.
Magna, tamen res vera: illo pugnante tenebat
Nil profecturum Soliter ipse suum.
Vna dies imitata duas mirantibus astris
Tempore sub noctis sparsit in orbe iubar.
Aurea tendebat geminas ad sidera palmas,
Sollicitæ pondus mox habuere preces.
Omnipotens qui sceptrâ poli moderatur, & axem
Versat, in auxilium venit opemq; tulit.
In medios hostes volitantia ab æthere saxa
Grandinis & spissis ejaculatus aquas.
In sua tela ruit gens effera, humumq; momordit:
Heu miser est contra quem gerit arma Deus.
Si qua manus lapides quoq; sustinisset & imbres,
Occidit in mediâ sed tamen illa fugâ.
Ergo feros notus populos Deus esset ut inter,
Pro grege pugnavit fortiter ipse suo.
Victor erit certè superus cui militat ordo,
Hostes tela poli qualiacunq; recant.

E L E G I A XII.

De Caleb.

Iam quoq; de his sex exploratoribus ille
Nunidae socius laude vehendus erit.
Tempore cornigeri quod vatis fortiter ausus,
Virtutis dederit plurima signa sua.
Namq; Iephaniades Iosue sociatus in armis,
Corripuit sævi murmura dira gregis.
E medio furias, ac vulgi sustulit ausus,
Ne rueret contra seditione Deum.
Præmia fert pietas vel in hoc præstantia seculo,
Impia colluvies tristis obire solet.
En modò ter-centum caesis de millibus, istos
Terra duos tandem sacra per arva tulit.
Hic ubi lactis eunt, & puri flumina mellis,
Quæ sancti hæredes obtinere viri.
Ad Canaæ populos multis exempta periculis
Per geminos reges est ea ducta manus.
Ipse Caleb quamvis esset jam grandior ævo,
Et nivis exemplo frons foret alba comas.
Non tamen exangues servabat stipite gressus,
Fecit & officium pes, velut ante, suum.
Usq; Deus vires suffecit, & ignea corpus
Vis tulit herculeum, nullaq; lesit hyems.
Ut posset sancti superare cacumina montis
Præviis, & clari rura videre soli.
Ejus at egregio quondam de semine natè
Utiliter sanctas incolere plagas.
Onimium felix Domini qui iussa secutus,
Usacidum sacros cum grege vidit agros.

Urnae quos iussit dictis decidere lites,
Nomina jam quorum commemorasse labor.
Laude forent etiam jam nunc super astra vehendi,
Qui bene servarunt seq. suamq. fidem.
Dum caperent alios idola prophana Deorum,
Quæ res mille viris exitiosa fuit.
Non illi fictos gentis de more protervæ,
Egregiâ sculptos laude tulere Dess.
Sed stabiles Domini veneranda statuta colentes,
Vnâ animas semper composuere fide.
Donec in æthereas illorum spiritus auras
Iret, & in tumbis linqueret ossa cavis.
Quæ sed adhuc retinent sub humo posta ossa vigore,
Ex urnâ quorum pullulat altus honos:
Nomen in æternos devenit & inde nepotes,
Ut sic perpetuâ laude vehantur avi.

ELEGIA XIII.

De Samuele.

Filius Helcanæ, Dominus cui favit ambrosus
Eximio, Vatem fecit & æde sacrum,
Semideos legit proceres, rerumq. potentes,
Sacrarum reges ut renovaret opum.
Ergo caput lectis pretioso traxit olivo,
Ut melius possent sustinuisse gregem.
Lege suos diâ populos exercuit æquus,
Erudytq. sacrum se nper in æde genus.

Gent

Gens Iacobæa Dei vultus quoq; sensit amicos.
Hic ab eo quod se sit bene passa regi.
Ipseq; non paucos capiebat carmine fructus,
Qui bene vacidicos edidit ore sonos.
Forte probabat enim decus ejus conscius æther,
Mensq; reportabat præmia fida Deo.
Nec mirum populis verâ quod voce locutus,
Deinde fides certè dicta secuta fuit.
Namq; Dei subito tetigerunt omnia mentem
Volâ, ubi sollicitâ voce rogaret eum.
Sicut in exemplo est, premeret cum fortiter hostes,
Ac sævum sævo Marte caleret opus.
Cumq; sacros teneris cultros imitteret agnis,
Ut fieret summo victima grata Deo.
Obvius adversis ibat conativus axis,
Opposuit vires auxiliūq; tulit.
Signa Deus nimium toto dabet horrida mundo,
Surgebant atro murmura multa polo.
Fulmen humi stravit Tyriâ de sede profectos,
Mille Iovis telo succubuerunt duces.
Nec minus in dominos quoq; bilis acerba Philistæ
Cæcitus est vires ejaculata suas.
Rebus at egregiè gestis bustoq; propinquus,
Quam prius ante oculos clauderet orbe suos.
Cor sine labe sibi monstravit in urbe fuisse,
Et quod fecisset fasq; pium solo.
Ergo Deum testem dictis Christumq; vocavit,
Se sceleris fecit nullius esse reum.

M 5

Æra

*Æra super miseros non accepisse probavit,
Æra dedisse alijs pro bonitate suâ.
Neu pedibus viles voluisse repositere saccos,
Si quod dulce alicui forte patrasset opus.
Iamq; ubi se cuncto solvisset crimine, dictis
Scaret eum contra nullus & ore fero.
Annueret verbis coràm grex arbiter æquus,
Diceret & justum quilibet esse virum.
In tenues placidè migravit spiritus auras,
Fatalisq; vult lumina victa sopor.
Sed nibilo minus hæc redijt post funera vivus,
Exitium Sauli fataq; dira canens.
De mediâ populis voces quoque sustulit urnâ,
Ne vellent solitas turpiter ire vias.
Sint etenim Furia, sit Erynnis & atra Draconis,
Post stygij tandem fata nefanda palus.*

E L E G I A X I V .

De Davide.

Inde Nathan patris præfectus in aede sacerdos,
Prædixit sancto multa futura gregi.
Tunc ubi Iesides pia per suffragia lectus,
Rex Iacobæarum sceptrum teneret opum.
Ceu fluit à carnis pinguedo simplice massâ,
Exit & è medio corpore tostus adeps.
Non aliter Deus hunc populo selegit ab omni,
Esset ut egregia major honoris apex.

Min.

Mira loquar, sed vera loquar, florentibus ævi
Viribus Herculeo robore clarus erat.
Scilicet hunc Lybici puerum stupuere leones,
Sæpius officij signa dedere sui.
Sic dominos catulus novit, caudâq; ministrum
Se probat, & carum lambit & ambit herum.
Quin etiam rigidos audax minus horruit ursos,
Lanigerum pastor quàm solet ipse gregem.
Goliatumq; trucem viridi confecit in ævo,
Quo nullus toto grandior orbe fuit.
Mole Gigas populos Iovæ ridebat amicos,
Quem veniens villâ præcipitavit humi.
Pastor enim causæ non armis fesus, inermis,
Et puer armatum perculit arte virum.
Funda manu lapidem dimisit in aëra jactum,
Hæsit at illius quàm bene fronte lapis.
Par ea vis Domino, nutu superare vel armis.
Hoc duce committens prælia victor erit.
I nunc voce genus miles contemne Iacobi,
I nunc multa citò multa minanter agas.
At Deus imbelli parvoq; per arva Davidi
Addidit omnipotens in pia bella manus.
Afferuit per eum ceu millia multa virorum,
Thariadum genti staret ut usq; decus.
Hinc novus egregijs est auctus honoribus heros,
Sceptraq; quæ potuit nullus habere, tulit.
Pulcra caput cinxit gemmis auroq; corona,
Pressit & egregias regia pompa comas.

Sydera

Sydera tunc alijs mox attigit aurea gestis,
Iam magis atq; magis Marte favente potens.
Undiq; divino sed robore fretus abegit
Ex inuisa sacris agmina caede plagis.
Inde Philistaeos felici strage subactos.
Instygios omnes jussit abire lacus.
Fracta sed illorum partes in cornua mille
Restitui nulla jam ratione queunt.
Resq; decusq; viris radice revulsit ab ima,
Est modò vix surdum nomen in orbe super.
Voce piâ grates Dominoq; Deoq; rependit,
Munera si cælo qualiacunq; tulit.
Res operasq; suas posuit sub Numine cunctas,
Absq; Deo fieri nil benè posse ratus.
Si quando populis illustra facta dedisset,
Restituit grato gutture dulce melos.
Nec modò dulce melos emisit gutture grato,
Movit at argutæ fila sonora lyræ.
Ora sonant, quod corda tenent, & sensa recondunt.
Mens occulta palam reddere voce solet.
Sæpè cani debet qui fons & origo salutis,
Et laudes vitæ causa caputq; meret.
Ordine multa sacris extruxit pulpita fanis,
Staret ubi doctis Musica turba sonis.
Pars caneret cantus, pars duceret amula chordas,
Et fierent varijs dulcia sacra modis.
Tempora cum festis ritus digessit in equos,
Legè suâ posthas quæ peragenda forent.

Rerum

Rerum operumq; dies vacuos deat inde quos annis,
Qui veherent summum carmine, laude, Deum.
Offerrent rerum patri per cantica grates,
Cum nondum Eois sol remeasset aquis.
Ante sacras pulcro quam lumine cerneret aras
Bosphorus, aut clarum redderet orbe diem.
Et licet à Domino venisset in avia lapsus,
Pro tetrâ veniam postmodò labe tulit.
Cum longos ideo lacrymarum effunderet imbres,
Seq; necis caneret corde dolente reum.
Nempè Dei natus fædo de crimine solvens
Pro bonitate ab eo sustulit omne nefas.
Rex Regis Christus Christo succurrit egeno,
Iussit & æternos sceptrâ tenere dies.
Cornea signa dein stabilemq; tenore perenni
Cum serâ sedem posteritate dedit.

E L E G I A X V.
De Salomone.

Hinc Salomon, quo nemo fuit sapientior unquam
Quâ triplex mundi Cynthia lustrat opus,
More patris tenuit sanctas moderator habenas,
Ingenio felix iudicioq; gravis.
Tunc ubi jam genitor statuisset in orbe trophæa,
Et sacra perpetuâ pace vigeret humus.
Martis iners facies dulces redimita capillos
Usa fuit, summis urbs Solymæa bonis.

Otis

Otia nempe D E O faciente benigna per eunum
O Rex ingenij maeste vigore tuum.
Pace sacrum extrueres sanum florente lehoua,
Qua fierent summo munia grata Patri.
Eterno templi res tempore salua maneret,
Esset ibi fidei portus & aura pia.
O tibi quam dociles fuerant in pectore sensus.
Cum puer imberbis floreque letus eras.
Centum in fronte oculos Argus velut alter habebat.
Mente senex nec adhuc, sed tria lustra gerens.
Tu populos, campos ceu labilis unda, rigabas,
Et Genij factus Rex nouus ipse dabas.
Dicta rudimentumque ferens praecipitque vita,
Communes natis more parentis opes.
Te ratio sapiens late super extulit omnes,
Nec te quis toto notior orbe fuit.
Hic etiam sola sunt mari ubi circumdata vase,
Qua loca sunt sicco non adeunda pede.
Voce uehebaris bonus & rumore secundo,
Clara per innumeros fama volabat agros.
Exterus ipse tibi grex voce animisque sauebat,
Quod gereres placido sceptris quietis solo.
Solis ad occasum tua gens & solis ad ortum,
Carmina quae faceres longa per arua tulit.
Omnia quae laudes ad compita voce leuauit,
Grata tibi recitans ordine dicta palam.
Sunt mirata tui decus immortale laboris,
Clastra hominum, vasti qua iacet orbis iter.

Quam

Quanta frequens genuit tibi lata parasma passim
Commoda, cum caneret quilibet ore DEVM?
Quis non Isacidum celebravit pectore Numen,
Cum generes adeo corda recolta puer?
Pondera tot solidi cumulasti prouidus auri,
Stannea quot nunquam vasa fuisse putem.
Nec minus argenti tua diues cista tenebat,
Quam quot humus plumbi feta ministrat opes.
Ab tantum potuisse suo fera Cypridis igne
In miseros casus monstratuisse virum.
Heu facit infestos quoque rerum ea culpa potentes,
Conspicuum crimen rex magis omne facit.
Heu titulis quantum, tibi tum decessit honestis,
Fecisti natis multa nefanda tuis.
Nam tua posteritas & semen Marte subactum,
Non semel in miseris debuit ire vices.
Tantumq; sati de te sceptris opibusq; minores,
Sapientius & bilem sustinere poli.
Regia progenies varias disiecta per oras,
Amplius in terris vix bene nota fuit.
Usq; adeo rabies & stulta libido parentis,
Vtilis, his nocuit, debuit esse quibus.
Hinc etiam verum Iudaea per oppida Numen,
Desijt ingenua religione coli.
Ficta sed egregio simulacra fuere decore,
Culta per sphramidum tristia regna palam.
Magna tamen Domini pietas, miseratio magna,
Quae parcat quamvis mittere tela queat.

Quam

Quam benè se tenuit, nec misit pectore bilem,
Immemor & patti noluit esse sui.
Non genus ex imâ citus hoc radice revulsit,
Maluit esse sibi tempus in omne super.
Pignus in æternum clari superesset amoris,
In tua Iessides nabra canora, Dei.
At pater hoc Salomon cum patribus occidit orbe,
Iamq; senex letho lumina victa dedit
Non tamen in Roboam lectum sapientia regem,
Transijt à fatis ingenioq; patris.
A patre rara venit natis cum semine virtus,
Vir sapiens fatuos gignere sæpè solet.
Res inimica gregi sanæ Rex mentis egenus,
Cum duce regna manent, cum duce regna cadunt,
Fana Nebottides fœdavit, & inde prophanus
Isacidum sacras contaminavit opes.
Cumq; modus fieret nullus delicta sequendi,
Astraq; iam scelerum tangeret alia caput.
Cum grege Rex latè positas est pulsus in aras,
Ne coleret patrij iura beata soli,
Impia sinxerunt variorum Numina Divum,
Qui tamen ut Dij sint, nil rationis habent.
Lenta gravisq; Dei cum bilis ab axe veniret,
Tristia sat sceleris damna tulère sui.

E L E G I A X V I.
De Eliâ Prophetâ.

NEC

NEC mora flammifero Vates fuit ore repente
Visus, temo foret cui sacer ille datus.
Amula missa facis sonuit vox ore per auras,
Edidit in medio dicta stupenda grege.
Ergo famem pœna vice mox immisit in omnes,
Nulla Ceres cultis proveniebat agris.
Sic epulis cassi perierunt mille, minorq;
Lam numerus crevit, religione, fide.
Ille tenax operum cœlo fervente sacrorum,
Voce ter à cœlo ritè poposcit opem.
Ter clausit cœli, quâ labitur unda, fenestras,
Ne pluvius siccos unda rigaret agros.
Annuit Omnipotens, & pondus inesse rogatis
Non negat utile si lingua modesta petit.
Nec minus & flammâ deduxit ab axe ruentes,
Cùm ter in auxilium posceret ore Deum.
O vir, & ô Vates, quem secula nulla tacebunt,
Quis par ingenio quis Genioq; tibi?
Anne cui post te fuit hoc imitabile factum,
Defunctos stygijs ut revocaret aquis.
Hospes in equoreâ susceptus at ipse Sarepta
Reddebas viduo frigida membra toro.
Tu thalami reges, mediâ de nocte, superbos
Præcipientes lecto Marte favente dabas.
Nil non qui pius est vincit: Deus adjuvat ausus
Ipse bonos, votis pondus inesse sinens.
Miser, infelix ô, cui quoq; crimine laus est:
Gloria flagitijs exitiosa fuit.

N

To

Tu quoq; palmifera versatus culmine Sina,
Nosti venturam providus ante luem,
Vertice post Orebi didicisti iramq; futuram,
Qua q; DEVS caelo mittere vellet huiusmodi.
Vsq; adeoq; prius cecinisti praescius heros,
Publica vel per quos poena futura viros.
Iamq; ubi flammifero veniens DEVS aethere curra
Quattuor hinc rutilis te rapisset equis,
Vaidico vir erat tibi qui succederet ore,
Et ventura prius diceret orbe super.
Tempus erit nostras venies rediivus ad auras,
Vt vates homines in meliora voces.
Ante DEI furias mora longa, sed ocyor Euro
Ira venit gressu praepete si qua venit.
Tu patribus vera dabis hic documenta salutis,
Vt novus in sobolem pectore surgat amor.
Nec prior ulla tibi praesenti cura futura est,
Quam Iacobi repetant pristina iura tribus.
O ter & immensum felix, quicumq; videbit,
Te propter sanctae foedera amicitiae.
Quantus honos illi, maiestas quanta resurget,
Est nec & illius laus meritura solo.
De nobis melius post fatem iudicat aetas,
Ardua post obitus crescere fama solet.
Hic nos errorum caeca sub nocte vagamur,
Fulgor ibi vitae perpetua erit.

ELEGIA XVII.

DE

DE ELISÆO.

Iamq; ubi quadriingis raperetur ad aethera Vates
Protinus ignicomas turbine dante faces,
Ipsius in comitem virtus divina remansit,
Ut jaceret pariles ore potente sonos.
Imperij Dominos cum staret & ante Tyrannos,
Nullus ei pallor, nec metus ullus erat.
Pectoris infractum decus & cor utriq; paratum
sive DEI iussu vivere, sive mori.
Nulla virum fregere pericula, nulla subactum,
Blandimenta uno voce tulere loco.
Quin etiam fato lucis cum cederet auras,
Non hic lethæa pocula sumsit aqua.
Quippe memor populis oracula reddidit heros,
Monstravitq; sacre dulce salutis opus.
Solis adhuc radios cum cerneret, horrida multis
Signa dedit, multis prospera signa tamen.
Amplius at nullos regeret cum spiritus artus,
Edidit in medio facta stupenda grege.
Non tamen in medio grege facta stupenda profano.
Officij in Dominum causa fuere novi.
Admissæ nemo plorabat crimina culpe,
Turpe sequebatur gens inimica nefas.
Donec eam è patriâ miseris eiecit in oras,
Nataliq; DEVS iussit abire solo.
Per varios casus, varioq; sub axe fugati,
Triste licet, certos non habuere lares.

At qui se purum Domino & sine labe teneret,
Vix super ex cunctis unus & alter erat.
Vnde pio generi dux esset & aurea quondam,
Sorte sacrâ lectus sceptrâ teneret humo.
Pars animo pœnas a quo tulit, inq; Tonantis,
Se benè composuit mente fideq; vias.
Pars aversa DEI nutu iussisq; verendis,
Non verita est porro facta nefanda sequi.

ELEGIA XVIII.
De Ezechiâ rege.

Quam tenuit Solymam Rex Aside natus egenam
Vnde, introductis arte beavit aquis.
Cautus & implevit spaciosas flumine fossas,
Ne quod venturis hostibus esset iter.
Rupibus in medijs puteos duro ære cauavit,
Vnde homines biberent & sine mente genus.
Tempore pacis adhuc circundare mœnibus urbem,
Est populis ingens utilitatis opus.
Scœpius unda viris plus multis profuit armis,
Cum timet hostiles porta reclusa manus.
Nec mora, commoditas est summa secuta labores,
Cum Rex Assyrius Marte veniret eò.
Non tunc hostilis legatus in urbe, sed ante
Mœnia propter aquas effera verba dedit.
Sennacherib dederat quæ voce ferenda superbis,
Dederet ut fasces arx solymæa suos.

Nulla

Nulla valent, fallunt sed propugnacula, si non
Desuper auxilium det qui vetq; D^e V S.
Gens Hebræa suis non fisa laboribus hostem
Palluit, urbs animis anxia tota fuit.
Regem ipsumq; gregem trepidatio magna tenebat,
Venturum nimium corde tremente malum.
Non sic in menses est anxia foemina partus,
Cui genitali aruo gaudet abire puer.
Ante D. E. V. M. supplex se concio tota ferebat,
Toilebatq; suas voce precante manus.
Magna DEI bonitas mox hausit & ante querelas,
Subsidio facilis venit & ipse polus.
Ut nox Amosidae prædixit leta salutem,
Ante opus horrendum leta trophæa canens.
Aliger at iuvenis metuendus ab axe peregit,
Hostibus in medijs quæ peragenda forent.
Assyrias dicto citius trux ense cohortes
Stravit, & in stygias corpora misit aquas.
Sic solymæ dōminum Dominus complexus amore est,
Is patrium stabilis quod sequeretur iter.
Instar enim rupis venerandis rebus adhæsit,
Servavit castam cum pietate fidem.
Nec minus hospitio vatis quod verba recepit,
Est habitus posthac dignus amore DEI.
Carus uterq; fuit, vates cum rege, Tonanti,
Ille dedit dictis, fecit at ille fidem.
Tunc invertit equos sol retro gressus ad axem,
Tardius & solito lapsus in æquor erat.

N. 3.

Linea

Linea protracto cum dena calore vacaret,
Et viduos dudum cerneret igne gradus.
Non aliter Dominus Regi quoque distulit eum,
Illius & vitæ stamina plura dedit.
Ergo mortiferâ jam nunc Rex tabe levatus,
Transsegit reliquos cum pietate dies.
Fataque vaudico cecinit quondam orbe futura,
Aurea subiecto dans documenta gregi.
Erexit miseros, solatia præbitit ægris,
Ut pia sentiret turba Sionis opem.
Nam sortis ratio si ferrea quando rediret,
Corde ea constantes iussit habere diu.
Hinc alia ex alijs diuino Flamine plenus,
Ex tenebris cecinit multa futura pius.

ELEGIA DECIMANONA
De Iosia, Jeremiâ, Ezechiele, Sorobabel,
Iesu Iosedec, Nehemiâ, Henoch, Ioseph,
Seth, Sem, Adam.

Nostra nec Ammoniden hoc ordine Musa tacebit,
49. Par bona semper eum fama loquatur anus.
Ut fumans alios capiat de pixide nidor,
Quem facit officio Pharmacopola suo.
Mella iuvent alios, quis dulcia mella, bibenti
Vina Orpheus blandos misceat ore jocos.
Me tamen ille suo plus dulci nomine pascat,
Quando mihi nomen nobile cunq; subit.

Illius

Mius est operæ quod lapsus in avia cætus,
Infandum monitus linquere vellet iter.
Ne daret aut piæ, aut fictis basia divi,
Sed coleret solum qui regit astra DEVM.
In domino solidè spes omnes resq; locavit,
Certus ab incepto post nec abire suo.
Prostratas aras, & sacra iacentia fanis,
Rettulit in præcos pro bonitate status.
Tunc verum vero cum Numen honore vacaret,
Essent exsculptis omnia plena Dys.
Quippe sequebatur lectos gens æmula reges,
Nulla quibus pietas curæ animoq; fuit.
Pro nihilo magni duxerunt iussa Tonantis,
Cælica quem caperent biblia nemo fuit.
Vos tamen excipio vasti tria lumina mundi,
Aside te natum, teq; sanore senex.
Tertius Ammonio de sanguine nate Iosia,
Cuius in æternum non morietur honos.
Sed vice cum versâ gens postera sceptrâ teneret,
Religione patres non imitata suos.
Sunt alijs data rostra viris, populisq; remotis,
Nullus ut Isacidis iam superesset honos.
Mœnia tunc Solymæ ceciderunt alta per ignes,
Heu quoq; quod sacras flamma perurit opes.
Non oculos positis tenuerunt pergama saxi,
Atq; super potuit currus abire Lares.
Hæc fore Ieremias benè vates ante canebat,
Triste sed hinc precium, sicut ab angue, tulit.

N 4

Quin

Quin male tractaus, meritus nil tale, recessit,
Imbre pium duro percutiente caput.
Heu scelus, atq; nefas, vatens genitricis ab aluo
A grege tam diras obtinuisse vices.
Nam D. E. V. S. in tenebris & adhuc in matre latentis,
Imposuit sacrum providus illud onus.
Quò dictis gentes excinderet orbe superbas,
Trux & in aduersos esset ab ore viros.
Sed tamen à vitijis monitos & labe remotos,
Non sineret miseros pro feritate mori.
Hoc facit in syluis frondator ab arbore scindens,
Si qua nocent, retinens arbore, si qua iuvant.
Nec pius Ezechiel linquetur honoris egenus,
Qui res Elisio vidit in axe sacras.
Aligeros iuvenes, maiestatemq; verendam,
Pondere quam currus sustinet ille D. E. I.
Percitus aethereo cor æstu os ante resoluit,
Vatidicum Pharaon rex quoq; triste tibi.
Voce genus blandâ miserabile sustulit olim,
Ut sibi divinam quisq; rogaret opem.
Sex bis adhuc vatum sub tumulis ossa vigorem,
Semper alunt, nullo quæ moritura die.
Quod gentem ditto sint consolata Iacobi,
Numina quod miseros non sine fide premant,
Quod fatale malum per dulcia verba levarunt,
Cresceret ut moesto spesq; fidesq; loco.
Da mihi Zorobabel cytharam Rex inclyte laudis,
Inclyte Rex cytharam da mihi queso tua.

Annulus

Anulus ex fuluo commendat membram metallo,
Quae rerum cernis quicquid ab arte gerunt.
Tuae decus omne tuis, quod fani tecta soluta
Exilio nolles turpiter esse tuo.
Et confors operum qui largiter era ministrans
Rursus amore DEI nobile struxit opus.
Egregio quondam Iosedeci sanguine cretus,
Omne cui iunctum nomen Iesus erat.
Nam pius innumeris reparavit iumentibus illam,
Quae decus aeternum staret in ede DEO.
Nec minus Helciae natus, qui poela ministrans,
Magne Dari genitor Persica forte tibi.
Ad Solymas arces ac diruta moenia missus,
Arcis ope hic iussit moenia stare sua.
Has quod adhuc portas tam dura repagula servant,
Quoque Lares colimus robore quisque suos.
Ad referamus ei, dicamusque ordine grates,
Ne fors illius commoriatur honos.
Sed quis ei parilis, qui latus in aethera vivus,
Non sua deposuit frigidus ossa solo?
Rebus ab humanis is clam subductus in alto
Vivit, et aethereo permanet usque polo.
Quid loquar Isacidae natum, qui fratribus olim
Invisus turpi venditus aere fuit?
Fata levare solent, quem fors indigna gravavit,
Est questus miser sed sine labe pati.
A quibus Aegypti fuerat divenditus ora,
Allorem Ioseph Rex Dominusque fuit.

N 5

Namque

Namq; pius domui tandem profectus herili,
 Res omnes tenuit sub ditione sua.
 Asseruit fratres patriâ de sede profectos,
 Quando laborarent Isacis arva fame.
 Ad sua perlatus valido est cunabula busto,
 Cum placidè Ægypti mortuus esset humo.
 Laudibus in toto duo sunt præconia mundo,
 Ultima Adæ soboles mascula, prima Noë.
 Ipseq; de terrâ Dominus quem finxit, Adamus
 Est nostri generis primus in orbe parens.
 Præ reliquis ergo quos habitus auraq; servant,
 Dignus is est cartè laudibus usq; cani.

E L E G I A XX.

De Simone Oniæ filio.

NEC pius Oniades, licet ultimus ordine carmen
 so. Fiat, ob hæc nobis ultimus esse meret.
 Dulce sacerdotis gereret cum nomen adeptus,
 Antistesq; sacrâ maximus æde foret,
 Auxit opes, & opus fani, pluresq; meatus
 Apposuit, passim fortia fulcra locans.
 Mole novâ structum tangebant sydera templum,
 Servabant multos vincula firma gradus.
 Tunc etiam grandem fons passus fortè ruinam,
 Iam tecto saxi amne negabat aquas.
 Sed collapsa iterum de saxi saxa removit,
 Munificus fluidum quo reseraret opus.

Posset

Posset ut immunem populum omnī reddere clade,
Fortibus occlusit mœnibus ante Lares.
Optima quinetiam certo sub iura reduxit,
Ordine vulgus iners & sine lege vagans.
Ergo vel hinc magnas illi respública grates
Debet, & egregium gens solymæa decus.
Ex adyto mediam si fors prodiret in aedem,
Quàm rutilus, sacrâ fulsit in æde comis.
Matutina micat roseis ita stella capillis,
Cùm Venus Eo portat ab axe diem.
Sic ubi iam plenum sua cornua mutat in orbem,
Pura soporiferâ cynthia nocte micat,
Qualis & in medio sol præbens lampada cælo,
Cùm sanctas fani lumine lustrat opes.
Non aliter varijs distincta coloribus iris,
Nubibus æthereis nobile curuat opus.
Seu flos, quem peperit Maius per veris amœna
Tempora, deletat lumina mille modis.
Aut ita blanda suo non splendent lilia vultu,
Edita cœruleas germine propter aquas.
Thurea panchæos ceu fundit & arbor odores,
Sol niue cùm fluxâ blandior intrat agros.
Hoc est sacra D. E. V. M. quando veneratur acerra,
Et solvit pingues igne calente globos.
Picta velut multis preciosis vasa lapillis,
Decolor ex viridi quos legit Indus aqua.
Frandet ut æternum divinæ Palladis arbor,
Celsaq; ceu laté stat Cyparissus hurni.

Sic

Sic tunicis lectus de more fluentibus aras:
Ante sacras, vultus stabat: Et ante Dei.
Splenduit Et rutilis implevit ut omnia flammis:
Illius exortum vertice lumen erat.
Et pia cum caperet manibus de membra sacratis:
Arriperet structis flamma ministra rogis:
In medio sacrum peragebat sacra coronâ,
Ordine quæ circum fulgida stabat eum.
Sic ramos effert Libani de vertice cedrus,
Frondeq; lativagâ sic benè palma viret.
Gens etiam hic tenuit gressus de semine Aronis,
Ponè gerens castâ vasa sacrata manu.
Omnia spectabat totius concio vulgi,
Innumeros templo vix capiente viros.
Cumq; Deo flammis justos adoleret honores,
Imposuit calidis exta cremanda rogis.
Is quoq; cultus erat gratissimus astra colenti,
Annuit omnipotens ad sacra cuncta Deus.
Implevit suavi divinus nectare menfas,
Effudit rubeo dulcia Vitra mero.
Fumida tunc roseos excepit ut ara liquores,
Est supero factus ridor in axe duci.
Voce polum implevit genus ex Aarone profectum:
Non modicâ dulci parte canente tubâ.
Ipse sonis aures intentus præbuit axis,
Et clamore vago plenus Olympus erat.
Mox in humum deiecta cohors, velut impete, vultu,
Effudit multas ore loquente preces.

Fautor

Tantor ut astripotens foret in pia verba benignus,
Ut caperet fierent quae modò cuncta Deus.
At qui mellifluo moderantur gutture cantus,
Nabla per & Psalmos concinuere pios.
Adde quod ipsa melos quoq; templa imitata canorū,
Votis ad alternas exiluire vices.
Ut se praeberet facilemque bonumque Iehova,
Et faceret preculas firmiter esse ratas.
Nec quisquam sacri transcendit limina templi,
Ni prius ad finem singula ducta forent.
Hinc abiturus & is geminas de corpore palmas
Exeruit dictis ultima sacra sonans.
Ut stirps Isacidum iucundā sorte beata
Leta domi ferret, tempora leta foris.
Prospera fata gregi cum vates ore precatus
Esset divino per pia verba suo.
Grex pia supplicibus quoq; poscens numina votis
Sustulit effusas rursus ad astra preces.
Majus at optatis quò tandem pondus inesset
Edidit hos flexo poplite ritè sonos.
Ferte pias Domino grates, ac dicite psalmos,
Quae jam nobiscum quantaq; Numen agat.
Et varias edit quod facta stupenda per oras,
Quà modò cumq; aliquis cernat ut ille manas.
Sufficit is vires nobis genetricis ab alvo,
Ne stygias nati vix subeamus aquas.
O bonitas o cura patris celebranda per omnes
Ore dies grato, dignaq; facta cani.

Des

Det quoq; post ea fons nobis & origo bonorum.
Ne si fors fuerit ferrea corda cadant.
Det nos Isacides hoc donec in orbe feramur,
Ne martis fallax experiamur opus.
Ne sinat esse olim miseris in rebus egenos,
Neu procul hinc virtus exulet alma DEI.
Semper amore suo nos complectatur, anhelat
Pulmonis nostro pectora donec erunt.

EPIGRAMMA

In Syraciden

DOCTRINÆ ET ERUDITIONIS

fama Verè Nobilis viri, DN. IOANNIS

BOCATLI, POETÆ L. ET

Recloris Scholæ Epperien-

sis, quæ est in superio-

re Hungaria, di-

gnissimi.

Bis seni Alciden celebrem secere labores,
Et tot pugnaci parta trophæa manu:

Carmina Mæoniden: à quo ceu fonte perenni

Vatum Pegaseis ora rigantur aquis.

Si quid Syracidæ vigiles meruere labores

Carminibus, vivat sic quoq; BOCATIUS.

F. Steph. Holtzmannus, aliàs Xy-

lander Leutichovien. Sepulchus.

bonarum artium in Acad.

V Vitteb. studiosus.

Errata quædam sic
corrigennda.

Lib: 1.

Eleg: 3. pro cerdent, credent, pro radis, vadis,
pro opacart, opacat.

Eleg: 4. pro trementa, tremeute, pro prospiciat,
prospicit, pro scilicet, scilicet.

Eleg: 7. pro vesa, vasa.

Lib: 2.

Eleg: 14. pro vno, nullo Eleg: 4. sin sita, dele ita.

Lib: 3.

Eleg: 4. pro agstatis, egestatis, pro res, vos.

Eleg: 10. pro corpora, corpore. Eleg: 11. pro senior
senior. Eleg: 13. pro leta lesa. Eleg: 16. pro vanos,
vanas. Eleg: 17. pro perfleat, perflat. Eleg: 21
pro habe habet. Lib: 4.

Eleg: 2. pro quarelas, querelas. Item pro solis
enim, solus enim.

Eleg: 4. pro quantus, quantos, Eleg: 9. pro odij,
odis, Eleg: 15. pro generes, gereres.

Eleg: 18. pro vnde, vnde,

Eleg: 19. pro tractaus, tractatus.

Eleg: 20. pro manes, manet.

Faint handwritten text in red ink at the top left of the page.

Faint, illegible text at the top center of the page.

Eleg: 3: pro curatore, ...

Eleg: 4: pro ...

Eleg: 7: pro ...

Eleg: 14: pro ...

Eleg: 10: pro ...

Eleg: 17: pro ...

Eleg: 2: pro ...

Eleg: 6: pro ...

Eleg: 18: pro ...

Eleg: 19: pro ...

Eleg: 20: pro ...

#

Profisi

Vive puer Christi iam sacra fidem
Sis super e Christi sanguine lote puer
Eximia quondam virtute imitare paren^{tem.}
Et prudenter ac nobile flecte decus.

D: Andraa Kroger p. 437. de f. d. n. u.
p. 20 de usz p. 59. Quisq. p. 129

Lepuslaus

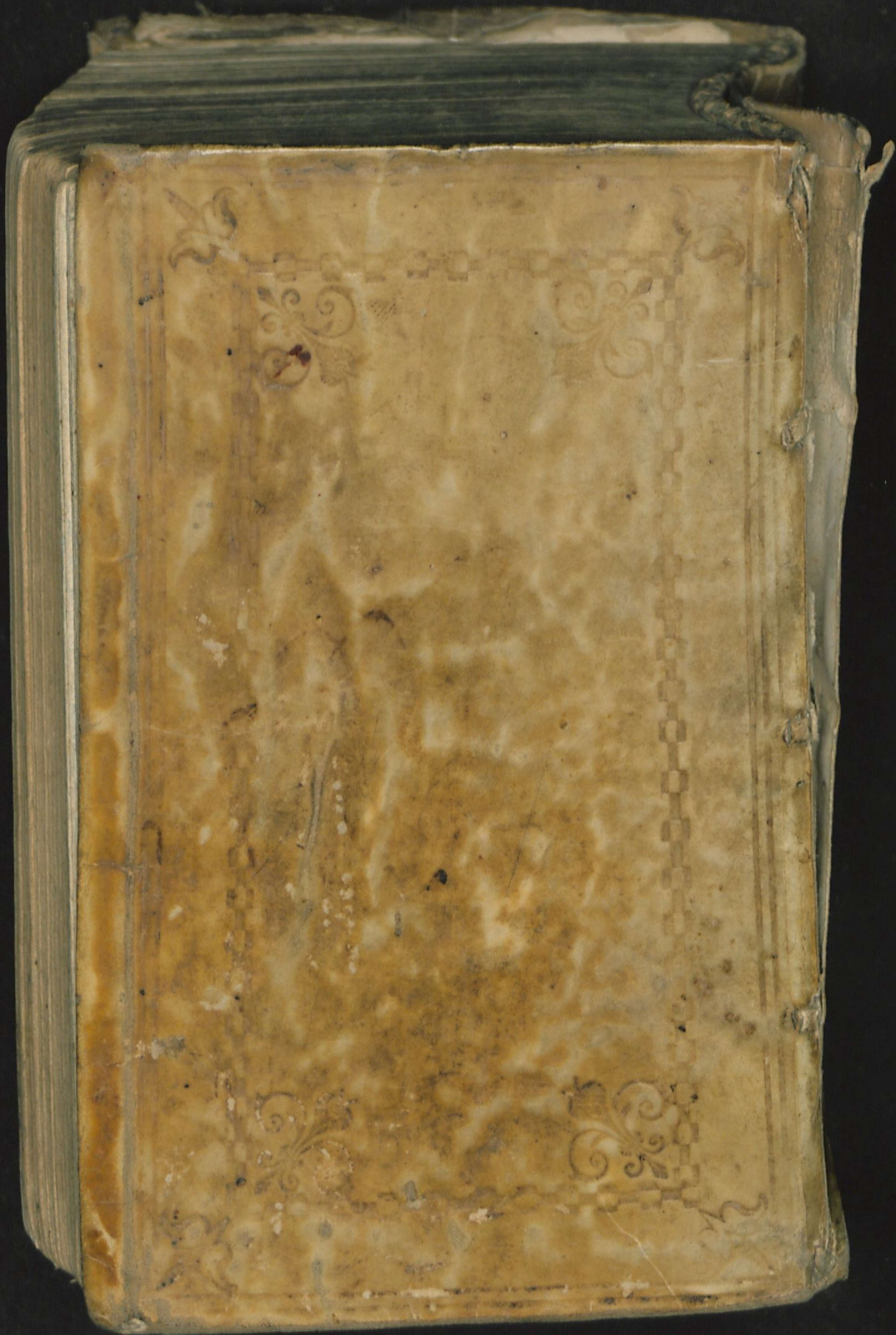
Pingeres Lojola & Lutherus in una Tabella
re dures inscriptionem Lojola' cui aliq. p.
pue facina: Non sit mundus vos dis-
mo (sunt) v. d. aut. d. d. it.

Erant etiam quidam Johem. Gocatig
qui scripsit de Genealogia Dolorum.

Aug. III A 183

VD 1700

Sum possessor huius
Libri Ladislag Scultetus
Muldorowensis

1
SIRACIDES
VEL ECCLESIASTICVS
IESV, FILII SIRACH, PARÆNE-
ses ad vitam benè beateq; transigendam, in do-
cos communes redactæ, & versibus ele-
giacis redditæ per

M. IOHANNEM BOCATIVM
VVetschariensem P.L. Scholæ jam Epperiensis
in Hungariâ superiore Rectorem.

Dedicatæ

MAGNIFICO DOMINO
CHRISTOPHORO LIBERO BARONE
à Teuffenbach Capitaneo generali in
Hungariâ superiore,

Et

Quinq; ibidem regijs & liberis confæderatisq; civi-
tatibus,

Casloviæ, Leutschoviæ, Bartphæ, Epperies,
Cibinio.

Cum præfatione

Dn. ÆCIDII HVNNII, SS. THEO-
logiæ Doctoris, Professoris & Pastoris
VVitebergensis.

WITEBERGÆ,

Typis M. Georgij Mullerj, Anno 1596.